

ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและพฤติกรรมบางประการ
ของนิสิตมหาวิทยาลัย

ปริญญาโท

ของ

วัฒนา กรีสักยวาท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2519

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปัญหานี้เรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้.

หม่อมหลวง วิจิตร วิจิตร ประทาน

นายกสภาฯ ที่ปรึกษา กรรมการ

8 ตุลาคม 2519

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและคำแนะนำดียิ่งจาก
อาจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ อาจารย์ ดร. นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และ
อาจารย์ นวลละออ เจียมสุวรรณ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ ท่านเจ้าคุณราชวรมนี เลขาธิการมหาวิทยาลัย
อาจารย์วิจิตร เกตุศิริ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ความรู้ใน
ค่านิยม และความสะดวกอื่น ๆ ในการค้นคว้า

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ผู้ควบคุม และขอบพระคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ
เพื่อน ๆ ผู้ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือช่วยเหลือแนะนำประการที่น่าใจอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ พี่และน้อง ๆ โดยเฉพาะคุณวรรณดี วรรณศิลป์ ที่ได้ช่วยเหลือและ
ให้กำลังใจในการวิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ และประโยชน์ที่อาจจะมีปรากฏอยู่ในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นเกียรติของพระคุณของ พ่อ แม่ และครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้การศึกษา
แก่ผู้เขียนตลอดมา.

วัฒนา ศรีสัตยวาท

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	นิยามปฏิบัติการและศัพท์เฉพาะ	5
	ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
	สมมุติฐานในการวิจัย	20
	ทฤษฎีและเหตุผลเบื้องต้นหลังสมมุติฐานในการวิจัย	21
2	วิธีดำเนินการ	24
	กลุ่มตัวอย่าง	24
	เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	24
	แบบสอบถามวัดความซื่อตรงความเพียร ความโปะเมียมเมียม	
	ความไม่ประพฤตินักทำนองคลองธรรม และศีล 5	24
	แบบสอบถามวัดความวิตกกังวล	32
	สถิติและลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล	33
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36

การหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว	37
การหาความสัมพันธ์ให้แต่ละระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว	
กับความวิตกกังวล	55
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่าง	
กลุ่มนิสิตครู - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์	73
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่าง	
กลุ่มนิสิตชาย - กลุ่มนิสิตหญิง	79
4 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	86
กลุ่มตัวอย่าง	86
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	87
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	100
ภาคผนวก	105

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	คำถามจําแนกของแบบทดสอบวัดความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิคมทำนองคลองธรรม	23
2	คำถามเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิคมทำนองคลองธรรม	31
3	คำถามประสิทธิภาพสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิคมทำนอง- คลองธรรม	32
4	คำถามประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกเพศ และทุกอาชีพ จำนวน 220 คน ในลักษณะการ รับรู้อาการฐานสังคัม	37
5	คำถามประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกเพศและทุกอาชีพ จำนวน 220 คน ในลักษณะตาม ตามอัธยาศัย	38
6	คำถามประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกเพศ จำนวน 110 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคัม	39
7	คำถามประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกเพศ จำนวน 110 คน ในลักษณะตามตามอัธยาศัย	40
3	คำถามประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกเพศ จำนวน 110 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐาน สังคัม	41

9	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน ในลักษณะตามอรรถภาพ	42
10	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง นิสิตชายจำนวน 100 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม	43
11	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง นิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะตามอรรถภาพ	44
12	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตหญิงจำนวน 120 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม	45
13	ห สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตหญิง จำนวน 120 คน ในลักษณะตามอรรถภาพ	46
14	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตครูเพศชาย จำนวน 50 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม	47
15	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 คน ในลักษณะตามอรรถภาพ	48
16	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตครู เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะการรับรู้ มาตรฐานสังคม	49
17	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตครู เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะตามอรรถภาพ	50
18	การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน 50 คน ในลักษณะการรับรู้ มาตรฐานสังคม	51

- 19 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน 50 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 52
- 20 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะการรับรู้
มาตรฐานสังคม 53
- 21 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 54
- 22 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตทุกเพศ และทุกอาชีพ จำนวน 220 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม 55
- 23 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตทุกเพศ และทุกอาชีพ จำนวน 220 คน
ในลักษณะตามอัธยาศัย 56
- 24 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตทุกเพศ จำนวน 110 คน ในลักษณะการรับรู้
มาตรฐานสังคม 57
- 25 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิตทุกเพศ จำนวน 110 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 58
- 26 การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม 59

- 27 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างทางนิติรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 60
- 28 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานของสังคม 61
- 29 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 62
- 30 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเกาหลิงจำนวน 120 คน ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานของสังคม 63
- 31 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตหญิง จำนวน 120 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 64
- 32 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม 65
- 33 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 คน ในลักษณะ
ตามอัธยาศัย 66
- 34 คำสั่งประสิทธิผลสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตครู เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม 67

- 35 กาสัมปละสีหะสัมพัณหะระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศหญิง จำนวน 60 คน
ในลักษณะตามอัธยาศัย 68
- 36 กาสัมปละสีหะสัมพัณหะระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม 69
- 37 กาสัมปละสีหะสัมพัณหะระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะตามอัธยาศัย 70
- 38 กาสัมปละสีหะสัมพัณหะระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง จำนวน 60 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม 71
- 39 กาสัมปละสีหะสัมพัณหะระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรต่าง ๆ
ทั้ง 5 ตัวในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง
จำนวน 60 คน ในลักษณะตามอัธยาศัย 72
- 40 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ระหว่างนิสิตครู นิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม 73
- 41 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ระหว่างนิสิตครู นิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะตามอัธยาศัย 74
- 42 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ระหว่างนิสิตครูชาย นิสิตรัฐศาสตร์ชาย ในลักษณะการรับรู้
มาตรฐานสังคม 75

43	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างนิติกรูชาย นิติกรูศาสตร์ชาย ในลักษณะตามอัณฑา	76
44	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนิติกรูหญิง นิติกรูศาสตร์หญิง เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้ มาตรฐานสังคม	77
45	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนิติกรูหญิง นิติกรูศาสตร์หญิง เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอัณฑา	78
46	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมระหว่างกลุ่มนิติกรูชาย - นิติกรูหญิง	79
47	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอัณฑา ระหว่างกลุ่มนิติกรูชาย - นิติกรูหญิง	80
48	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมระหว่างนิติกรูชาย - นิติกรูหญิงของ กลุ่มตัวอย่างนิติกรู	81
49	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอัณฑา ระหว่างนิติกรูชาย - นิติกรูหญิงของ กลุ่มตัวอย่างนิติกรู	82
50	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างนิติกรูชาย - นิติกรูหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิติกรูศาสตร์	83
51	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอัณฑา ระหว่างนิติกรูชาย - นิติกรูหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิติกรูศาสตร์	84

บทนำ

ในขณะนี้ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม สิ่งที่เราเห็นเด่นชัดคือความเจริญทางวัตถุ โดยเฉพาะการพัฒนานำเอาเทคโนโลยี และ วิศวกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน แต่การเจริญอย่างรวดเร็วนี้ทำให้เกิดปัญหาสำคัญคือ ความเจริญไม่เท่าเทียมกันระหว่างทางวัตถุและจิตใจกล่าวคือ ความเจริญทางวัตถุได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาสังคมหลายประการ ก็นั้นการพัฒนาทางจิตใจจึง เป็นเรื่องสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาคือจรรยาใหม่ควรเป็นทั้งผู้ที่ มีความรู้และคุณธรรม ในด้านความรู้ของ เป็นผู้ที่มีความรอบรู้และความรู้ที่เฉพาะอันจำเป็น แก่การประกอบอาชีพในด้านคุณธรรมจะต้องมีความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม การไม่เบียดเบียน ความเพียร ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ การยอมรับความจริง ความมีเหตุผล มีศีล และต้องรู้จักการตัดสินใจที่ดี เพื่อให้สามารถถกเถียงวิพากษ์และนำเทคโนโลยีรวมทั้ง วิศวกรรมต่าง ๆ นั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ปัญหาสังคมที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบันก็คือ คนส่วนใหญ่มองวัตถุ เห็นวัตถุเป็นสิ่งจำเป็น ภาวะคุณธรรม การแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ของตนเองออกมากเพื่อมุ่งประโยชน์ทางวัตถุเป็น สำคัญ ส่วนด้านคุณธรรมมีผู้สนใจกันน้อย กานิยมส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปในทางที่จะเห็นว่า วัตถุ มีความสำคัญและจำเป็นกว่าคุณธรรม ซึ่งจะเป็นสาเหตุแห่งความวุ่นวายมากขึ้น (สถาพร มาลีเวชพงศ์, 2517 : 1 - 2)

ภัยพิบัติที่สังคมไทยในปัจจุบันกำลังเผชิญอยู่ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง สังคมจึงมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ทำให้คนต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคม ผลของสภาพ สังคมดังกล่าวนี้ ทำให้คนเกิดความลังเลใจ ความคับข้องใจ ความวิตกกังวล และเกิดปัญหา

ในการปรับตัว ทำให้การดำรงชีวิตประสมความลำบากขึ้น ระบบแข่งขันมีมากขึ้น บุคคล
 ย่อมประสบปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น กวียเหลนั้ แดทเทะแะเววิท (อ่าหล โจ่งเก็ลลือ, 2515 : 3) พงกลาวว่า "...ปัจจุบันนี้เราอยู่ในยุคแห่งความวิตกกังวล..." แม้แะสมี
 กอบ ซัลลิวน (Sullivan) ...ก็ยังคงกล่าวสอดคล้องกันว่า "...มนุษย์ก็อึดัวโลกที่
 เติมไปก้วยความวิตกกังวล..." แสดงว่าความวิตกกังวลเป็นสิ่งที่ทุกคนประสบเพราะ
 สิ่งแวดล้อมในสังคมมีส่วนทำให้เกิดความวิตกกังวล ยิ่งแวดล้อมยิ่งเปลี่ยนแปลง ความวิตก
 กังวลของกนในสังคมก็ยิ่งเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นสิ่งที่เป็นผลตกตามาจากการเปลี่ยนแปลงของ
 สิ่งแวดล้อมก้วยความวิตกกังวลก็คือ ความวุ่นวาย ความไม่เป็นระเบียบของสังคม เช่น
 ปัญหาการก่อการร้ายบั้งหลวง ซึ่งมีมาแะอื่กและกำลังระบากอยู่ในปัจจุบัน การใช้อำนาจ
 ในทางผิด การไม่รู้จักหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นว่นรากฏอูบมอย ๆ แะจะ
 มีกฎหมายควบคุมแก้ไขทางปฏิบัติก็ทำได้ครอบคลุมโดยทั่วถึงไม่ สิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็น
 ถึงความกดดันทางสังคมและการขาดคุณธรรมของบุคคล เช่น ีล ความซื่อตรง (อาหะ) ,
 ความเพียร (ตะะ) ความไม่เบียดเบียน (อิหิงสา) และความไม่ประพฤติกินทานอง
 กุลธรรบ (อิโรธนะ) ได้เป็นอย่างดี คุณธรรมเหล่านี้ย่อมมีความสำคัญไม่ไ่น้อย
 เพราะกฎหมายนั้นเป็นเพียงเอกสารอย่างหนึ่ง ยังไม่มีความสำคัญเท่ากัคนผู้ใช้และปฏิบัติ
 ตามกฎหมายนั้น กฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์เป็นสัตว์
 อัสเประเสรีบีเพิ่บิล มีคุณธรรมจรรยาบิ่ดอื่ปฏิบัติในทางที่ถูกที่ควร จึง เป็นสิ่งที่
 ประพฤติคอกันเพื่อความผาสุกของสังคม แะเพนียมชนอยู่กับมาตรฐานทางคุณธรรมและ
 จริยธรรมของมนุษย์เป็นสำคัญ ในกรณีนี้หลักธรรมของพระพุทธองค์กล่าวแล่นั้น ย่อมจะ
 นำมาใช้เป็นหลักประพฤติและปฏิบัติคอกันคั้งที่ หินพันธุ์ นาคะทะ (2509 : 77 - 78)
 กลาววามมนุษย์น้สำคัญอยู่ที่ใจ ความกิดอาณ การประพฤติจะดีหรือชั่วขึ้นอยู่กับที่ใจ ผู้รักษา
 และผู้ใช้กฎหมายจะเคารพนับถือกฎหมายหรือไม่ จึงอยู่ที่การมีศีลธรรมครองใจนั่นเอง

พระพุทธองค์ได้ทรงสอนหลักธรรมที่ใช้เป็นปทัสถาน หรือศีลวินัยให้บุคคลไปประพฤติ
 ปฏิบัติกัน) แะน้จะอำนวยประโยชน์ให้แก่ตนเองและส่วนรวมไว้หลายประการ ซึ่งย่อมจะนำ

ไปใช้ได้แก่บุคคลทั่วไป แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะขอเอาเฉพาะเสนอแก่เพียงบางประการ ได้แก่คุณธรรมบางประการของทศพิธราชธรรม คือ คือ 5 ความซื่อตรง (อ้าวระ) ความเพียร (ทมะ) ความไม่เบียดเบียน (อวิหิงสา) และความไม่ประพฤตินอกเหนือ - คลองธรรม (อวิโรหนะ) เพื่อให้เห็นคุณค่าของหลักธรรมดังกล่าวและได้เห็นว่ายังเป็น หลักธรรมที่พึงยึดถือ พึ่งมี พึ่งปฏิบัติ และน่าจะใช้ได้ตลอดไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะธรรมาธิปไตย เพื่อเป็นรากฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อศึกษาว่า คุณลักษณะธรรมาธิปไตยในค่านี คือ 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกเหนือคลองธรรม มีความสัมพันธ์กับความวิกกังวลหรือไม่เพียงใด
3. เพื่อศึกษาและนำผลการศึกษา คุณลักษณะธรรมาธิปไตยไปปลูกฝังให้มีอยู่ในคนไทยในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. เพื่อวัดคุณลักษณะธรรมาธิปไตย ในค่านี คือ 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกเหนือคลองธรรม ที่กล่าวว่ามีอยู่ในคนไทย
5. เพื่อเปรียบเทียบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาต่างกัน จะมีคุณธรรมในค่านี คือ 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกเหนือคลองธรรม ต่างกันมากน้อยเพียงใด
6. เพื่อสร้าง เครื่องมือวัดคุณลักษณะในค่านี คือ 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกเหนือคลองธรรม

ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้

คุณธรรมในค่านิยม 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤติดีก หันองคลองธรรม ผู้วิจัยให้ความสำคัญทางด้านต่าง ๆ ที่เอื้อจะสรุปได้ดังนี้

1. ประชาธิปไตยของประเทศไทยทางตะวันตกเกิดจากอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันตกเกิดจากคริสต์ศาสนา แต่ทว่าอารยธรรมตะวันออกหรืออารยธรรมไทยส่วนใหญ่มาจากพุทธศาสนา (ชุม กาญจนประกร, 2514 : 157) เพราะฉะนั้นการศึกษาในเรื่องคุณธรรมเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักการศึกษา นักปกครอง ผู้บริหาร และไม่ว่าใครจะว่าเอาหลักเกณฑ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา การปกครอง การบริหารให้ดำเนินไปควบคู่กันโดยยึดหลักธรรมาธิปไตย

2. คุณธรรมในทางพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งกำหนดค่านิยมของสังคมไทยที่ผู้ปฏิบัติธรรมแสดงออกมาทางพฤติกรรม พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานี้ย่อมเป็นที่สนใจของนักพฤติกรรมศาสตร์ การศึกษาเรื่องนี้จึง เป็นประโยชน์แก่นักพฤติกรรมศาสตร์ โดยตรงที่จะได้ทราบถึงมูลเหตุแห่งพฤติกรรมของบุคคลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคลและประเทศ

3. ทำให้ผู้แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมทางงาน ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤติดีก หันองคลองธรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ

1.1 นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปีการศึกษา 2519 จำนวน 110 คน

1.2 วิจัยปริญญาตรีคณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2519 จำนวน 110 คน

2. ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

สาขาวิชาชีพ

- นิติกร
- นิติรัฐศาสตร์

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

- บุคลิกภาพตาม คีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่
เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินิสัยกรรมของกรรม
- บุคลิกภาพตามความวิตกกังวล

กำหนดปฏิบัติการและศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพธรรมาธิปไตย (Dhammathipetha Personality)
หมายถึงลักษณะพฤติกรรมที่อาศัยความมีคุณธรรมเป็นใหญ่ เกิดจากกระบวนการสังคมประสิทธิ
(Socialization Process) ที่มีศาสนาพุทธเป็นรากฐานสำคัญอันหนึ่งของค่านิยม และ
ทัศนคติ ตลอดจนมาตรฐานสังคมของพุทธศาสนิกชนไทย แสดงออกในสถานการณ์ที่ตนเองมี
การตัดสินใจเลือกปฏิบัติของพฤติกรรมที่จะแสดงออกระหว่างบุคคลและในทางสังคม โดย
อาศัยหลักธรรม เช่น คีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และ
ความไม่ประพฤตินิสัยของกรรม เป็นต้น เป็นแบบของค่านิยมและทัศนคติในการ
กำหนดทิศทางของการตัดสินใจ และแสดงออกเป็นพฤติกรรมในที่สุด ลักษณะพฤติกรรม
ทั้งห้านี้ สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยร่วมกันสร้างขึ้น

2. คีล (Good conduct) หมายถึง คีล 5 เป็นข้อประพฤติปฏิบัติตามคำสอน
ของพระพุทธองค์ ซึ่งเป็นข้อควรละเว้น 5 ประการ เพื่อไม่ให้ทำให้อ่อนและตัวเองเดือดร้อน

อันจะทำให้อยู่รวมกันในสังคมด้วยความสุข ใค้แก่ คีลข้อ 1 ถึง ข้อ 5

2.1 คีลข้อ 1 หมายถึง เว้นจากการฆ่าสัตว์ รบกวนผู้อื่นที่มีชีวิตอยู่ให้ถึงแก่ความตายโดยเจตนา และรวมไปถึงการละเว้นจากการรังแก ฆราวาส, ถักขังสัตว์ หรือ มนุษย์ให้เกิดความทุกข์ทรมานด้วย

2.2 คีลข้อ 2 หมายถึง เว้นจากการก่ออาชญากรรมอื่นของผู้คน ของ ส่วนรวมหรือของประชาชาติมาเป็นของตนเองในลักษณะที่โหดร้าย ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดใจใจ ใค้แก่ การลักขโมย ฉก กรรโชก ปล้น ทุบ ฉ้อ หลอก คบง ปลอมแปลง ทรยศ เปียก บัง ลักลอบ สับเปลี่ยน ขักยอก หรือฉ้อโกงที่เจ้าของไม่อนุญาต

2.3 คีลข้อ 3 หมายถึง ประพฤติดีทาง กาม หมายถึงการประกอบ ประเวณีกับชายหรือหญิงกองห้าม รวมไปถึงการพยายามหาทางบดขยี้เนื้อของตัว ภูตจา เทาะโลม บดขยี้การรักใคร่ไปทางดูสาวกับหญิงหรือชายที่มีสามีหรือภรรยา

พุทธศาสนิกชน (2505 : 83) ได้ให้ความหมายของคิลข้อ 3 นี้ กว้างไปถึงการไม่ละเมิดของรักของใครของผู้คน เช่นการทำให้ทุกกาทันเป็นเพื่อนรักของเด็ก ขวางกั้นไม่ให้เสียหยาตักปรก หรือแสดงการขำขี้ ให้เขารู้ว่าเขาเจ็บช้ำน้ำใจ

2.4 คีลข้อ 4 หมายถึง เว้นจากการพูดไม่ตรงกับความจริงโดยเจตนา จะให้ผู้เข้าใจความที่ตนพูดอันทำให้เกิดผลเสียแก่ผู้อื่น ซึ่งใค้แก่ ปลด ทนสมทนา ทำเล่ห์กระเท่ห์ บารยา ทำเล่ห์เสวยความ อวดความ และทำเกรงหมายต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจผิด

2.5 คีลข้อ 5 หมายถึง เว้นจากการดื่มน้ำเมาหรือสุราเมรัย รวมไปถึง การไปตกเบ็ดหาของอบายมุขทุกชนิด หรือสิ่งมีน้ำเมา เสพติดอันเป็นทางแห่งความประมาท มัวเมา

3. ความซื่อตรง (อาชวะ ; Rectitude) หมายถึงความเป็นผู้มีปณิธานที่ตรง ก่อปฏิบัติซื่อตรงต่อตนเอง ต่อการงานและบุคคลอื่น ปราศจากการบารยาสาโดย ไม่ปฏิบัติล่วงเกิน หรือหลีกเลียงแบบแผน พฤติกรรมนี้สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบเกี่ยวกับความซื่อตรงซึ่งผู้วิจัย

สร้างขึ้น ถ้าไคกะแนน้อย แสดงว่ามีความซื่อตรงน้อย ส่วนผู้ที่ไคกะแนสูงก็มี ความซื่อตรงสูง

4. ความเพียร (อเมะ; Energy) หมายถึง ความตั้งใจความอดทน ความเพียร และความกระตือรือร้นที่จะทำงานอันเป็นหน้าที่ เพียรพยายามหาความดี และมีความมานะพยายามเพียร ปฏิบัติกรรมที่สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบ เกี่ยวกับความเพียร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ้าไคกะแนน้อยแสดงว่ามีความเพียรน้อย ส่วนผู้ที่ไคกะแนสูงก็มี ความเพียรสูง

5. ความไม่เบียดเบียน (อวิหิงสา ; Mercy) หมายถึง พฤติกรรมที่ละอ่อน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ดังนัยก็คือ ความไม่ก่อทุกข์ยากแก่ผู้อื่น ตลอดจนสละความเห็นเป็นของสูง พฤติกรรมที่สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบเกี่ยวกับความไม่เบียดเบียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ้าไคกะแนน้อยแสดงว่ามีความไม่เบียดเบียนน้อย ส่วนผู้ที่ไคกะแนสูงก็มีความไม่เบียดเบียนสูง

6. ความไม่ประพฤตินอกทางของคลองธรรม (อวิโรธนะ ; Conciliation) หมายถึง ไม่ทำผิดในเรื่องใด ๆ ทั้งที่รู้ว่ามีผิด เช่น ผิดมารยาท ผิดวัฒนธรรม ผิดศีลธรรม ผิดจารีตประเพณี ผิดระเบียบแบบแผน ผิดกติกา ผิดข้อบังคับ ผิดกฎหมาย หรือผิดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม พฤติกรรมที่สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบเกี่ยวกับความไม่ประพฤตินอกทางของคลองธรรม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ้าไคกะแนน้อยแสดงว่ามีความไม่ประพฤตินอกทางของคลองธรรมน้อย ส่วนผู้ที่ไคกะแนสูงก็มีความไม่ประพฤตินอกทางของคลองธรรมสูง

7. วิสัณขุ หมายถึง นิสิกปฏิบัติธรรมชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2519 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

8. วิหารัฐศาสตร์ หมายถึง นิสิกปฏิบัติธรรมระดับรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2519 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. ความวิตกกังวล (Anxiety) หมายถึง สภาวะจิตใจที่อารมณ์อ่อนไหว ขี้อาย หวาดระแวงและกลัว บางครั้งหาสาเหตุได้ บางครั้งหาสาเหตุไม่ได้ ความกุ่มกวมเอง ไม่ได้ และมีความเกรงเกรียง ถ้าไคกะแนน้อยแสดงว่ามีความวิตกกังวลน้อย ส่วนผู้ที่ไคกะแนสูง ก็มีความวิตกกังวลสูง

พฤติกรรมที่แสดงถึงภาวะวิตกกังวลของบุคคล โดยทั่วไปแล้วอาจจำแนกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ดังนี้

1. อารมณ์ว้าวุ่น (Affected by feeling) คือลักษณะที่โกรธง่าย เสียใจได้ง่าย หัวใจไปกับการพูดหรือการกระทำของผู้อื่นง่าย มีอาการเกือบทางประสาท หงุดหงิด กังวลใจ
2. ขี้อาย (shy) คือลักษณะที่หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับเพศตรงข้าม ไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น รังเกียจ
3. ระแวง (Suspecting) คือลักษณะที่ไม่ไวใจใคร กังวลามเห็นชอบทั่วเป็นใหญ่ ข้างระแวง อิจฉาริษยา
4. หวาดกลัว (Apprehensive) คือมีลักษณะหวาดกลัว กังวล กังวลใจง่าย มีความรู้สึกไม่ปลอดภัย เกรงามอง ชอบติดคนเอง
5. ไม่มีวินัยในตนเอง (Undisciplined Self - conflict) คือมีลักษณะที่ทำอะไรตามสบาย ไม่ระเบียบ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม ไม่มีวินัย มีความขัดแย้งในตนเอง
6. เกรงเกรียก (Tense) คือมีลักษณะที่เกรงเกรงสูง กังวล กังวลใจง่าย หงุดหงิด ใจร้อน

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก่อนหน้า

1. เอกสารเกี่ยวกับบรรณานุกรมไทย

ประจวบ ไก่ดำ (2504 : 73 - 74) เขียนไว้ว่า บรรณานุกรมไทยเป็นหลักฐานความสมบูรณ์ กล่าวคือ หลักการพอสรุปได้ว่าบุคคล ห่วงถึงประโยชน์ส่วนบุคคล แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ทำลายเสรีภาพของผู้อื่นหรือประโยชน์หรือของส่วนรวม เสรีภาพปัจเจกชน (Individual Freedom) และประโยชน์

ส่วนบุคคล (Private Property) ได้รับความคุ้มครอง แก่ในขณะเดียวกันก็
 ของกำนัลนโยบายสาธารณะ (Common Welfare) กับความสงบเรียบร้อยและ
 ศีลธรรมของประชาชน (Public Policy) ด้วย

การที่บุคคลจะปฏิบัติเช่นนั้นได้ ก็ต้องได้รับการที่เกื้อหนุนในหลักธรรม

4 ประการคือ

1. ต้องมีศรัทธา คือความเข้าใจและเชื่อมั่นในกฎแห่งกรรมว่าทำดีจะก่อให้เกิด
 ทำชั่วจะก่อโทษ เป็นคน ๆ นี้จะทำให้คนเรามีความหวัง กล้าเสียสละ กระทำในสิ่ง
 ที่เป็นความดีความงาม

2. ความเคารพในศีลธรรม คือระเบียบวินัยของสังคม (Social
 discipline) เช่นการพุดกตัญญูต่อบิดา มารดา เป็นต้น

3. มีจาคะ คือความรู้จักเสียสละ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ไม่เห็นแก่
 ประโยชน์ของตนเองฝ่ายเดียว ความว่าวิสัยที่รักและบูชาเสรีภาพที่แท้จริงนั้นย่อมจะต้องมี
 ความสำนึกและเคารพต่อเสรีภาพของผู้อื่นอย่าง เกรงกลัวกัน

4. มีปัญญา คือความรอบรู้ มีทัศนคติกว้างขวาง เห็นกาลไกล ไม่เพียงจะ
 เอาแต่ประโยชน์ของตน อันเป็นประโยชน์เฉพาะตนฝ่ายเดียว รู้จักคำนึงถึงความผาสุก
 ของสังคม และรู้จักดำเนินอยู่โดยสาย เพื่อว่าเราประโยชน์ทั้งสองนั้น

สุทธิพงษ์ กันตยาภิเศก (2514 : 57) กล่าวว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนา
 ที่สอนให้ถือ "ธรรม" คือความถูกต้องตามเหตุผลเป็นประมาท เรียกว่า "ธรรมมาธิปไตย"
 ไม่สอนให้ถือตนเองเป็นใหญ่ หลักการข้อนี้ของพระพุทธศาสนาเป็นหลักกว้างขวางครอบคลุม
 ถึงคุณงามความดีอื่น ๆ อีกหลายอย่างด้วยกันว่านสั่งยั้งและสูงใจเกินไป รวมถึงหลักการทำ
 ความดีเพราะเห็นแก่ความดี

วิริยเดช วิเชียรโชติ (2516 : 42) กล่าวว่า ธรรมาธิปไตยหมายถึงการ
 คัดเลือกใจโดยอาศัยผลการวิจัย และรวบรวมเป็นพื้นฐาน หรือธรรมาธิปไตยคือระบอบของ
 ประชาธิปไตยที่จริยธรรมเป็นรากฐานที่มั่นคง และมีระบบอำนาจที่กระจายไปทั่วทั้งระบบ

ลักษณะพฤติกรรมที่อาศัยความปรีชาญาณเป็นใหญ่ เกิดจากกระบวนการ สังคมประเพณี ที่พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญอันหนึ่งของความเป็นไทย และทัศนคติที่ลบล้างมาจากรัฐธรรมนูญของพุทธศาสนิกชนไทย แสดงออกในสถานการณ์ที่ต่อเนื่องกันคือการตัดสินใจเลือก ขนิกของ พฤติกรรมที่จะแสดงออกระหว่างบุคคลและในทางสังคม โดยอาศัยหลักธรรม เช่น ฉันทโมกข์ กับปฐิธรรม 4 และขันติ-โศรจจะ เป็นต้น เป็นแบบอย่างของความเป็นไทยและทัศนคติ ในการกำหนดทิศทางของการตัดสินใจและการแสดงออกเป็นพฤติกรรมในที่สุด

2. ที่ดี (Good conduct)

กัถฐี ปราโมช (2516 : 37 - 38) กล่าวว่า ศีล หมายถึง ความชั่ว ที่ท่านสอนให้ระงับไม่ให้ทำ คือ 5 ข้อ (1) ไม่ฆ่าสัตว์ (2) ไม่ลักทรัพย์ (3) ไม่เกียจคร้าน (4) ไม่กล่าวเท็จ (5) ไม่ดื่มสุรา การที่จะอยู่ในศีลนี้ แยกออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เรียกว่า อากาของศีล อากาของศีล 5 ก็คือ อากาของเราที่จะรักษาศีล ไม่ล่วงศีล และไม่ผิดศีล ถ้ามีเจตนาเกิดขึ้นที่จะล่วงศีล เราก็ใช้ความตั้งใจที่จะรักษาศีลนั้นเอง เป็นเครื่องระงับ

ระยะที่ 2 เรียกว่า ศักของศีล ศักแปลว่า ปกติ หมายถึงอยู่ที่ อยู่ไม่คิดหรือตั้งใจอากาของศีล จนในที่สุดใจของเราปกติ และเห็นโทษเห็นบาปกรรม ขาดการผิดศีลแน่วแน่แล้ว จนไม่มีทางจะผิดศีลด้วยตัวของเราเอง

ศรีวิสุทธิโมลี (2514 : 173 - 174) ได้ให้ความเห็นว่า การปฏิบัติ ธรรมในระบบพุทธธรรม ถือว่าเป็นการปฏิบัติขั้นแรก คือศีล ซึ่งเป็นการละเว้นจากความชั่ว เมื่อสามารถละเว้นได้แล้ว การจะเสริมสร้างกายกัมมจะทำได้ง่ายขึ้น มีแสดงว่า ความเสื่อมของสังคมหรือของราชการไว้ในสมัยใด ๆ ถ้าเรากลับมาตามหลักและ ราชดะรอยที่มั่งคั่งและหาบไว้โดยพุทธธรรมนั้นจะเห็นว่า เป็นความจริงที่แสดงให้เห็น หลักใหญ่ของทางธรรมอยู่ด้วยเสมอ ฉะนั้น ถ้าจะกำหนดสมมุติฐานไว้ว่า การแก้ไขการ เสื่อมจำเป็นต้องกระทำการกำจัด กวาดกลางความทุกข์ให้สำเร็จเสียก่อน แล้วจึงจะหาทางแก้ไข

สำเร็จ (ชบุ กาญจนประกร, 2514 : 234)

กติน อัครโยธิน (2509 : 202) กล่าวว่า ศิล 5 ประการได้พิจารณาโดยรอบคอบแล้วจะเห็นได้ว่าคานหาบมิใช่เพียงเขียนแผ่นจะกัณฑ์นั้นเอง เพราะการนำรายซึ่งกันและกันก็ การขบถางกัณฑ์ซึ่งกันและกันก็ การขบถางน้ำใจกันและกันก็ การไม่ขบถางซึ่งกันและกันก็ เหล่านี้ล้วนเป็นอาการของกวางเบียดเบียนทั้งนี้ เมื่อมนุษย์มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกันอยู่ตามใจ ความสุขซึ่งเป็นสิ่งประเสริฐจึงมักไม่เกิดตามนั้น โดยเหตุนี้นักปราชญ์เป็นศาสนิกชนต่างสอนมหาชนให้เว้นจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ส่วนท่านผู้ปกครองแผ่นดินก็ควรวางอาชญาไว้เพื่อปรามปรามและป้องกันทุกข์แก่ไพร่พล ทำร้ายกันก็ทำโจรกรรมถือเอาทรัพย์สินแห่งกันก็ ประพฤติผิดกันก็ เจรจามั่วสอลถกถวงกันก็ ขบถองอาญาแก่ผู้อื่น เช่นเดียวกับห้ามยกเถาหมายมั่ง นี้ก็เพื่อความสุขให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนนั่นเอง เพราะฉะนั้น กฤตัญญูปกครองเร็ว มีกวางหวังความสุขความเจริญแก่ตน พึงรักษาศิล 5 ประการนี้เป็นนิตย์

พุทธศาสนิกชน (2497 : 376 - 379) ได้ให้ความหมายของ "ศีล" หมายความว่า "ประพฤติปฏิบัติถูกตามหลักทั่วไป" ที่มีหลักอยู่ว่า ไม่เป็นการกระทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ไม่การล่วงล่วงกับไม่ว่าสิ่งมนุษย์หรือเกี่ยวเนื่องกันภายนอกหรือภายใน และ "ศีล" เติมเรียกว่า "ศีลสิกขา" แปลว่า "สิ่งที่ควรศึกษาหรือการอบรมซึ่งเป็นการปฏิบัติเพื่อความปกติสงบเรียบร้อย ปราศจากโทษอันต่าง ๆ ที่เป็นไปทางกาย วาจา ใจที่เกี่ยวกับสังคมและส่วนตัว หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การอยู่" ซึ่งนั่นก็หมายถึงการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดี (วิจิตรวาทการ, 2502 : 115) ได้แก่ การรักษามารยาท การสำรวมกาย วาจาให้เรียบร้อย สะอาดดีงาม (สุนทรพิพิธ, 2506 : 107)

3. ความซื่อตรง (อาชวะ ; Rectitude)

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (2493 : 20 - 21) กล่าวว่า อาชวะคือ ความเป็นผู้มีธัมมิกษัยตรง คือปฏิบัติซื่อตรงทั้งฝ่ายผู้ปกครอง

ทั้งฝ่ายผู้ขายไม่ประสงค์จะ ปรากฏความปราศโดย ไม่ปฏิบัติตรงกัน หรือหลีกเลี่ยงแอมเฟง
ชื่อว่า อารวะ

กฎหมายยังรวมถึงเป็นหมวดหมู่ ถ้าปฏิบัติไม่ตรงไปตรงมาตามหน้าที่ ไม่ตรง
ต่อกันและกัน ก็จะทำให้ความประจักษ์ไปเห็นได้ว่าว่างใจ จะกระทำการกระเบื้องแตกร้าง
ไปเองไปโดยเหตุนี้เพราะเหตุนี้ว่ากัน แต่ถ้าปฏิบัติตรงกันแล้วว่างใจจะกระทำการก็
อยู่เป็นสุขด้วยกัน

ทินกัณท์ มากะกะ (2509 : 85) ได้ให้ความหมาย "อารวะ" ไว้ว่า
หมายถึงความซื่อตรงต่อตนเอง ต่อการงาน และบุคคลอื่น และมีความรักใคร่ในสุจริตธรรม
ซึ่งเปรียบเทียบกับ คุณสมบัติอย่างหนึ่งของผู้นำที่ทางวิชาการได้พิจารณาไว้มาปัจจุบัน
คือความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) ซึ่งหมายถึงการซื่อตรง มั่นคง และอยู่ในศีลธรรม
รักษาสัจจะ และเกียรติยศ ตลอดจนเป็นผู้ที่เชื่อถือไว้วางใจได้ (Dependability)
ในเรื่องการทํางาน และมีความภักดี (Loyalty) อยู่ใหญ่กว่า และผู้รวบรวม ตลอดจน
ผู้ใฝ่ฝันกับชีวิต

ปิ่น มุกทุกันท์ (2509 : 359 - 372) ได้นิยามไว้ว่า อารวะแปลรูป
ให้พามาจาก อรุณ แปลว่า ความจริง ถ้าความจริงปรากฏในวัตถุ เราเรียกว่า เสนตรง
ถ้าเป็นเรื่องของคนตรงต่อคนด้วยกัน เราเรียกว่าซื่อตรง ถ้าตรงต่อคุณธรรมความดี
เรียกว่า "เที่ยงตรง"

ความซื่อตรง หมายถึงตรงต่อตนเอง และบุคคลอื่นมีความรักใคร่ใหญ่และ
ผู้ร่วมงาน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง

ความเที่ยงตรง หมายถึงการมีใจจริง รักษาสัจจะ เกียรติยศ ความตรงต่อ
หน้าที่ หมายถึง การยอมรับว่า เหน็ดที่เป็นสิ่งสำคัญ แล้วรับผูกมัดและวางการทั้งปวง
อยู่ใหญ่ตรงต่อหน้าที่นั้นในทางปฏิบัติแยกออกเป็น 2 ข้อ

ก. ตรงต่อหน้าที่ของตน ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความจริงใจ ไม่ละทิ้ง
หน้าที่ ไม่ปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ ไม่เพิกเฉยว่าโดยหน้าที่โดยเราจากนอกใจความนี้หน้า
แต่ถึงหน้าที่เป็นใหญ่

๖. ตรงต่อหาทของบุญน้อย

1. กำนับบุญน้อยให้ห่างจากเป้าหมายที่
2. ไม่ให้ความชอบแก่บุญเคยชินบริการบุญกับบุญชาติ แลละทิ้งหน้าที่
3. ให้เกียรติบุญน้อยที่ทำงานตามหน้าที่

ฯฯ

ความตรงต่องาน คือทำงานทุกอย่างให้ดีที่สุด เท่าที่ความสามารถอยู่ในงานนั้น

ตรงต่อวิชา ก็คือทุกอย่างไรไปปฏิบัติอย่างนั้น
ตรงต่อบุคคล คือไม่คดโกงต่อบุคคลอื่น ไปไหนเด็ด เพื่อบูชาบุญกับบุคคลอื่น
ปฏิบัติต่อกันด้วยความตรง

ตรงต่อความดี ความดีมีกี่ตัว "ธรรม" ตรงต่อความดี ก็แก่การรักษารธรรมไว้

วอล อูทกามาณ (2514, 105 - 106) กล่าวว่า อาชวะ หรือ อาชววัง คือความซื่อสัตย์ หรือที่เรียกว่า (Truthfulness) เมื่อพิจารณาตามหลักจิตวิทยาสังคม ทางปกครองโดยทั่วไปแล้ว บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งประมุขของประเทศจะสร้างมุกติภาพของตนให้ประชาชนเดิเื่องในประเทศนั้น เกิดความเคารพยำเกรง ให้เกียรติและจงรักภักดีแล้ว การปฏิบัติตนในทางใด ๆ ของประมุขผู้นั้นต่อประชาชนย่อมจะคงแสดงออกในทางซื่อสัตย์ต่อประชาชน หรือแฉงออกซึ่งพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีสัจจะอย่างใดอย่างหนึ่ง ในหน้าที่ของตน (Truthfulness)

4. ความเพียร (ทมะ ; Energy)

พินิจนัฏ นากะทะ (2509 : 98) ได้ให้ความหมายว่า ทมะ คือการมีอำนาจหรือธรรมในตนที่คำดาบหรือขจจิกวาทัวไม่ให้กำเริบ เป็นอำนาจที่ปรายปรามจิตใจของบุคคลครองเองให้อยู่ในระบบบังคับออกนอกระบบไป ทำให้เกิดความเคารพยำเกรง

ควมการนำเพ็ญเพียร เอาชนะมา ธรรมข ักความชั่วร้าย

ชลป อรรถาธิบาย (2514 , 111) กล่าวว่า ทมะ หมายถึงการนำเพ็ญเพียร หรือปฏิบัติตนอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นกิจส่วนและสมาธิเสมอ การปฏิบัติสมาธิทมะนี้ ก็คือ รับผิดชอบชีวิตของตนเอง รับผิดชอบกองกิเลสและประมาทเสียกิ เป็นสัจจธรรมและ สงเสริมความเจริญในด้านต่าง ๆ ให้แก่สังคม และประเทศชาติ

ปิ่น มุทุกันต์ (2509 : 385 - 388) กล่าวว่า ทมะ มี 2 อย่างคือ ทมะของพระราชา และทมะของพระฤๅษี ทั้ง 2 อย่าง เป็นเรื่องการแผกแผาเหมือนกัน แผกแผากนละอย่าง ทมะพระราชาเป็นการแผกคนชั่ว ส่วนทมะพระฤๅษีเป็นการแผกความชั่ว

ทมะในสหัชชราชธรรมนี้หมายถึง การทำลายคนชั่วให้กลับตัวเป็นคนดี

สภเถียรธรรมสังฆราช กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (2493 : 21 - 22)

กล่าวว่า ทป หรือทมะ โภชณัตถุนะแปลว่า แผกแผา โดยมากท่านใช้เป็นที่ของความเพียร จึงแปลว่า ความเพียรเป็นเครื่องแผกแผา (ความเพียรจรรยาน) ใช้เป็น ชื่อธรรมอันอีกบาง ทางฉัพพัคคาภิยา ทมะของศูทรคือการรับใช้ ทมะของฤๅษีคือการกินอาหารที่เป็นผัก มีประโยชน์ที่แสดงว่า พระอาทิตย์มีทมะ (ส่องแสงสว่าง) ในกลางวัน พระจันทร์มีทมะในกลางคืน ตามหัวข้อเหล่านี้ ทมะหมายถึงการตั้งใจกำจัดความเกียจคร้าน ละเลิกการผิกคณาที่ มุงทำกิจอันเป็นหน้าที่ทั้งทำอันเป็นกิจที่กิจชอบ ให้สมาธิเสมอและ ใฝ่ยิ่งขึ้น ผู้บำเพ็ญทมะให้บรรลุถึงความสำเร็จ ย่อมเป็นผู้มีทมะ ปรากฏเป็นผู้มีว่า เป็นที่ยำเกรง ถึงที่พูดกันว่า "ปีทมะ เทชะ"

คนอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะมีทมะ คือใครมีหน้าที่ฐานะอย่างใด ก็ปฏิบัติ ไปอย่างนั้นให้เหมาะสมควรแก่หน้าที่ฐานะ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ผู้ปกครองก็ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองให้ดี ให้สมบูรณ์ เมื่อปฏิบัติค้อยู่ด้วยกัน ก็เป็นผู้มีทมะอยู่ด้วยกัน เป็นที่ยำเกรง ของกันและกัน แกต่างตรงกันข้าม คือผู้ใดมีหน้าที่ปกครองไปปกครองให้ดีก็เป็นผู้ที่มีทมะของผู้ปกครอง รวมความว่าผู้ที่มีหน้าที่ฐานะอย่างใด ไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับฐานะอย่างนั้น ย่อมเป็นผู้ที่มีทมะน้อยคนแลคนหมกความนับถือ ต้องเสื่อมจากเกียรติศักดิ์จนถึงตกจากฐานะของตน

มีคำกล่าวไว้มหาสุทโธปราชญ์ว่า

"พระราชครูเอาชนะบุคคลที่ไม่ควรเอาชนะ ไม่ชื่อว่าพระราช"

"เพื่อนครูเอาชนะเพื่อน ไม่ชื่อว่าเพื่อน" ✓

"ภริยาครูไม่ฆ่าเกรงสามี ไม่ชื่อว่าภรรยา"

"บุตรครูไปเลี้ยงจนการกักขังแก่เขา ไม่ชื่อว่าบุตร"

"สภาก่อนไม่มีอัครบุรุษ (ผู้สงบบ) ไม่ชื่อว่าสภา"

"ผู้ไม่ผูกเป็นธรรม ไม่ชื่อว่าอัครบุรุษ"

"ผู้ละ (หรือสงบบ) รากะ โทษะ โมะหะ ผู้เป็นธรรม ย่อม

ชื่อว่าอัครบุรุษ"

5. ความไม่เบียดเบียน (อวิหิงสา ; Mercy)

คุณธรรมพิพิธ (2506 : 107) ได้ให้ความหมายของคำ อวิหิงสาว่า
ได้แก่ความไม่เบียดเบียนคนและผู้อื่น ปรารถนาให้สัตว์พลีเสียซึ่งความทุกข์ และสิ่งไม่
ปรารถนาทั้งปวง

ปิ่น มุกขนัด (2509 : 410) กล่าวว่า อวิหิงสาแปลว่าความไม่
เบียดเบียน คือไม่แกล้งทำให้อันอื่นเดือดร้อน ความมุ่งหมายของกฎธรรมข้อนี้ คือ
ให้ไกลจากการใช้วาทะที่ผิดที่ผิดใจ เช่น ถกขัณฑ์แห่งบุคคลที่อยู่ไต่มน้ำกับน้ำ
ได้ไต่มน้ำความเดือดร้อน เพื่อเห็นแก่ความสุขหรือความดีของตนเอง และรวม
ถึงความไม่โกรธาต่อใคร (วิจิตรวาทการ, 2502 : 75)

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2509 : 96) อวิหิงสา ก็ความไม่เบียดเบียน
มีความกรุณาช่วยเหลือผู้อื่นทุกข์ มีความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) คือรู้จัก
แบ่งเบาความรู้สึกของผู้อื่นที่อยู่รวมกัน รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (2493 : 23)

กล่าวว่า อวิหิงสา คือกริยาที่ไม่เบียดเบียนให้ลำบาก คือความไม่ก่อทุกข์ยากแก่ผู้อื่น

ตลอดถึงสัตว์ควาย เห็นเป็นสัญลักษณ์ของคนเพราะอำนาจโมหะ เช่นตำรายาและสัตว์
อุปเลาธว่า อวิหิงสา

คนผู้รวมกันอยู่เป็นหมู่ ในหมู่ปกครองทั้งผู้อยู่ในปกครอง จะอยู่ด้วยกันได้เป็นสุข
ก็เพราะไม่เบียดเบียนกัน โดยเฉพาะผู้ปกครองถึงจำต้องอาศัยเกื้อหนุนจากราษฎร
ผู้อยู่ในปกครอง เพื่อจายบำรุงประเทศและกองเกณฑ์กำลังแรงงานไถ่กราวที่จำเป็น แต่
ถ้าเกื้อหนุนและเกื้อหนุนแรงอันเป็นการรักเกื้อหนุนควรร ราษฎรผู้อยู่ในปกครองก็เดือดร้อนระส่ำ
ระคายอยู่ไม่เป็นสุข มีเรื่องครั้งโบราณกาลว่า ผู้อยู่ในปกครองถูกผู้ปกครอง เบียดเบียน
ทางอพยพไปอยู่ทางถิ่นอื่น ความไม่เบียดเบียนจักเป็นไปโลกของอาศัยภรรมาเป็นเบื้องต้น

กรมการศาสนา (2500 : 114) พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญความไม่
เบียดเบียนและการใจจง เหวไว้โดยเอมกบรียาย เช่น ครัสติว่า

"ความไม่เบียดเบียนคือความสำรวบในสัตว์ทั้งหลายเป็นสุขในโลก"

"บุคคลไม่ใช่ชื่อว่าปณิธิยะ เพราะเหตุที่เบียดเบียนสัตว์ทั้งปวง บุคคลที่เรารู้
เรียกว่าปณิธิยะ เพราะไม่เบียดเบียนสัตว์ทั้งปวง"

พระพุทธเจ้าทรงชี้ให้เห็นถึงโทษของการ เบียดเบียนและการจองเวรว่า
เมื่อเกิดการเบียดเบียนหรือการจองเวรกันขึ้นก็จะทำให้ไม่มีความสุขด้วยกันทั้งสองฝ่าย
ต้องมีการรณกันหรือคอยคิดหาวิธีทำคอมแตประทุษร้ายลงผลาญซึ่งกันและกัน หากทาง
หักล้างกันไปไม่มีสิ้นสุด ถึงพุทธภานิกขางกลาง

"ผู้ระบอบยอมก่อเวร ผู้แพ้ยอนอนเป็นทุกข์ บุคคลจะความชนะและความแพ
เสียใจจึงสงบระงับนอนเป็นสุข"

6. ความไม่ประพฤติผิดกันของดวงธรรม (อวิโรธนะ; Conciliation)

ปิ่น มุทุกันต์ (2509 : 472) กล่าวว่า อวิโรธนะ แปลว่าความ
ไม่ผิด หมายความว่าไม่ทำผิดในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผิดมารยาท
ผิดวัณธรรม ผิดศีลธรรม ผิดจารีตประเพณี ผิดระเบียบแบบแผน ผิดกติกา ผิดข้อบังคับ

ฉิบกาฏหมาย หรือฉิบอย่างใดอย่างหนึ่งก็ตาม เมื่อรวมความแล้ว ผู้ใหญ่ควรบำเพ็ญบุญ
ในวิธีโรธะปฏิบัติที่ชะยายาบไม่ทำฉิบใด ๆ คุณควรขอที่จะแลง ออกแกงูกดกลายนอก
ก็อเป็คนเกรงไระเบียบแบบแผน จึงก็เป็วิธีทำความปลอดภัยแก่ตนเองจากการบ่งร้าย
ของฝ่ายอริ จึงกอยจับฉิบอยู่ตลอดเวลา

หินพนฺธุ นาคะตะ (2509 : 98) กล่าวว่า อวิโรธนะ คือ
ความสงบเสงี่ยมและการประพฤติชอบ รักษามารยาทไม่ให้กระเปียบประเพณี ตลอดจน
กฎหมาย และศีลธรรมมิให้มีความสุภาพเมื่อจะเสียชนิตี ซึ่งเปรียบได้กับคุณลักษณะของผู้นำ
ทางวิชาการอย่างหนึ่งคือลักษณะพาทาง (Bearing) ก็คือการวางตัวเหมาะสมทั้งในกา
การปกครองและกาความประพฤติตลอดจนมีความสงบเสงี่ยม (Humility) ก็คือการ
ไม่อวดดี ไม่เหิง หรือภูมิใจ โทษใช้เหตุผลอันควร

สมเด็จพระสังฆราช กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (2493 : 24 - 25)
กล่าวว่า อวิโรธนะ คือความไม่ฉิบ ซึ่งว่าอวิโรธนะ ธรรมข้อนี้ควรหมายความว่า
รู้วักแกล้งไปคือขึ้นทำ คือไม่ยอมทำผิดทั้งรู้ ๆ ฉิบในที่นี้หมายถึงฉิบจากข้อที่ถูกที่ควรทุก
อย่าง เช่น ฉิบจากความยุติธรรมกวยอำนาจอหิ ฉิบจากปกติ คือเมื่อประสบความ
เจริญหรือความเสงี่ยมก็รักษากายวาจาใจให้คงที่ไปให้สิ้นลง เพราะฉิบคือฉิบร้าย

คนสามัญทั่วไปในชั้นตนยังทำฉิบอยู่เพราะไม่รู้วิชา ก็ยอมไปคอยไปเช่นนั้น ไม่
ก็ษาก็จักเป็ผู้ไปรู้จักชอบไปรู้จักผิด ไม่อาจปฏิบัติถูกได้ ผู้ปกครองผู้เป็นหัวหน้าเมื่อทำฉิบ
กวยอำนาจชอบกับบางกวยอำนาจข้งบาง กวยอำนาจกลัวบาง กวยอำนาจหลงบาง ผู้
อยู่ในปกครองก็เกิดรวนอยู่เป็ทุกข ผู้อยู่ในปกครองเป็หัวหน้าเช่นนี้ ผู้อยู่ในปกครองกวย
กันตลอดถึงผู้ปกครองเองก็เกิดรวนอยู่เป็ทุกข แต่ถาผู้ปกครองผู้เป็นหัวหน้ามีใจอปรกวย
ธรรมมุงความถูก เขายาบศึกษาพิจารณาในรู้จำผิดและชอบแล้วพยายามทำการงานใหญ่ของ
กามาองธรรมไม่ให้ผิด และแนะนำว่าสอนผู้อยู่ในปกครองให้ประพฤติเช่นนี้ด้วยผู้
ปกครองก็พยายามทำใหญ่ของตามองธรรมไม่ให้ผิด ทางฝ่ายกลางก็จักอยู่กวยกันกวยความ
สงบสุข

สูตร จิอิชิ (2506 : 107) กล่าวว่า อวิโรชนะ ได้แก่การไม่มีผิด จากความเที่ยงตรง โดยดำรงอยู่ในสมาธิ ยุติธรรม ไม่ประพฤติกิเลส จะเกิดยุติธรรม

วิจิตตภาพการ (2502 : 75) อธิบายคำว่าอวิโรชนะต่างไปจากความหมายข้างต้น โดยอธิบายความหมายของคำซึ่งหมายถึง ความโอบอ้อมเอื้อเฟื้อ การ ประสมประสานสร้างเสริมความสัมพันธ์กลมเกลียวซึ่งเป็นคุณธรรมประการหนึ่งและสำคัญ ที่สุดเพราะหลักวิชารัฐศาสตร์ก็รับรองด้วยกันว่า คุณประโยชน์อันสำคัญที่สุดที่ องค์กรมหากษัตริย์จะทรงทำในแก่ประเทศชาติและเป็นเรื่องยากที่คนอื่นจะสามารถทำได้ นั้น คือ การประสม ประสานสร้างความสามัคคีในชาติให้สามัคคีกลมเกลียว เป็นอันหนึ่งอัน เดียวกัน ความแตกแยกอาจจะบั่นทอนพละกำลังในทางบวกหรือในการแย่งแย่งแข่งกัน ใน ระหว่างบุคคลสำคัญทั้งหลาย แต่องค์กรมหากษัตริย์จะทรง เป็นหลักเป็นประธานได้กลับ สันติสุขสามัคคีกลมเกลียวกันได้

จากเอกสารต่าง ๆ นี้จึงขอสรุปได้ว่า อวิโรชนะ ก็คือการรักษาระเบียบ แบบแผน ประเพณี ศีลธรรม ตลอดจนสามารถที่จะควบคุมตนเองได้ โดยอยู่ในขอบข่าย ของความยุติธรรมและถูกต้อง

7. เอกสารเกี่ยวกับความวิคกัณวล

วรรณิ รัชธรรม ไท่พรวิญญาณิน" เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบ ความวิคกัณวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์ และความรู้สึกรับผิดชอบของ เด็กไทยเชื้อชาติไทย และ เด็กไทย เชื้อชาติจีน" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กไทยเชื้อชาติไทย และ เด็กไทยเชื้อชาติจีน ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนไป๋จิง หวังกงชว และเตตง จำนวน 240 คน

ผลการศึกษาปรากฏว่า ความวิคกัณวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกรับผิดชอบ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความวิคกัณวลกับความต้องการผลสัมฤทธิ์ และ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความ ต้องการผลสัมฤทธิ์กับความรู้สึกรับผิดชอบ

ปราชญ์ ขวัญ (2514 : 81) เปรียบเทียบการแสดงออกทางอารมณ์
ในวัยประถมวัย กับ เถลิง และ วารุณา อธิบายลักษณะของความวิตกกังวล ที่ความ
วิตกกังวลมีความสามารถในการรับมือ

จุฑา พูลทรัพย์วิน ใ้ทำการศึกษาเรื่อง "มโนภาพแห่งตน
(Selfconcept) ความวิตกกังวล (Anxiety) ความเกรงใจและลักษณะความเป็น
ผู้นำ (Leadership) ของนักเรียนที่เป็นผู้นำ และนักเรียนที่เป็นผู้ตามในระดับชั้น
ม.3 ปีการศึกษา 2514" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับชั้น ม.3 ประกอบ
ด้วยนักเรียนที่เป็นผู้นำ 94 คน (ชาย = หญิง = 47 คน) และนักเรียนที่เป็นผู้ตาม
94 คน (ชาย = หญิง 47 คน) รวม 188 คน

ผลการศึกษานี้เปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า ผู้นำทั้งหมดทั้ง ผู้นำชายและ
ผู้นำหญิง มีความวิตกกังวลต่ำกว่าผู้ตามทั้งหมด ผู้ตามชายและผู้ตามหญิงทางค่าความมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

ซินฮาและปราชญ์ (Sinha and Pramod, 1966 : 929) แห่ง
มหาวิทยาลัยอัลลฮะบาด (University of Allahabad) ประเทศอินเดียได้ศึกษา
นักเรียนในกลุ่มที่เป็นผู้นำ 50 คน เกี่ยวกับบุคลิกภาพบางประการที่มีลักษณะความเป็นผู้นำ
โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพชุดหนึ่ง (A group of Personality Tests) ปรากฏ
ผลว่า ความวิตกกังวลและความต้องการเด่น (dominance need) มีความสัมพันธ์
กับลักษณะความเป็นผู้นำในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แคทเทิล และ ซาราสัน (งชัย ชิวปรีชา, 2513 : 21 - 23)
ศึกษาพบว่าบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของผู้นำ ก็คือความวิตกกังวลต่ำ

แมน (Mann, 1969 : 152 - 174) ได้สรุปผลการวิจัยของเขา
ลักษณะความเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับลักษณะแสดงตัว และความสามารถในการ
ปรับตัวและพบอีกว่าบุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
มีความสามารถในการสังคม และมีความวิตกกังวล

พุทธทาสภิกขุ (2516 : 493) ได้ตอบปัญหาในหนังสือธรรมจรรยาใน
ระกัมมมหาวิทยาลัยว่า ความทุกข์นั้น ความวิตกกังวลนี้ ก็รวมอยู่ในความทุกข์ ไม่แยกจาก
กันเพราะเป็นความถึงแก่ภัยใจ บูดเหม็นของทุกข์คือการเข้าไปยึดถือสิ่งใด
สิ่งหนึ่งว่าเป็นตัวตนหรือเป็นของของเรา วิชาความรู้ไปเพ่งเล็งว่านั่นส่วนไหนจึง
ว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าอะไรจะยึดถือว่าเป็นตัวตนหรือของตน ขวี้ขี้ไม่ปล่อยวางสิ่งต่าง ๆ
ไม่มีภัยภัยมากมาย แต่ไม่มีส่วนไหนของมันเป็นตัวตนที่จะเข้าไปยึดถือว่าเป็นตัวตน หรือของตน
ถ้าเข้าใจความจริงข้อนี้แล้ว ความเศร้า ความทุกข์เดือดร้อนก็จะไม่เกิดขึ้น

เลวิต (Levitt, 1967 : 199) ถือว่าความวิตกกังวลเป็นสภาวะ
ที่เจ็บปวด บอนแอนและความโชคร้ายอันผิดธรรมชาติที่เรียกร้องการเข้าสู่สภาพเดิม ความ
วิตกกังวลจึงเป็นสิ่งที่การระงับกัเพราะเกี่ยวข้องกับอารมณ์รุนแรงที่กระตุ้นให้พฤติกรรม
ของบุคคลเปลี่ยนไปในทางที่ผิด

ฮัลโลเวล (วรรณิ รัตธรรม, 2515 : 59) กล่าวว่า บุคคลที่ฝ่าฝืน
กฎเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานของสังคม จะเกิดความรู้สึกผิดและวิตกกังวล ไม่ว่าตนจะยอมรับ
กฎเกณฑ์นั้นหรือไม่ก็ตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งทั้งสมมุติฐานดังต่อไปนี้

1. กิเลส 5 มีความสัมพันธ์กับภาวะวิตกกังวลในทางลบ
2. ความซื่อตรง มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในทางลบ
3. ความเพียร มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในทางลบ
4. ความไม่เบียดเบียน มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในทางลบ
5. ความไม่ประพฤตินอกท่านองคของธรรม มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวล

ในทางลบ

6. นิธิกร มีอุดมธรรมทางกาน ก่อ 5 ความซื่อตรง ความเพียร
ความไปเบียดเบียน และความไม่ประพฤติกิตานองคลองธรรมมากกว่านิสิตรัฐศาสตร์
ทฤษฎีและเหตุผลเบื้องหลังสมมุติฐานในการวิจัย

สมมุติฐาน 1

ผลการศึกษาของ ภัทรา นิกมาน.ท (2517) พบว่าทัศนคติต่อการ
ก่อเกิด 5 สัมพันธภาพบวกกับความรู้อับคิชอบทั้งเพศชายและเพศหญิง

และจากผลการศึกษาของ วรวิทย์ วัชรธรรม (2515) พบว่า ความรู้อับคิ
อับคิชอบสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในทางลบ

ผู้วิจัยจึงคาดว่า ก่อ 5 กับความวิตกกังวล มีความสัมพันธ์กันในทางลบ

สมมุติฐาน 2

โก (Teed, 1935 : 85) พบว่า คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้นำ
ก็คือความซื่อสัตย์ (Integrity) ความมั่นคง ทั้งทางกาย และจิตใจ ความสนใจ
ทางคานมนุษย์สัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ความกระตือ
ร้อน ความสามารถในการตัดสินใจ และความฉลาด

กัณฑ์ นาคะระ (2509 : 85) ลงความเห็นว่าอ้าวระ มีความใกล้เคียง
เพียงกับความซื่อสัตย์ (Integrity) การซื่อตรง มั่นคง อยู่ในศีลธรรม รักชาติจะ
และเกียรติยศ ตลอดจนเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ (Dependability) ในเรื่องการทำงาน
และมีความภักดี (Loyalty) ถอดดูให้ดูกว่า บุรณงานและผู้ใดมีกับผู้นำ

และผลจากการศึกษาของ จุฬาล พงศ์ทวีวัฒน์ (2514) พบว่าผู้นำมี
ความวิตกกังวลต่ำกว่าผู้ที่เป็นผู้ตาม

เนื่องจากผู้นำและอ้าวระค่างก็มีความซื่อสัตย์เป็นองค์ประกอบ และผู้นำก็มีความ
สัมพันธ์กับความวิตกกังวลในทางลบ

ผู้วิจัยจึงคาดว่า ความซื่อตรงมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในทางลบ

- สมบัติฐาน 3

ความเพียร คือการที่อำนาจหรือธรรมชาติทำลายหรือขจัดความชั่ว มีความ
ความปรารถนาในการกำจัดใจตกใจอย่างมั่นคง และรวดเร็ว 'ไม่ลังเล' เป็นอำนาจที่ทำให้
เกิดกระบวนการเพียรอย่างมั่นคง รวดไปถึงพลังจิตที่จะยับยั้งควบคุมตนเอง

สมเด็จพระสังฆราช (อุฎฺธวัณ) (2512 : 364) ทรงกล่าวว่าผู้มี
ความเพียรย่อมไม่มีความทุกข์ เพราะมีอำนาจที่ขจัดความชั่ว ซึ่งทำให้เกิดความทุกข์

พุทธทาสภิกขุ (2516 : 493) ได้ขอบัญญัติในหนังสือธรรมะบรรยายใน
ระดับมหาวิทยาลัยว่า ความทุกข์กับภาวะวิตกกังวลเป็นสิ่งเดียวกัน เพราะเป็นสภาวะ
ความถึงเกรียกในจิตใจ

นอกจากนี้ เลวิต (Levitt, 1967 : 199) ผู้เชี่ยวชาญทางสุขภาพจิต
ยังถือว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาวะที่เจ็บปวด - อ่อนแอ และความโศกเศร้าอันมีธรรมชาติ
ที่เรียกร้องการเข้าสู่สภาพเดิม ความวิตกกังวลจึงเป็นสิ่งที่ควรกำจัด เพราะเกี่ยวข้องกับ
กับอารมณ์อันรุนแรงที่กระตุ้นให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนไปในทางที่ผิด

เพื่อความเพียร คืออำนาจหรือธรรมชาติทำลายหรือขจัดความชั่ว แต่ความ
วิตกกังวลเป็นทวิภาวะที่บุคคลแสดงพฤติกรรมในทางที่ผิดออกมา ทำให้ผู้วิจิตรกล่าวว่า
ความเพียรกับความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

สมบัติฐาน 4

พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนที่แสวงหาความสุขได้ตน โดยการเบียดเบียน
ผู้อื่นให้ได้รับความทุกข์เดือดร้อน บุคคลผู้นั้นจะประสบความวุ่นวายและความทุกข์เดือดร้อน
ถึงพุทธภาษิตว่า "ในหมู่มนุษย์ มนุษย์ใดเบียดเบียนสัตว์อื่น มนุษย์นั้นย่อมเสื่อมจากความสุข
ไปโดยทั้งสี่คือ โลกนี้ (ปัจจุบัน) และโลกหน้า (อนาคต) (กรรมสารนา.2502:437)

แกลปแลน (Kaplan, 1961 : 301) และมิลเลอร์
1961 : 271) กล่าวว่า เบื้องต้นประพจน์ขัดแย้งกับความคล่องการของสังคม จะเกิดความ
ข้องใจ กระวนกระวายใจ ใญ่ฐานที่พุทธศาสนาเป็นรากฐานของสังคมไทย เพราะฉะนั้น

กุตฺตรบทาง ๆ ของพุทธศาสนาจึงย่อมที่จะเป็นความต้องการของสังคม

ฉะนั้น ผู้วิจัยกล่าวว่า ความไม่เบียดเบียน กับ ความรักกตัญญูมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

สมมุติฐาน 5

ฮัลโลเวล (วรรณิ วัชรธรรม, 2515 : 59) กล่าวว่า บุคคลที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานของสังคม จะเกิดความรู้สึกผิดและวิตกกังวล ไม่ว่าตนจะยอมรับกฎเกณฑ์นั้นหรือไม่ก็ตาม

แต่ความไม่ประพฤติผิดก่อน งดของกรรม หรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาโดยสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม ดังที่ ปิ่น มุทุกันต์ (2509 : 472) กล่าวว่า ความไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม หมายถึงความประพฤติที่ไม่ผิดในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผิดภรรยา ผิดศีลธรรม ผิดระเบียบแบบแผน ประเพณี ผิดกติกา ผิดขนบธรรมเนียม หรือผิดกฎหมาย

ผู้วิจัยกล่าวว่า ความไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม กับ ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

สมมุติฐาน 6

วันทนี วิชัยคำ (2515 : 64) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตทางคณะวิชาและทางชั้นที่มีต่อพระพุทธศาสนา พบว่า นิสิตที่เรียนคณะการศึกษานิเทศศาสตร์จะมีทัศนคติที่ค่อนพระพุทธรูปมากกว่านิสิตที่เรียนคณะรัฐศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์

และ งามร เทวสิทธิ์ (2513 : 104 – 105) ยังได้กล่าวไว้ว่า "นอกจากวิชาทางโลกแล้ว ราษฎรจะเป็นผู้วิชาทางธรรมอีกด้วย แม้จะไม่ใฝ่ใญ่สอนวิชาศีลธรรมก็ตาม เพราะหน้าที่ของราษฎรไม่ใช่เพียงการให้ความรู้แก่คนอื่นอย่างเฉยๆ แต่จะต้องอบรมสั่งสอนกันให้เป็นคนดีอีกด้วย ราษฎรจึงควรมีความรู้ทั้งทางคฤหัสถ์และภิกษุธรรม"

ผู้วิจัยจึงกล่าวว่า นิสิตกลุ่มนี้มีบุคลิกภาพทางคุณธรรมทางด้านศีล 5 ความซื่อตรง ความเอื้อเฟื้อ ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษากครั้งนี้ เป็นนิสิตกณะการศึกษามัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2519 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) ปีที่ 4 ไม่จำกัดเพศ จำนวน 110 คน กับ นักศึกษารัฐศาสตร์ระดับรัฐศาสร์บัณฑิต ปีการศึกษา 2519 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 4 ไม่จำกัดเพศ จำนวน 110 คน

วิธีดำเนินการ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตครู และ นิสิตรัฐศาสตร์ เพราะทั้ง 2 วิชาที่เป็น วิชาที่พื้นฐาน และไปกลุ่มผู้นำในสังคม ซึ่งต้องมีคุณธรรมสำหรับอยู่มาก จึงจะเป็นที่เคารพ นับถือของทุกคนไปและเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

๗ เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ชนิดคือ

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพ ด้านศีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกคำสั่งของธรรม
2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ ด้านความวิถักังวอด

แบบทดสอบบุคลิกภาพในด้านศีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกคำสั่งของธรรม

แบบทดสอบบุคลิกภาพผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง นอกจากแบบทดสอบวัดศีล 5 ได้ใช้แบบทดสอบของ ภักตรา นิคมานนท์ (ภักตรา นิคมานนท์, 2517) ใช้ดำเนินการสร้าง

แบบทดสอบดังนี้

1. การศึกษาก่อนการวางแผนทดสอบ โดยได้ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพและทัศนคติจากหนังสือต่าง ๆ และได้อาศัย The Theory Empirical System Approach ของ ดร.วีรยุท เป็นหลักในการร่าง

2. ศึกษาความหมายและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินิทานองคลองธรรม จากหนังสือเอกสารต่าง ๆ และจากทามบุรุษหลายท่าน ซึ่งสรุปความหมายของคุณธรรมเหล่านี้ ก็แสดงในคำนิยามปฏิบัติการที่พิเศษ

3. จากนิยามปฏิบัติการ และเนื้อหาของความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินิทานองคลองธรรม นำมาสร้างเป็นแบบรวมภาพ เพื่อให้สถานการณ์ที่สร้างขึ้นเป็นตัวแทนของสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองใจจริง (Representative Situation) เครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ท (Likert - Type Scale) (Anastasi, 1968 : 486) แบ่งออกเป็น 7 ช่อง ดังนี้

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

ลักษณะคำถามเป็นประเภท Verbal Projective Technique โดยสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้นแล้วให้บุคคล สนับสนุนว่า ถ้าอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้จะทำอย่างไร คำถามมี 2 ประเภทคือ

ก. รับรู้มาตรฐานสังคม เป็นคำถามที่ถามถึงเกณฑ์ทางสังคมที่บุคคลรับรู้ นามว่าบุคคลไทยทั่วไป ถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ จะทำหรือไม่ เช่นถามว่า "ถนัด ๆ จะทำเช่นเดียวกับ (นาย ก) หรือไม่"

ข. ความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่อาจเกิดขึ้นจริง หรือยังไม่เกิด แต่อาจกระทำเช่น ถามว่า "ถ้าฉันเองจะกระทำเช่นเดียวกับ (นาย ก) หรือไม่"

ลักษณะของแบบทดสอบ

ลักษณะของแบบทดสอบ กำหนดความเข้าใจที่จะแสดงพฤติกรรมและการรับรู้มาตรฐานสังคม โดยให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องหมายเลขตามที่ตนเองพิจารณาเห็นว่ามีความถี่ของการปฏิบัติ หรือความถี่เห็นของตนเอง และของสังคม โดยแบ่งออกเป็น 7 ช่องที่มีความหมายดังนี้

ของหมายเลข	1	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด
ของหมายเลข	2	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
ของหมายเลข	3	หมายความว่า	ปฏิบัติเพิ่มจาก 2
ของหมายเลข	4	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
ของหมายเลข	5	หมายความว่า	ปฏิบัติเพิ่มขึ้นจากปานกลาง
ของหมายเลข	6	หมายความว่า	ปฏิบัติเกือบมาก
ของหมายเลข	7	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

จากแบบทดสอบ ซึ่งมีข้อความแสดงว่ามีคุณธรรมต่าง ๆ ในทางบวก จะให้คะแนน 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 เมื่อผู้ตอบ กาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องหมายเลข 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ตามลำดับ สำหรับข้อความซึ่งแสดงว่ามีคุณธรรมต่าง ๆ ในทางลบจะให้คะแนนตรงข้ามกับข้อความในทางแรก คือให้คะแนน 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1 เมื่อผู้ตอบกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องหมายเลข 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการเลือกสถานการณ์เพื่อตอบแบบทดสอบ

1. เป็นสถานการณ์เฉพาะเจาะจง เช่น ข้าราชการกับประชาชน หรือผู้บังคับบัญชากับผู้ถูกบังคับบัญชา

2. สถานการณ์ทางไม่รุนแรงจนเกินไป จนกระทั่งคนส่วนใหญ่ไม่โกรธปองหาอะไรกระทำ เช่น " นาย ก. ฆ่าบิดา เพราะโกรธที่บิดาไม่ให้ทรัพย์สินสมบัติ"
3. สถานการณ์เกี่ยวข้องกับ บุคลิกภาพ หรือทัศนคติ เกี่ยวกับความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤติกุศล ทำนองกลองธรรม
4. สถานการณ์และคำถามแต่ละข้อ มีประเด็นเกี่ยว เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ซักเงา

การทดสอบและการปรับปรุงแบบทดสอบ

เมื่อ อาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชค และตัวผู้วิจัยได้พิจารณาตรวจสอบ แล้วว่าข้อคำถามทุกข้อ มีวัจนบุคลิกภาพตาม ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤติกุศล ทำนองกลองธรรม ผู้วิจัยก็นำแบบทดสอบไปทดลอง กับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) ของวิทยาลัยครู-บ้านร่มเกล้าจังหวัดพระยา จำนวน 100 คน แล้วนำผลวิเคราะห์เป็นรายข้อ (Item Analysis) ของแบบทดสอบและได้ปรับปรุงใหม่ประสิทธิภาพก็ยิ่งขึ้นต่อไป

การหาค่าอำนาจจำแนก

โดยการแยกคะแนนของกลุ่มนักศึกษาที่ใช้ในการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้อะไรมาจากแบบทดสอบสูง 25 % และกลุ่มที่ได้คะแนนจากคะแนนทดสอบต่ำ 25 % แล้วหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ t -test (Edwards; 1968 : 104) แล้วพิจารณาความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 แล้วเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงคือค่า t ถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ .01 ได้ทั้งหมด 79 ข้อ ดังที่ไล่เรียงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 การทำนายจำนวนนกแต่ละชนิดของแบบทดสอบวัด ความซับซ้อน ความเพียร
ความไขว่คว้า และความใจประมาทติดใจ ห่วงของคลองธรรม

ข้อที่	๗		ข้อที่	๗	
	ก.	ข.		ก.	ข.
1	10.1225**	3.8377**	19	3.3710**	2.7707**
2	4.7495*	3.4607**	20	5.3416	4.0174
3	4.3029	4.6546**	21	3.6626	4.6009
4	4.4450**	3.2467	22	3.6702	4.0842
5	3.3578**	3.2167**	23	4.5333	2.3701
6	4.4567**	2.1594*	24	3.5907	4.1750
7	3.5552	2.0649**	25	6.8163	2.3590
8	6.3216**	3.7175**	26	3.1752	4.1381
9	4.6473**	4.9626**	27	4.1613	4.3127
10	2.7227**	2.9403**	28	2.6057	4.0882
11	4.1793	2.8449**	29	4.5049	6.7893
12	5.4644**	4.8545	30	3.0909	4.4456
13	2.8430**	2.1639*	31	2.3300	2.2467
14	4.7642	5.2162	32	3.2167	2.2051
15	3.6038**	4.7642	33	5.6850	2.3300
16	2.8074	4.8724	34	3.2701	2.1501
17	4.8347	4.8724	35	3.4741	3.1374
18	5.9250**	3.7986	36	5.6826	3.6551

ตาราง 1 (ต่อ)

ร.ร. จังหวัด	ก.		ร.ร. จังหวัด	ก.	
	ก.	ข.		ก.	ข.
37	2.1501 *	2.8279 **	56	3.2416 **	4.1166 **
38	4.0215 **	2.2057 *	57	2.8304 *	4.3572 *
39	4.6742 *	3.5162 **	58	4.1422 **	2.8018 **
40	4.8426 **	3.2470 *	59	3.1752 *	3.1906 *
41	5.5306 **	3.8746 **	60	4.9159 *	3.9836 *
42	2.7353 **	4.2162 *	61	4.6698 *	2.3968 *
43	2.7792 **	2.6151 *	62	2.5777 **	3.1613 **
44	3.2688 *	3.5835 **	63	4.5049 *	5.7893 *
45	3.1255 **	3.6083 **	64	7.0270 **	3.4530 *
46	5.7857 *	3.2458 **	65	3.2431 **	3.1143 **
47	2.4638 **	2.7789 **	66	4.6581 *	3.6745 *
48	3.0540 **	3.4108 *	67	2.0454 **	3.2687 *
49	4.2167 **	3.4266 **	68	5.0233 **	3.6485 *
50	3.6928 **	4.1310 **	69	7.9796 *	6.5201 **
51	3.0395 *	4.1381 **	70	4.3961 **	5.1969 *
52	3.0595 **	2.6509 *	71	6.3207 *	2.8290 **
53	5.9249 **	2.2824 **	72	2.3654 *	3.4043 **
54	3.3744 *	2.6643 *	73	5.4632 **	5.5599 **
55	4.3183 *	2.3009 *	74	4.1622 *	3.4682 *

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	๓	
	ก.	ข.
75	5.2553 ^{**}	2.2529 [*]
76	6.2681 ^{**}	5.4259 ^{**}
77	2.6265 ^{**}	2.3219 [*]

ข้อที่	๓	
	ก.	ข.
78	2.3001 [*]	3.4318 ^{**}
79	6.7396 ^{**}	4.5915 ^{**}

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำค่าจากแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว มาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = 1 - \frac{11_{SAS}}{11_{SS}} \quad (\text{Guilford, 1954 : 384})$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งนี้

ตาราง 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

	ชุด ก.	ชุด ข.
ความซื่อตรง	0.8711	0.8932
ความเพียร	0.8335	0.7901
ความไม่เบียดเบียน	0.7724	0.7657
ความไม่ประพฤติผิด ทำนอง คลองธรรม	0.7894	0.8806
รวม	0.8866	0.8915

การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ผู้วิจัยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบวัดความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม กับ แบบทดสอบ วัดลักษณะความเป็นผู้นำแบบผู้นำ และแบบมุ่งความสัมพันธ์ LPC (The least preferred coworker) ของฟีเดเลอร์ ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 (Fiedler, 1967) ปรากฏว่าค่าการสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าใกล้เคียงกับ 1

ตาราง 3 การสัมพันธ์ที่สหสัมพันธ์ของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความซื่อตรง
ความเพียร ความไม่เบี่ยงเบน และความไม่ประพฤตินอกทำนอง
คลองธรรม กับแบบทดสอบ LPC

	ความซื่อตรง		ความเพียร		ความไม่ เบี่ยงเบน		ความไม่ประพฤตินอก ทำนองคลองธรรม	
	ชุด ก.	ชุด ข.	ชุด ก.	ชุด ข.	ชุด ก.	ชุด ข.	ชุด ก.	ชุด ข.
LPC	-0.1367	-0.2663	-0.1356	-0.2031	-0.1367	-0.1498	-0.1943	-0.2123

*p < .05

**p < .01

ผลจากการวาง 3 นี้แสดงให้เห็นว่า ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบี่ยงเบน
และความไม่ประพฤตินอกทำนองคลองธรรม กับลักษณะมุ่งงาน และมุ่งความสัมพันธ์ มีความ
สัมพันธ์ทางลบกับทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และลักษณะคนตามอัธยาศัย ซึ่งพิจารณา
ได้ว่า แบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงพอสมควร

แบบทดสอบวัดความวิตกกังวล

เป็นแบบทดสอบที่ ศาสตราจารย์ Raymond B. Cattell สร้างขึ้น ซึ่ง
ดร.วีรบุท ทร.นวดใหญ่ วิเชียรโชติ อาจารย์นวลละออง เจียมสุวรรณ และคณะ
เรียบเรียงขึ้นเป็นภาษาไทย

แบบทดสอบมีอยู่ 6 ด้าน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบไว้ดังนี้ คือ

1. อารมณ์มั่นคง - อารมณ์อ่อนไหว	โก่งการของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	.7684
2. ทักษะสังคม - ขี้อาย	"	.8580
3. ระวัง - ไร้กังวล	"	.8767
4. ท้าทาย - ประสาทมั่นคง	"	.7829
5. ความภูมิใจในตนเอง - ไม่มีชีวิตในตนเอง	"	.8748
6. เกรงเกรี้ยว - ผ่อนคลาย	"	.9027

สถิติและลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

1. การหาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Edwards, 1963 : 80})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มนั้น

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)} \quad (\text{Ferguson, 1966 : 67})$$

เมื่อ	s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ใช้สูตร

$$s = \sqrt{\frac{\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}} \quad (\text{Ferguson, 1966:67})$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. การทดสอบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และการหาว่าจำแนกเป็นรายชของแบบทดสอบ ใช้ t - test ซึ่งมีสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}} \quad (\text{Edward, 1963 : 104})$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยในแต่ละกลุ่ม
	$S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}$	แทน	Standard Error of the Difference between

two means

$$\text{และ } S_{\bar{X}_1 - \bar{X}_2} = \sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}$$

เมื่อ S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละกลุ่ม
 n_1, n_2 แทน จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

3. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ และหาค่าความ
 เกี่ยวข้อง เชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{\{N \sum x^2 - (\sum x)^2\} \{N \sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

(Ferguson, 1966: 143)

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 $\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน 2 ชุด
 $\sum x, \sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละชุด
 $\sum x^2, \sum y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละชุด
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = 1 - \frac{V_r}{V_e} \quad (\text{Guilford, 1954 : 384})$$

เมื่อ V_r แทน Variance of Remainder sum of Squares
 V_e แทน Variance for Examinees
 r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ.

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๕

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X_1	แทน	ความซื่อตรง
X_2	แทน	ความเพียร
X_3	แทน	ความไม่เบียดเบียน
X_4	แทน	ความไม่ประพฤติกิริยาคำนองคลองธรรม
X_5	แทน	คือ 5
L	แทน	ระวาง - ไว้วางใจ
O	แทน	ฉลาดกล้ว - ประสาทมั่นคง
Q_4	แทน	เกรงเกรียง - ผดุงความ
C	แทน	อารมณ์สงบ - อารมณ์อ่อนไหว
H	แทน	กล้าสังคม - ซื่อสัตย์
Q_3	แทน	ควบคุมตนเองได้ - ใจผิวนัยในตนเอง

ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้คือ

ตอนที่ 1 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตามอัตภาพ

ตอนที่ 2 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัวกับ ความวิตกกังวล ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตามอัตภาพ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างกลุ่มนิสิตเร - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตามอัตภาพ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างกลุ่มนิสิตชาย - กลุ่มนิสิตหญิง ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตามอัตภาพ

ตอนที่ 1 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว

1.1 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของนิสิต ทุกเพศ และทุกอาชีพ จำนวน 220 คน ในลักษณะการรับรู้ มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
ความวิตกกังวล (x_1)	—	0.3687**	0.4279**	0.5747**	0.4865**
ความเพียร (x_2)		—	0.3261**	0.2784715**	0.5945**
ความไม่เบี่ยงเบน (x_3)			—	0.3323**	0.4432**
ความไม่ประพฤตินอกทำนองคลองธรรม (x_4)				—	0.4188**
เกรด 5 (x_5)					—

** $p < .05$

ผลจากการวาง 4 แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติคือที่ระดับ .01 ทุกค่าจึงเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด และผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง ของ นิสิตทุกเพศ และทุกอาชีพ จำนวน 220 คน ในลักษณะตามอัฒภาค

ตัวแปร	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
ความซื่อตรง (x_1)	—	0.4245 ^{**}	0.5801 ^{**}	0.6503 ^{**}	0.2288 [*]
ความเพียร (x_2)		—	0.6331 ^{**}	0.6004 ^{**}	0.3209 ^{**}
ความไม่เบี่ยงเบียน (x_3)			—	0.4848 ^{**}	0.1493 ^{**}
ความไม่ประพฤตินึก				—	0.2991 [*]
ท่ามจงถองธรรม (x_4)					—
ศีล 5 (x_5)					—

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวาง 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นส่วนมาก ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความซื่อตรงกับศีล 5 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานด้วย

ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัวในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตกรู จำนวน 110 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ความซื่อตรง (X_1)	—	0.4013 [*]	0.4109 ^{**}	0.5312 ^{**}	0.5883 ^{**}
ความเพียร (X_2)		—	0.3782 ^{**}	0.3603 ^{**}	0.4624 ^{**}
ความไม่เบียดเบียน (X_3)			—	0.2520 [*]	0.4697 ^{**}
ความไม่ประพฤติกุณิก				—	0.5440 [*]
ทำนองคลองธรรม (X_4)					
ศีล 5 (X_5)					—

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตกรู มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความไม่เบียดเบียนกับความไม่ประพฤติกุณิกทำนองคลองธรรม ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตครู จำนวน 110 คน ในลักษณะตามอัธยาศัย

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ความซื่อตรง (X_1)	—	0.3730**	0.5324**	0.6550**	0.3784**
ความเพียร (X_2)		—	0.6408**	0.6516**	0.3354**
การไขว่คว้า (X_3)			—	0.4650**	0.3405**
ความไม่ประพฤติก				—	0.4716**
ทำนองครองธรรม (X_4)					
ศีล 5 (X_5)					—

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.3985 ^{**}	0.5941 ^{**}	0.6580 ^{**}	0.6887 ^{**}
ความเพียร (X ₂)		—	0.4033 ^{**}	0.4290 ^{**}	0.6107 ^{**}
ความใจเมื่อยกเมียน (X ₃)			—	0.5362 ^{**}	0.4927 ^{**}
ความไม่ประพฤติผิด				—	0.3487 ^{**}
ค่าของคุณธรรม (X ₄)					
ตัว 5 (X ₅)					—

^{**} p < .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด ซึ่งแปลได้ว่าสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน ในลักษณะทางอ้อม

ตัวแปร	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
ความซื่อตรง (x_1)	—	0.3677**	0.4315**	0.6154**	0.5458**
ความเพียร (x_2)		—	0.5034**	0.6455**	0.3040**
ความไม่เบี่ยงเบน (x_3)			—	0.5478**	0.2656*
ความไม่ประพฤตินิวก				—	0.3848**
ทำนองคลองธรรม (x_4)					
ศีล 5 (x_5)					—

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีค่า
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นส่วนมาก ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
ความซื่อตรงกับศีล 5 และความไม่เบี่ยงเบนกับศีล 5 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัวในกลุ่มตัวอย่าง
นิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
ความซื่อตรง (x_1)	—	0.4668 ^{**}	0.3992 ^{**}	0.5377 ^{**}	0.4969 ^{**}
ความเพียร (x_2)		—	0.4715 ^{**}	0.4736 ^{**}	0.5222 ^{**}
ความไม่เบียดเบียน (x_3)			—	0.3691 ^{**}	0.3215 ^{**}
ความไม่ประพฤตินิกล				—	0.3844 ^{**}
ทำนองครองธรรม (x_4)					
เกิล 5 (x_5)					—

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม
มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด ผลที่ได้นี้
สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะตนตามอัธยาศัย

ตัวแปร	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
ความซื่อตรง (x_1)	—	0.4331**	0.2522*	0.5462**	0.5860**
ความเพียร (x_2)		—	0.3723**	0.6126**	0.4423**
ความไม่เบียดเบียน (x_3)			—	0.3526**	0.2584**
ความไม่ประพฤติผิด				—	0.3425**
ทำนองครองธรรม (x_4)					
ศีล 5 (x_5)					—

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะตนตามอัธยาศัย มีความ
สัมพันธ์ในทางบวกทั้งสิ้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 นอกจากนี้
ผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่ม
ตัวอย่างของนิสิตหญิง จำนวน 120 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐาน
สังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ความซื่อตรง (X_1)	—	0.5589**	0.4783**	0.4094**	0.5674**
ความเพียร (X_2)		—	0.3007**	0.4377**	0.6813**
ความไม่เบี่ยงเบน (X_3)			—	0.4865**	0.5138**
ความไม่ประพฤตินิด				—	0.6352**
ทำนองของกรรม (X_4)					—
ศีล 5 (X_5)					—

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 12 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่ง
ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตหญิง จำนวน 120 คน ในลักษณะตามอักษภาพ

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ความซื่อตรง (X_1)	—	0.3205 ^{**}	0.4370 ^{**}	0.6417 ^{**}	0.3026 ^{**}
ความเพียร (X_2)		—	0.4816 ^{**}	0.6052 [*]	0.6254 ^{**}
ความใจเมื่อยกเมื่อยน (X_3)			—	0.6288 ^{**}	0.3481 ^{**}
ความใจประพฤติตน				—	0.4619 ^{**}
ความอดทนของธรรมชาติ (X_4)					
เกรด 5 (X_5)					—

^{**} $p < .01$

ผลการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์จากตาราง 13 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์กัน ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 14 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 ในลักษณะการรับรู้มาตรฐาน
สังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.4918**	0.4339**	0.4312**	0.6031**
ความเพียร (X ₂)	—	—	0.4370**	0.3203*	0.4561**
ความไม่เบี่ยงเบน (X ₃)	—	—	—	0.3225*	0.5679**
ความไม่ประพฤตินิ	—	—	—	—	0.4346**
ทำนองคลองธรรม (X ₄)	—	—	—	—	—
ดี 5 (X ₅)	—	—	—	—	—

* p < .05

** p < .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร
ต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง นิสิตครู มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้ง สมด และมีค่านัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเพียรกับความไม่ประพฤตินิ
ผิดทำนองคลองธรรม และความไม่เบี่ยงเบนกับความไม่ประพฤตินิผิดทำนอง คลงธรรม
ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่ได้นี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะตนภาพอัทภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	** 0.4331	** 0.4508	** 0.5342	** 0.3771
ความเพียร (X ₂)		—	** 0.6328	** 0.6743	** 0.3979
ความไม่เบี่ยงเบน (X ₃)			—	** 0.4564	** 0.4419
ความไม่ประพฤตินิด				—	** 0.4581
ทำนองคลองธรรม (X ₄)					
เกิ้ล 5 (X ₅)					—

** p < .01

ผลจากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด
และผลที่ได้ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศหญิง จำนวน 60 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.3701**	0.5064**	0.3975**	0.4643**
ความเพียร (X ₂)		—	0.3637**	0.4031**	0.5625**
ความไม่เบียดเบียน (X ₃)			—	0.3440**	0.4118**
ความไม่ประพฤตินึก				—	0.5616**
ทำนองคลองธรรม (X ₄)					
ศีล 5 (X ₅)					—

** p < .01

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง
ตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มนิสิตครู เพศหญิง มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมี
ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศหญิง จำนวน 60 คน
ในลักษณะคนตามอักษภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.3696**	0.6321**	0.4717**	0.3362**
ความเพียร (X ₂)		—	0.5443**	0.5689**	0.3362**
ความไม่เบี่ยงเบน (X ₃)			—	0.4443**	0.3618**
ความไม่ประพฤติกผิด				—	0.4322**
ทำนองคลองธรรม (X ₄)					
ศีล 5 (X ₅)					—

** p < .01

ผลจากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด
และผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.5441**	0.4765**	0.6141**	0.6804**
ความเพียร (X ₂)		—	0.5189**	0.4929**	0.5690**
ความไม่เบียดเบียน (X ₃)			—	0.5666**	0.5726**
ความไม่ประพฤตินิคม				—	0.6432**
ทำนองคลองธรรม (X ₄)					
ศีล 5 (X ₅)					—

** p < .01

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง
ตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด
และมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่าง
ของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน 50 คน ในลักษณะถดถอย

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ความซื่อตรง (X_1)	—	0.4333 ^{**}	0.4415 ^{**}	0.5701 ^{**}	0.6340 ^{**}
ความเพียร (X_2)		—	0.5718 ^{**}	0.6532 ^{**}	0.4871 ^{**}
ความไม่เบียดเบียน (X_3)			—	0.5321 ^{**}	0.4318 ^{**}
ความไม่ประพฤตินิกล				—	0.3331 ^{**}
ทำนองคลองธรรม (X_4)					
ศีล 5 (X_5)					—

^{**} $p < .01$

ผลจากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด และผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่ม
ตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.4709**	0.4368**	0.5915**	0.5437**
ความเพียร (X ₂)		—	0.4333**	0.4503**	0.6561**
ความไม่เบียดเบียน (X ₃)			—	0.5775**	0.5114**
ความไม่ประพฤติผิด				—	0.4507**
ผ่านองคฺฉกรรรม (X ₄)					
ศีล 5 (X ₅)					—

** p < .01

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 20 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
ตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และ
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง จำนวน 60 คน ในลักษณะตามอักษภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ความซื่อตรง (X ₁)	—	0.3176**	0.4316**	0.5527**	0.6011**
ความเพียร (X ₂)		—	0.5571**	0.5326**	0.4359**
ความไม่เบี่ยงเบน (X ₃)			—	0.8636**	0.3251*
ความไม่ประพฤติผิด				—	0.4161*
ทำนองคลองธรรม (X ₄)					
ศีล 5 (X ₅)					—

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 21 พบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง นิสิตรัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้งหมด และมีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความไม่เบี่ยงเบนกับศีล 5 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลที่ได้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว กับความวิตกกังวล

ตาราง 22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัวในกลุ่มตัวอย่างของนิสิต ทุกเพศ และทุกอาชีพ จำนวน
220 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (I)	^{**} -0.4321	^{**} -0.4698	^{**} -0.6020	^{**} -0.3619	^{**} -0.6580
หาคัดค้าน-ประสานใจ (O)	^{**} -0.3214	^{**} -0.5478	^{**} -0.4149	^{**} -0.3569	^{**} -0.3967
เคร่งเครียด-ผ่อนคลาย (Q ₄)	^{**} -0.4742	^{**} -0.2389	^{**} -0.3345	^{**} -0.2577	^{**} -0.3967
วามอดทน-อ่อนไหว (C)	^{**} -0.6054	^{**} -0.2989	^{**} -0.2717	^{**} -0.3990	^{**} -0.2803
กลาสังคม - ขี้อาย (H)	[*] -0.5410	^{**} -0.2901	^{**} -0.6758	[*] -0.1141	^{**} -0.4942
ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวินัยในตนเอง (Q ₃)	^{**} -0.2940	^{**} -0.3514	[*] -0.3692	^{**} -0.5536	[*] -0.1690

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว กับความวิตกกังวล มีความสัมพันธ์กันในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างกลาสังคม - ขี้อาย กับความไม่ประพฤติผิดทางของสังคม ซึ่งผลจากข้อมูลนี้ สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ในกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาทุกเพศและทุกอาชีพ จำนวน 220 คน ใน
ลักษณะความอภิปภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	^{**} -0.4383	^{**} -0.3335	^{**} -0.2927	^{**} -0.4489	^{**} -0.4052
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	^{**} -0.3452	^{**} -0.4093	^{**} -0.2333	^{**} -0.4312	^{**} -0.3774
เกรงเกรงใจ-นอนกลาย (Q ₄)	^{**} -0.4586	^{**} -0.3906	^{**} -0.3629	^{**} -0.325	^{**} -0.4406
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	^{**} -0.4501	^{**} -0.2131	^{**} -0.2804	^{**} -0.3380	^{**} -0.4141
กล้าสังคม - ขี้อาย (H)	^{**} -0.4654	^{**} -0.3261	^{**} -0.4353	^{**} -0.1211	^{**} -0.2813
ควบคุมตนเองได้ - ไม่ควบคุมตนเอง (Q ₃)	^{**} -0.2830	^{**} -0.3570	^{**} -0.3424	^{**} -0.2236	[*] -0.1643

* p < .05

** p < .01

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
กับความวิตกกังวล มีความสัมพันธ์กันในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ ซึ่ง
ผลจากข้อมูลนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัวในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตฯ จำนวน 110 คน ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.5198 [*]	-0.5766 ^{**}	-0.4162 ^{**}	-0.4850 ^{**}	-0.5186 ^{**}
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.2542 ^{**}	-0.3815 ^{**}	-0.2498 [*]	-0.2161 [*]	-0.2508 [*]
เกรงเกรียง-นอนกลาย (Q ₄)	-0.3728 ^{**}	-0.5388 ^{**}	-0.3418 ^{**}	-0.3776 ^{**}	-0.2264 [*]
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	-0.1683	-0.4661 ^{**}	-0.1608	-0.1243	-0.1227
กลาสังคม - ขี้อาย (H)	-0.5688 ^{**}	-0.1505	-0.4714 ^{**}	-0.2543 ^{**}	-0.1952
ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวิสัยในตนเอง (Q ₃)	-0.2387 [*]	-0.2112 [*]	-0.2496 [*]	-0.3214 ^{**}	-0.1534

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
กับความวิตกกังวล ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.5688 ถึง -0.1214
ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้
ผลที่ได้ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตกรูจำนวน 110 คน ในลักษณะ
ตามอักษภาพ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	^{**} -0.4569	^{**} -0.4696	^{**} -0.2809	^{**} -0.2560	^{**} -0.3555
หวาดกลัว-ประสาหมั่นคง (O)	^{**} -0.3950	^{**} -0.2631	^{**} -0.4138	^{**} -0.4156	^{**} -0.3970
เกรงเกรียง-นอนกลาย (Q ₄)	^{**} -0.3130	^{**} -0.6048	^{**} -0.3299	^{**} -0.4020	^{**} -0.5550
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	-0.0440	^{**} -0.2788	^{**} -0.3537	[*] -0.2379	^{**} -0.6586
กล้าสั่น - ขี้อาย (H)	[*] -0.2960	^{**} -0.2843	^{**} -0.4125	-0.1301	^{**} -0.3440
ควบคุมตนเองได้ - ไม่ควบคุมตนเอง (Q ₃)	^{**} -0.3564	-0.1881	-0.1038	^{**} -0.3516	-0.1549

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ในกลุ่มนิสิตกรู ในลักษณะตามอักษภาพ มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.6586 ถึง -0.0882 ซึ่ง เป็น
ความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีความสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นผลที่ได้ก็
สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความวิตกกังวลและตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน ใน
ลักษณะการรับรู้ภาพรวมสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.3176**	-0.3784**	-0.2683**	-0.3300**	-0.4033**
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.4133**	-0.6526**	-0.5312**	-0.4542**	-0.5653**
เกรงเกรียง-นอนกลาย (Q ₄)	-0.6217**	-0.3881**	-0.3437**	-0.3544**	-0.4029**
อารมณ์มั่นคง-วอนไหว (C)	-0.4768**	-0.2999**	-0.3525**	-0.3957**	-0.5384**
กล้าแข็ง-ขี้อาย (H)	-0.1828	-0.4654**	-0.3039*	-0.2056*	-0.1069
ควบคุมตนเองได้ - ไม่ไว้วางใจในตนเอง (Q ₃)	-0.1884	-0.1927	-0.4276**	-0.1142	-0.2151*

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
กับความวิตกกังวล ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมมีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.6526 ถึง -0.1069
ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยัง
สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ จำนวน 110 คน
ในลักษณะตามอัฒา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.1260	-0.2791 ^{**}	-0.2155	-0.1756	-0.5907 ^{**}
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.2081 [*]	-0.2684 ^{**}	-0.3236 ^{**}	-0.1358	-0.2083 [*]
เกรงเกรียง-นอนกลาย (Q ₄)	-0.1969	-0.3295 ^{**}	-0.1499	-0.2346 [*]	-0.444 [*]
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	-0.1116	-0.2054 [*]	-0.3040 ^{**}	-0.1290	-0.2689 ^{**}
กล้าสังคม - ขี้อาย (H)	-0.2211 [*]	-0.2916 ^{**}	-0.1623	-0.2149	-0.2738 ^{**}
ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวินัยในตนเอง (Q ₃)	-0.2691 ^{**}	-0.1188	-0.1449	-0.3176 ^{**}	-0.1966

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะตามอัฒา มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.5907 ถึง -0.0756
ซึ่ง เป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้นและมีค่านัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ยัง
สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 28 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานของสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	^{**} -0.3152	^{**} -0.5984	[*] -0.2983	^{**} -0.6671	[*] -0.1973
หาคกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	[*] -0.2146	-0.1598	^{**} -0.4927	^{**} -0.4222	-0.2976
เกรงเกรียง-นอนกลาย (Q ₄)	^{**} -0.2593	^{**} -0.2713	[*] -0.2375	^{**} -0.3094	-0.1446
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	[*] -0.2453	[*] -0.1987	^{**} -0.3625	^{**} -0.5762	-0.4506
กล้าสังคม - ขี้อาย (H)	-0.0346	^{**} -0.2582	[*] -0.2583	-0.1942	-0.1285
ควบคุมตนเองได้ ไม่มีวิสัยในตนเอง (Q ₃)	^{**} -0.4022	^{**} -0.2896	^{**} -0.3085	-0.1969	-0.2009

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว
กับความวิตกกังวล ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.6671 ถึง -0.0506
ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งนั้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผลที่ได้
ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 29 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชาย จำนวน 100 คน ในลักษณะ
ตามภาพ

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.0375	-0.2748*	-0.2625**	-0.2676**	-0.2173*
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.2527*	-0.1957*	-0.1388	-0.1899*	-0.3882*
เกรงเกรียง-นอนคลาย (Q ₄)	-0.1962*	-0.5265**	-0.2378*	-0.4104**	-0.2062*
อารมณ์เกรง-อ่อนไหว (O)	-0.2906**	-0.2205*	-0.1679	-0.2934*	-0.5275
กล้าสังคม - ขี้อาย (H)	-0.2825**	-0.2074	-0.0546	-0.1134	-0.6776**
ควบคุมตนเองได้- ไม่มีความในตนเอง (Q ₃)	-0.6796*	-0.2620**	-0.1124	-0.2929**	-0.4191*

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ในกลุ่มของนิสิตชาย ในลักษณะตามภาพ มีค่าพหุคูณตั้งแต่ -0.6736 ถึง -0.0679 ซึ่ง
เป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีความสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ผลที่ได้
ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 30 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตเกษตรใจ จำนวน 120 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานของสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.5757^{**}	-0.3147^{**}	-0.4038^{**}	-0.3620^{**}	-0.3729^{**}
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.4432^{**}	-0.2273^{**}	-0.3780^{**}	-0.4410^{**}	-0.5392^{**}
เกรง-เครียด-นอนกลาย (Q ₄)	-0.3057^{**}	-0.3114^{**}	-0.4483^{**}	-0.3035^{**}	-0.4351^{**}
อารมณ์แฉะ-อ่อนไหว (C)	-0.1906	-0.2338^{**}	-0.2401^{**}	-0.5913^{**}	-0.3910^{**}
กลาสังเกต - ซื่อสัตย์ (II)	-0.1963^{*}	-0.4400^{**}	-0.2263^{*}	-0.1976^{*}	-0.2973^{**}
ควบคุมตนเองได้ ไม่มีวิสัยของตนเอง (Q ₃)	-0.1334	-0.2175^{*}	-0.0479	-0.3227^{**}	-0.3533^{**}

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว กับความวิตกกังวล ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพหุสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.5913 ถึง -0.0175 ซึ่ง เป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีความสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ผลที่ได้ ก็สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 31 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตหญิง จำนวน 120 คน ใน
ลักษณะตามอัฒาน

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
รบกวน-ใจ (L)	* -0.2072	** -0.3961	** -0.4412	-0.0381	* -0.2221
หาคกลัว-ประสาหมั่น (O)	* -0.1959	-0.1442	-0.1759	** -0.6588	** -0.5385
เกรง-เกรีย-นอย (Q ₄)	-0.1210	* -0.2426	** -0.3566	** -0.2530	* -0.2430
อารมณ์-อนไหว (C)	-0.1220	* -0.1951	** -0.4399	-0.1662	* -0.5033
กลาสัน-ช้อย (H)	* -0.1983	-0.1203	** -0.3915	-0.1355	* -0.2944
ควบคุม-เองได้ - ไปวินัย-ตนเอง (Q ₃)	** -0.3809	* -0.2149	-0.0136	** -0.5860	* -0.2805

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใน
กลุ่มนิสิตหญิง ในลักษณะตามอัฒาน มีพหุคูณตั้งแต่ -0.6584 ถึง -0.0405 ซึ่งเป็น
ความจำแนกประเภททั้งหมด และมีค่าสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ผลที่ได้
สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 32 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง
5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	** -0.4131	** -0.5638	** -0.4573	** -0.4301	** -0.5388
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	* -0.3326	** -0.3972	* -0.3842	* -0.2788	* -0.3669
เกรงเกรงใจ-ผอมคลาย (Q ₄)	-0.2368	-0.2316	** -0.3781	* -0.3116	* -0.3324
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	** -0.5671	* -0.5371	* -0.2778	-0.1234	* -0.327
กล้าสังคม - ขี้อาย (H)	** -0.5443	-0.1546	** -0.4687	* -0.3254	* -0.2794
ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวินัยในตนเอง (Q ₃)	* -0.3273	-0.2332	* -0.3016	-0.3371	-0.1999

* $p < .05$ * $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ในกลุ่มนิสิตครู เพศชาย ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.5671 ถึง
-0.1234 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งนี้ และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่
นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 33 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครู เพศชาย จำนวน 50 คน
ในลักษณะตามภาพ

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.2163	-0.3616*	-0.3469*	-0.3799**	-0.3679**
หวาดกลัว-ประสาหมั่นง (O)	-0.3431*	-0.3463*	-0.4448**	-0.5615**	-0.4011**
เกรงเกรียง-ผองกลาย (Q ₁)	-0.2364*	-0.5977**	-0.3368*	-0.4322**	-0.5428**
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	-0.1541	-0.3478*	-0.3901**	-0.3349*	-0.5611**
เขาคังคม - น้อย (H)	-0.2344	-0.2911*	-0.4697**	-0.2050	-0.4340**
ควบคุมตนเองได้ - ไม่พินัยในตนเอง (Q ₃)	-0.3455*	-0.1991	-0.2237	-0.3491*	-0.1567

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใน
กลุ่มนิสิตครู เพศชาย ในลักษณะตามภาพ มีค่าเสียตั้งแต่ -0.5977 ถึง -0.0991
ซึ่งเป็นการความสัมพันธ์กันทางลบทั้งนั้น และมีความนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก และ
นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 3.4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตครู เขต หึง จำนวน 60 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง - ไขว่คว้าใจ (L)	-0.5171^{**}	-0.4321^{**}	-0.3714^{**}	-0.4004^{**}	-0.4561^{**}
หวาดกลัว-ประหลาดใจ (O)	-0.3110^*	-0.3888^{**}	-0.5467^{**}	-0.2565^*	-0.2009
เกรงเกรงใจ-นอนคลาย (Q ₄)	-0.2297	-0.2441^*	-0.3587^{**}	-0.3071^*	-0.3421^{**}
อารมณ์ผยอง-อ่อนไหว (C)	-0.4479^{**}	-0.4010^{**}	-0.4963^{**}	-0.3764^{**}	-0.4701^{**}
กลาสังคม - ขี้อาย (H)	-0.5436^{**}	-0.1583	-0.4033^{**}	-0.3564^{**}	-0.4319^{**}
ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวิสัยในตนเอง (Q ₃)	-0.3477^{**}	-0.2271	-0.4114^{**}	-0.3769^{**}	-0.2317

$^* p < .05$

$^{**} p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มนิสิตครู เขต หึง ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.5436 ถึง -0.1583 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีค่านัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 35 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของใช้ถักทอ เพศหญิง จำนวน 60 คน
ในลักษณะตามอัฒาน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	[*] -0.3015	[*] -0.3266	-0.2254	^{**} -0.3492	^{**} -0.3570
หวาดกลัว-ประสาทมั่นแมัน (O)	^{**} -0.3647	[*] -0.3519	^{**} -0.3818	^{**} -0.4716	[*] -0.3511
เกรงเกรียง-ผ่อนคลาย (Q ₄)	-0.2011	^{**} -0.4812	^{**} -0.3666	^{**} -0.3421	^{**} -0.5412
อารมณ์เกรง-ชอบไหว (C)	^{**} -0.4411	[*] -0.3574	^{**} -0.4019	^{**} -0.3417	^{**} -0.5326
กล้า-ขี้อาย (H)	-0.2440	[*] -0.3290	^{**} -0.4717	-0.2232	^{**} -0.4147
ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวินัยตนเอง (Q ₃)	[*] -0.3796	-0.1278	-0.2345	[*] -0.3114	-0.1977

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใน
กลุ่มนิสิตกรร เพศหญิง ในลักษณะตามอัฒาน มีค่าพหุสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.5412 ถึง -0.1278
เป็นการแสดงความสัมพันธ์กันในทางลบทั้งสิ้น และมีความสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมาก และ
สอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 36 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน
50 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.4091**	-0.4561**	-0.5311**	-0.3969**	-0.5161**
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.4456**	-0.5791**	-0.5169**	-0.5513**	-0.5432**
เครื่องเกรียบค-นอนกลาย (Q ₄)	-0.5719**	-0.3451*	-0.4040**	-0.3541*	-0.4769**
อารมณ์มั่นคง-ฮือไหว (C)	-0.5401**	-0.3918**	-0.3596*	-0.3761**	-0.5189**
กลาสังเม - ซื่อาย (H)	-0.2173	-0.3666**	-0.3963**	-0.2936*	-0.3162*
ควบคุมตนเองได้ - ไขว่คว้าในตนเอง (Q ₃)	-0.2061	-0.2767*	-0.4567**	-0.4925**	-0.2779

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.5791
ถึง -0.1462 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีค่านัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่
นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 37 แสดงการสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปร
ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย จำนวน
5 คน ในลักษณะตามทางอ้อมภาพ

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.1874	-0.4010**	-0.4668**	-0.0416	-0.2777*
ขาดกำลังใจ-ประสบความสำเร็จ (O)	-0.3711**	-0.4168**	-0.2631*	-0.5321**	-0.1565
เกรงเกรงใจ-ผ่อนคลาย (Q ₄)	-0.4729**	-0.3277*	-0.2789*	-0.3919**	-0.3161*
อารมณ์คง-อดทนไหว (C)	-0.2014	-0.3195	-0.4681**	-0.2732*	-0.5573
กล้าเสี่ยง - ขี้อาย (H)	-0.3542*	-0.2261	-0.4317**	-0.3168*	-0.3160*
ควบคุมตนเองได้ - ไม่ควบคุมตนเอง (Q ₃)	-0.278	-0.3488**	-0.3191*	-0.4344**	-0.1836

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใน
กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย ในลักษณะตามทางอ้อมภาพ มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.5573 ถึง -0.0191
เป็นการสัมพันธ์กันในทางลบทั้งสิ้น และมีค่ามีนัยสำคัญทางสถิติเป็นจำนวนมาก และสอดคล้องกับ
สมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 38 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลและตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิงจำนวน 60 คน ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.5710 ^{**}	-0.4361 ^{**}	-0.4091 [*]	-0.3461 ^{**}	-0.4163 ^{**}
หวาดกลัว-ประสาทมั่นคง (O)	-0.3611 ^{**}	-0.5321 ^{**}	-0.3961 ^{**}	-0.4961 [*]	-0.5971 ^{**}
เกรงครึก-นอนคลาย (Q ₄)	-0.4318 ^{**}	-0.4369 [*]	-0.3776 ^{**}	-0.2699 [*]	-0.4366 ^{**}
อารมณ์ผยอง-อ่อนไหว (C)	-0.5601 ^{**}	-0.3811 ^{**}	-0.4045 ^{**}	-0.3016 [*]	-0.6008 ^{**}
กล้าทั้งคน-ขี้อาย (H)	-0.3093 [*]	-0.4561 ^{**}	-0.3069 [*]	-0.2201 [*]	-0.2940 [*]
ควบคุมตนเองได้- ไม่มีวินัยในตนเอง (Q ₃)	-0.3067 [*]	-0.2015	-0.4443 ^{**}	-0.2006 [*]	-0.2707 [*]

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.6008 ถึง -0.1940 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในทางลบทั้งสิ้น และมีค่ามีนัยสำคัญทางสถิติเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับสมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตาราง 39 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และตัวแปร
ต่าง ๆ ทั้ง 5 ตัว ในกลุ่มตัวอย่างของนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง
จำนวน 60 คน ในลักษณะตามอัธภาพ

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
ระแวง-ไว้วางใจ (L)	-0.5433**	-0.3800**	-0.3043*	-0.3766*	-0.4219**
หวาดกลัว-ประสาหมั่นแก (O)	-0.3169*	-0.3906**	-0.3125*	-0.4495**	-0.2294
เกรงเครียด-ผ่อนคลาย (Q_4)	-0.4851**	-0.3545*	-0.2368	-0.2736*	-0.3261*
อารมณ์มั่นคง-อ่อนไหว (C)	-0.5997**	-0.2509*	-0.3299*	-0.2981	-0.3511
กล้าสังคม - ขี้อาย (H)	-0.2713*	-0.3911*	-0.2032	-0.2456	-0.3650**
ควบคุมตนเองได้- ไม่ไว้วางใจตนเอง (Q_3)	-0.3466**	-0.1379	-0.4463**	-0.3619*	-0.2168

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากการวิเคราะห์หยาบ พบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ใน
กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง ในลักษณะตามอัธภาพ มีค่าพหุสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.4219 ถึง -0.0766
เป็นค่าสัมพัทธ์ในทางลบทั้งสิ้น และมีความสำคัญทางสถิติเป็นส่วนมากและสอดคล้องกับ
สมมุติฐานในการวิจัยด้วย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างกลุ่ม
นิสิตครู - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะ
ตนตามอัธยาศัย

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างกลุ่มนิสิตครู - นิสิตรัฐศาสตร์

ตาราง 40 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ระหว่างนิสิตครู - นิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (X_1)	นิสิตครู	110	65.5333	23.5622	0.1904
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	64.9454	22.2133	
ความเพียร (X_2)	นิสิตครู	110	63.65	19.6859	-0.7667
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	68.2727	19.1203	
ความไปเบียดเบียน (X_3)	นิสิตครู	110	69.5833	21.8634	-0.6685
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	74.9818	25.9537	
ความไปประพฤติผิด ทำนองคลองธรรม (X_4)	นิสิตครู	110	70.9	13.6262	-1.7277
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	75.4545	24.0582	
ศีล 5 (X_5)	นิสิตครู	110	127.7	30.5408	-0.8002
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	130.7	32.9630	
รวม (X_T)	นิสิตครู	110	397.3667	117.3668	-1.0533
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	414.0727	117.8855	

ผลจากตาราง 40 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครูกับนิสิตรัฐศาสตร์ใน
ลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด
ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรทั้ง 5 ตัวในลักษณะคนตามอัธภาพ ระหว่างกลุ่มนิสิตครู - นิสิตรัฐศาสตร์

ตาราง 41 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ระหว่างนิสิตครู - นิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะคนตามอัธภาพ

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (x_1)	นิสิตครู	110	97.6833	31.1401	-1.1766
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	101.9818	22.3225	-
ความเพียร (x_2)	นิสิตครู	110	98.7833	21.2653	1.5853
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	94.0909	22.6250	-
ความไม่เบียดเบียน (x_3)	นิสิตครู	110	110.4666	19.8833	-0.4116
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	111.6181	21.5709	-
ความไม่ประพฤติก ทำของต้องขรรคม (x_4)	นิสิตครู	110	106.7666	19.1807	0.7597
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	104.7090	20.9471	-
ศีล 5 (x_5)	นิสิตครู	110	188.6181	43.4033	-0.7338
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	194.6161	39.5244	-
รวม (x_T)	นิสิตครู	110	601.8500	132.1040	-0.2806
	นิสิตรัฐศาสตร์	110	607.0182	147.8127	-

ผลจากการวิจัย เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครูกับนิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะคนตามอัธภาพ เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่าง
 โฉิถกรูชาขย - โฉิถรัฐศาศตรรชย ในลักษณะการรับรู้มารฐานสังกม

การวาง 42 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
 ระหว่างกรูชาขย - โฉิถรัฐศาศตรรชยในลักษณะการรับรู้มารฐานสังกม

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (x_1)	โฉิถกรูชาขย	50	62.2631	17.7056	0.5287
	โฉิถรัฐศาศตรรชย	50	59.9677	25.0771	
ความเพียร (x_2)	โฉิถกรูชาขย	50	63	16.4808	-0.8575
	โฉิถรัฐศาศตรรชย	50	66.0322	18.8013	
ความไม่เบี่ยงเบน (x_3)	โฉิถกรูชาขย	50	69.5263	19.2547	-0.104
	โฉิถรัฐศาศตรรชย	50	69.9677	23.0110	
ความไม่ประพฤติกิ ทำนองสงธรรม (x_4)	โฉิถกรูชาขย	50	70.8544	18.4521	-0.0543
	โฉิถรัฐศาศตรรชย	50	71.0645	17.6005	
ถี่ 5 (x_5)	โฉิถกรูชาขย	50	123.3684	43.6630	-0.2104
	โฉิถรัฐศาศตรรชย	50	125.0955	43.0496	
รวม (x_6)	โฉิถกรูชาขย	50	389.0263	133.334	-0.1212
	โฉิถรัฐศาศตรรชย	50	392.2258	130.6129	

ผลจากการวาง 42 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของโฉิถกรูชาขยกับโฉิถกรูรัฐศาศตรรชย
 ในลักษณะการรับรู้มารฐานสังกม เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด
 ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างนิสิตครูชาย - นิสิตรัฐศาสตร์ชาย ในลักษณะตนตามอัธยาศัย

ตาราง 43 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างนิสิตครูชาย - นิสิตรัฐศาสตร์ชาย ในลักษณะตนตามอัธยาศัย

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (X_1)	นิสิตครูชาย	50	97.0526	29.3782	-0.5148
	นิสิตรัฐศาสตร์ชาย	50	99.6451	20.1166	
ความเพียร (X_2)	นิสิตครูชาย	50	97.3684	17.0471	0.5759
	นิสิตรัฐศาสตร์ชาย	50	95.1250	21.6315	
ความไม่เบียดเบียน (X_3)	นิสิตครูชาย	50	108.7368	17.4792	-0.4225
	นิสิตรัฐศาสตร์ชาย	50	110.3548	20.6754	
ความไม่ประพฤตินิคม ทางของคตองธรรม (X_4)	นิสิตครูชาย	50	105.5	16.4684	0.6094
	นิสิตรัฐศาสตร์ชาย	50	103.3870	18.1619	
ข้อ 5 (X_5)	นิสิตครูชาย	50	185.8157	34.5545	-0.7104
	นิสิตรัฐศาสตร์ชาย	50	191.1629	40.4753	
รวม (X_T)	นิสิตครูชาย	50	594.4736	125.7212	-0.2268
	นิสิตรัฐศาสตร์ชาย	50	600.1290	123.6182	

ผลจากตาราง 43 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครูชายกับนิสิตรัฐศาสตร์ชาย ในลักษณะตนตามอัธยาศัย เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมดปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนิสิตครูหญิง – นิสิตรัฐศาสตร์หญิง
เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม

ตาราง 44 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของนิสิตครูหญิง –
นิสิตรัฐศาสตร์หญิง เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้
มาตรฐานสังคม

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (x_1)	นิสิตครูหญิง	60	71.1818	20.7787	0.325
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	69.875	23.1871	
ความเพียร (x_2)	นิสิตครูหญิง	60	68.7727	24.9410	-0.614
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	71.1666	17.8742	
ความไม่เน่ยนเบียน (x_3)	นิสิตครูหญิง	60	69.2814	25.6164	-2.4650
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	81.4583	26.7068	
ความไม่ประพฤติผิด ทำนองคลองธรรม (x_4)	นิสิตครูหญิง	60	70.9545	21.6195	-2.7233**
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	81.125	19.2203	
ศีล 5 (x_5)	นิสิตครูหญิง	60	135.1818	48.8241	-0.2302
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	137.1666	45.5358	
รวม (x_T)	นิสิตครูหญิง	60	411.7727	135.6218	-1.1701
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	440.7916	136.0316	

* $p < .05$

** $p < .01$

ผลจากตาราง 44 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตครูหญิง – นิสิตรัฐศาสตร์หญิง
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมเกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่า

1. นิสิตรัฐศาสตร์หญิง มีทัศนคติว่า ความแตกต่างแบบไม่เป็นนัยสำคัญกว่า นิสิตกรรณหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 2. นิสิตรัฐศาสตร์หญิง มีทัศนคติว่า ผลลัพธ์ประจักษ์จากการทำงานกองธรรมชนน้อยกว่า นิสิตกรรณหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 3. ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง นิสิตรัฐศาสตร์หญิง กับ นิสิตกรรณหญิง ในตัวแปรอื่น ๆ
- 3.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของ นิสิตกรรณหญิง - นิสิตรัฐศาสตร์หญิง เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอัตรภาพ
- ตาราง 45 เปรียบเทียบความแตกต่างของ นิสิตกรรณหญิง - นิสิตรัฐศาสตร์หญิง เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอัตรภาพ

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (X_1)	นิสิตกรรณหญิง	60	98.7727	29.9260	-1.2464
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	105	24.5369	
ความเพียร (X_2)	นิสิตกรรณหญิง	60	101.2272	28.3160	1.7960
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	92.75	23.1265	
ความไม่เบี่ยงเบน (X_3)	นิสิตกรรณหญิง	60	113.4545	22.2775	0.0504
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	113.25	22.1224	
ความไม่ประพฤติผิด ทำนองคลองธรรม (X_4)	นิสิตกรรณหญิง	60	108.9545	22.9254	0.5079
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	106.4166	24.6448	
ทั้ง 5 (X_5)	นิสิตกรรณหญิง	60	192.1818	38.9826	-0.4933
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	202.6666	37.9176	
รวม (X_T)	นิสิตกรรณหญิง	60	614.5909	130.041	-0.02289
	นิสิตรัฐศาสตร์หญิง	60	620.0833	132.7218	

ผลจากตาราง 45 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ นิสิตกรรณหญิง กับ นิสิตรัฐศาสตร์หญิง ในลักษณะตามอัตรภาพ เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ระหว่างกลุ่มนิสิตชาย - นิสิตหญิง
ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะเกณฑ์ตามอัธยาศัย

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างกลุ่มนิสิตชาย - นิสิตหญิง

ตาราง 46 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างกลุ่มนิสิตชาย - นิสิตหญิง

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (X_1)	นิสิตชาย	100	65.3018	24.5282	0.0293
	นิสิตหญิง	120	65.2096	21.5366	
ความเพียร (X_2)	นิสิตชาย	100	65.5094	20.3249	-0.2431
	นิสิตหญิง	120	66.1612	19.1504	
ความไม่เบี่ยงเบน (X_3)	นิสิตชาย	100	69.8490	23.2537	-1.3287
	นิสิตหญิง	120	74.1451	24.6057	
ความไม่ประพฤติก ทำนองฉอฉรรบ (X_4)	นิสิตชาย	100	70.0188	17.8568	-1.8649
	นิสิตหญิง	120	74.8887	20.2730	
ถือ 5 (X_5)	นิสิตชาย	100	129.3396	41.4175	0.1146
	นิสิตหญิง	120	128.7069	39.5656	
รวม (X_T)	นิสิตชาย	100	401.0188	118.2410	-0.4774
	นิสิตหญิง	120	409.0045	151.5684	

ผลจากตาราง 46 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชายกับนิสิตหญิงในลักษณะ
การรับรู้มาตรฐานสังคม เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่า
ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะ
ทนทานต่อภาวะระหว่างกลุ่มนิสิตชาย - นิสิตหญิง

ตาราง 47 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
ระหว่างนิสิตชาย - นิสิตหญิง ในลักษณะทนทานต่อภาวะ

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (x_1)	นิสิตชาย	100	99.2830	22.8841	-0.2314
	นิสิตหญิง	120	100.1290	31.2296	
ความเพียร (x_2)	นิสิตชาย	100	97.6603	23.6064	0.6919
	นิสิตหญิง	120	95.5806	20.3823	
ความไม่เบี่ยงเบน (x_3)	นิสิตชาย	100	111.6415	24.7869	0.3638
	นิสิตหญิง	120	110.5161	20.2716	
ความไม่ประพฤติก ทำนองคลองธรรม (x_4)	นิสิตชาย	100	103.6981	17.004	-2.0402*
	นิสิตหญิง	120	108.8588	20.4859	
ถือ 5 (x_5)	นิสิตชาย	100	191.8490	31.2426	-0.1093
	นิสิตหญิง	120	192.3387	34.8528	
รวม (x_6)	นิสิตชาย	100	606.1321	132.5060	0.0927
	นิสิตหญิง	120	604.3870	143.074	

* $p < .05$

ผลจากตาราง 47 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตหญิง - นิสิตชายในลักษณะ
ทนทานต่อภาวะ เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่า

1. นิสิตหญิง มีคุณธรรมทางความไม่ประพฤติกทำนองคลองธรรมมากกว่านิสิตชาย
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ไม่พบความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิง
ใช้ตัวแปรอื่น ๆ

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างนิสิตชาย - นิสิตหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตกร

ตาราง 48 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่าง นิสิตชาย - นิสิตหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตกร

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (x_1)	นิสิตชาย	50	62.2631	17.7056	-1.7851
	นิสิตหญิง	60	71.1818	20.7747	
ความเพียร (x_2)	นิสิตชาย	50	63	16.4808	-0.4459
	นิสิตหญิง	60	64.7727	24.4410	
ความไม่เบียดเบียน (x_3)	นิสิตชาย	50	69.5263	19.2547	-0.0362
	นิสิตหญิง	60	69.6818	25.6164	
ความไม่ประพฤติผิด ทำนองคลองธรรม (x_4)	นิสิตชาย	50	70.6684	18.4521	-0.0225
	นิสิตหญิง	60	70.9545	21.6195	
ข้อ 5 (x_5)	นิสิตชาย	50	123.3684	43.6630	-0.5778*
	นิสิตหญิง	60	135.1818	48.8341	
รวม (x_T)	นิสิตชาย	50	389.0263	133.334	-0.8839
	นิสิตหญิง	60	411.7727	135.6218	

* $p < .05$

ผลจากตาราง 48 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชายกับนิสิตหญิง ของกลุ่มนิสิตกรในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และจากคะแนนรวมทั้งหมดปรากฏว่า

1. นิสิตหญิง มีทัศนคติว่าบุคคลที่มีดี 5 มากกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิงของนิสิตกรในตัวแปรอื่น ๆ

4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะ
 คนตามอัธภาพ ระหว่างนิสิตชาย – นิสิตหญิง ของกลุ่มนิสิตครู

ตาราง 49 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว
 ในลักษณะคนตามอัธภาพ ระหว่างนิสิตชาย – นิสิตหญิง
 ของกลุ่มนิสิตครู

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (X_1)	นิสิตชาย	50	97.0526	29.3782	-0.3031
	นิสิตหญิง	60	98.7727	29.9260	
ความเพียร (X_2)	นิสิตชาย	50	97.3688	17.0471	-0.8914
	นิสิตหญิง	60	13.2272	28.3160	
ความไม่เบียดเบียน (X_3)	นิสิตชาย	50	108.7368	17.4792	-1.244
	นิสิตหญิง	60	113.4545	22.2775	
ความไม่ประพฤติกิณ ทานของกลองธรรม (X_4)	นิสิตชาย	50	105.5	16.4684	-0.9172
	นิสิตหญิง	60	108.9545	22.9254	
คิด 5 (X_5)	นิสิตชาย	50	185.8157	34.5545	-0.9075
	นิสิตหญิง	60	192.1818	38.9826	
รวม (X_T)	นิสิตชาย	50	594.4736	125.7212	-0.8227
	นิสิตหญิง	60	614.5909	130.041	

ผลจากตาราง 49 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างนิสิตชาย
 และ นิสิตหญิง ของกลุ่มนิสิตครู ในลักษณะคนตามอัธภาพ เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 และจาก
 คะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะ การรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างนิสิตชาย - นิสิตหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์

ตาราง 50 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม ระหว่างนิสิตชาย - นิสิตหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความซื่อตรง (X_1)	นิสิตชาย	50	59.9677	25.0771	-2.1343 [*]
	นิสิตหญิง	60	69.815	23.1971	
ความเพียร (X_2)	นิสิตชาย	50	66.0322	18.8013	-1.458
	นิสิตหญิง	60	71.1666	17.8742	
ความไม่เบียดเบียน (X_3)	นิสิตชาย	50	69.9677	23.0110	-2.4236 [*]
	นิสิตหญิง	60	81.4583	26.7068	
ความไม่ประพฤติผิด ทำนองคลองธรรม (X_4)	นิสิตชาย	50	71.0645	17.6005	-2.8624 ^{**}
	นิสิตหญิง	60	81.125	19.2203	
ถือ 5 (X_5)	นิสิตชาย	50	125.1935	43.04960	-1.1475
	นิสิตหญิง	60	139.1666	45.5358	
รวม (X_T)	นิสิตชาย	50	392.2258	130.6129	-1.9054
	นิสิตหญิง	60	440.7916	136.0316	

^{*} $p < .05$

^{**} $p < .01$

ผลจากการตาราง 50 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชายและนิสิตหญิงของกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมเกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 และจากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่า

1. นิสิตหญิงมีทัศนคติว่าบุคคลที่เป็นตัวจริงมากกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นิสิตหญิง มีทัศนคติว่าบุคลิกเป็นนัยมีความสำคัญน้อยกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นิสิตหญิง มีทัศนคติว่าบุคลิกเป็นนัยมีความสำคัญน้อยกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิงในหัวข้ออื่น ๆ

4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอักษภาพ ระหว่างนิสิตชาย - นิสิตหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์

ตาราง 51 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรทั้ง 5 ตัว ในลักษณะตามอักษภาพ ระหว่างนิสิตชาย - นิสิตหญิง ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์

ตัวแปร	กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S	t
ความโกรธ (X_1)	นิสิตชาย	50	95.6451	20.1166	-1.6904
	นิสิตหญิง	60	105	24.5369	
ความเพียร (X_2)	นิสิตชาย	50	95.1250	21.6315	0.5556
	นิสิตหญิง	60	92.75	23.1265	
ความไม่เบียดเบียน (X_3)	นิสิตชาย	50	110.3548	20.6754	-0.7083
	นิสิตหญิง	60	113.25	22.1224	
ความไม่ประพฤติกผิด ทางนองกองธรรม (X_4)	นิสิตชาย	50	103.3870	18.1619	-0.7409
	นิสิตหญิง	60	106.4166	24.6448	
ถือ 5 (X_5)	นิสิตชาย	50	191.1629	40.4753	-1.5273
	นิสิตหญิง	60	202.6666	37.9176	
รวม (X_T)	นิสิตชาย	50	600.1290	123.6182	-0.8151
	นิสิตหญิง	60	620.0833	132.7218	

ผลจากการาง 51 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของนิสิตชายและนิสิตหญิง
ของกุ่มตัวอย่างนิสิตรัฐศาสตร์ ในลักษณะความอึดภา . เกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 5 ตัว และ
จากคะแนนรวมทั้งหมด ปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาก่อนหน้า

1. ศึกษาความเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ: ธรรมชาติคนไทย เพื่อเป็นรากฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อศึกษาแบบแผนและปริมาณของความสัมพันธ์ระหว่าง คีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินอกทางของศีลธรรม และความวิกกังวล
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกทางของศีลธรรม ระหว่างเพศชายและเพศหญิง
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของคีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน และความไม่ประพฤตินอกทางของศีลธรรม ระหว่างนิสิตครูและนิสิตรัฐศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ มาจากนิสิตใน 2 มหาวิทยาลัย คือ

1. นิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2519 จำนวน 110 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 60 คน
2. นิสิตปริญญาตรีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2519 จำนวน 110 คน เป็นชาย 50 คน หญิง 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับคือ

1. แบบทดสอบวัดกีด 5 ความขี้เกรงใจ ความเหียว ความไม่เบียดเบียน
ความไม่ประพฤติกิเลสทางกษณะธรรม เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ยกเว้นแบบทดสอบ
วัดกีด 5 ได้ใช้แบบทดสอบของ ภัทธา วิกรมานนท์ (2517) โดยอาศัยแนว Verbal
Projective Technique เป็นหลักในการสร้างข้อคำถามแต่ละข้อซึ่งมีลักษณะโดยย่อคือ
ในแต่ละข้อจะมีสถานการณ์สั้น ๆ ให้พิจารณา ก่อน แล้วตอบคำถามที่ได้กำหนดไว้ให้สถานการณ์
นั้น ๆ 2 ข้อ ข้อแรกเกี่ยวกับการพิจารณาสถานการณ์ตามมาตรฐานสังคม เป็นการวัดการแปร
ปรายในการรับรู้มาตรฐานสังคม ส่วนข้อที่ 2 เกี่ยวข้องกับการสวนบทบาทของบุคคลที่มีชื่อ
ปรากฏอยู่ในสถานการณ์ เป็นการวัดการแปรปรายในลักษณะตามวิถีทาง การถามทั้งสองข้อนี้ให้
ให้คำตอบ 7 ข้อ สำหรับให้ผู้ออกข้อคำถามจำคัมภ์ว่าหน้าที่จะแนบจาก 1 ถึง 7 แบบทดสอบฉบับนี้
มีทั้งหมด 113 ข้อ

2. แบบทดสอบวัดความวิตกกังวล สร้างขึ้นโดย ศาสตราจารย์ Raymond B.
Cattell ซึ่ง ดร. วิญญู ทร. นวลใหญ่ วิเชียรโชติ อาจารย์ นวลละออง เจียมสุวรรณ
และคณะ ได้เรียบเรียงขึ้นเป็นภาษาไทย ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 72 ข้อ

แบบทดสอบนี้มีอยู่ 6 ด้าน และหากความเรื่อมีระดับแบบทดสอบได้ดังนี้คือ

1. อารมณ์มั่นคง - อารมณ์ฉุนเฉียว	ใช้ค่าองความเรื่อมีของแบบทดสอบ	.7684
2. กล้าแสดง - ขี้อาย	"	.8560
3. ระแวง - ไว้วางใจ	"	.8707
4. หวาดกลัว - ประสาทมั่นคง	"	.7029
5. ควบคุมตนเองได้ - ไม่มีวินัยในตนเอง	"	.8748
6. เกรงเกรียก - กล้าแสดง	"	.9027

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติคำนวณหาสิ่งต่อไปนี้คือ

✓ วิจัย

1. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างศีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินอกทางของคหบดีและองค์ประกอบต่าง ๆ ของความวิคกักรวด
2. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างของศีล 5 ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินอกทางของคหบดี ในการเปรียบเทียบระหว่างนิสิตสองกลุ่มที่ผ่านการฝึกฝน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินอกทางของคหบดี และศีล 5 ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตนตามอัธยาศัย ปรากฏว่า

1.1 ในกลุ่มนิสิตทั้งหมด ทุกเพศ และทุกวิชา พบว่าความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินอกทางของคหบดี และศีล 5 มีความสัมพันธ์ในระหว่างกัน ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

1.2 ในกลุ่มนิสิตครู ปรากฏว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

1.3 ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ พบว่าความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

1.4 ในกลุ่มนิสิตเพศชายทั้งครูและรัฐศาสตร์ พบว่ามีความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

1.5 ในกลุ่มนิสิตเพศหญิงทั้งครูและรัฐศาสตร์ พบว่ามีความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6 ในกลุ่มนิสิตครู เพศชาย พบว่ามีความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

1.7 ในกลุ่มนิสิตครู เพศหญิง พบว่ามีความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.8 ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย พบว่ามีความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.9 ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง พบว่ามีความสัมพันธ์ภายในเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบี่ยงเบน ความไม่ประพฤตินอกทางขององค์กร และศีล 5 กับความวิตกกังวลทั้ง 6 องค์ประกอบในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะคนตามอัตภาพ ปรากฏว่า

2.1 ในกลุ่มนิสิตทั้งหมดทุกเพศและทุกอาชีพพบว่าความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบี่ยงเบน ความไม่ประพฤตินอกทางขององค์กร และศีล 5 กับความวิตกกังวลทั้ง 6 องค์ประกอบ ปรากฏว่าผลของความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความไม่ประพฤตินอกทาง องค์กรกับความวิตกกังวลในองค์ประกอบค่าสังคม – ชี้อาย

2.2 ในกลุ่มนิสิตครูทั้งชายและหญิง ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.3 ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งชายและหญิง ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.4 ในกลุ่มนิสิตชาย ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.5 ในกลุ่มนิสิตหญิง ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.6 ในกลุ่มนิสิตครู เพศชาย ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.7 ในกลุ่มนิสิตครู เพศหญิง ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.8 ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศชาย ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

2.9 ในกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ เพศหญิง ปรากฏว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างของความชอบ ความเพียร ความไม่เบี่ยงเบน ความไม่ประพฤตินิเทศน์ของคลองธรรม และศีล 5 ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตนตามอัตภาพ เมื่อพิจารณาในระหว่างกลุ่มนิสิตครู – กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ ปรากฏว่า

3.1 กลุ่มนิสิตครูทั้งหมด – กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมด

3.1.1 กลุ่มนิสิตครูทั้งหมด มีทัศนคติต่อความชอบ ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมด ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตนตามอัตภาพ ($t = 0.1904, -1.1766$ ตามลำดับ)

3.1.2 กลุ่มนิสิตครูทั้งหมดมีทัศนคติต่อความเพียร ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมดทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตนตามอัตภาพ ($t = -0.7667, 1.5853$ ตามลำดับ)

3.1.3 กลุ่มนิสิตครูทั้งหมดมีทัศนคติต่อความไม่เบี่ยงเบน ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมดทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตนตามอัตภาพ ($t = -1.6685, -0.4116$ ตามลำดับ)

3.1.4 กลุ่มนิสิตครูทั้งหมดมีทัศนคติต่อความไม่ประพฤตินิเทศน์ของ – คลองธรรม ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมดทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตนตามอัตภาพ ($t = -1.7277, 0.7597$ ตามลำดับ)

3.1.5 กลุ่มนิสิตครูทั้งหมดมีทัศนคติต่อศีล 5 ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมดทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตนตามอัตภาพ ($t = -0.7002, -0.7338$ ตามลำดับ)

3.1.6 กลุ่มนิสิตครูทั้งห้าปีทัศนคติต่อความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิสิตทำนองคลองธรรม และศีล 5 โดยพิจารณาโดยรวม จากตัวแปรทั้งหมด ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมดทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะคะแนนอรรถาภิ (t = -1.0533, -0.2616) ตามลำดับ)

3.2 กลุ่มนิสิตครูชาย - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย

3.2.1 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความซื่อตรงไม่แตกต่างจาก กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย (t = 0.5287, -0.5148 ตามลำดับ)

3.2.2 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความเพียรไม่แตกต่างจากกลุ่ม นิสิตรัฐศาสตร์ชาย ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะคะแนนอรรถาภิ (t = -0.8575, 0.5759 ตามลำดับ)

3.2.3 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความไม่เบียดเบียนไม่แตกต่าง จากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะคะแนนอรรถาภิ (t = -0.104, -0.4225 ตามลำดับ)

3.2.4 กลุ่มนิสิตครูชายมีทัศนคติต่อความไม่ประพฤตินิสิตทำนองคลองธรรม ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะคะแนนอรรถาภิ (t = -0.0543, -0.6094 ตามลำดับ)

3.2.5 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อศีล 5 ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิต รัฐศาสตร์ชาย ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะคะแนนอรรถาภิ (t = -0.2104, -0.7104 ตามลำดับ)

3.2.6 กลุ่มนิสิตครูชายมีทัศนคติต่อความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิสิตทำนองคลองธรรม และศีล 5 โดยพิจารณาโดยรวม จากตัวแปรทั้งหมดไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะคะแนนอรรถาภิ (t = -0.1212, -0.2268 ตามลำดับ)

3.3 กลุ่มนิสิตครูหญิง - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง

3.3.1 กลุ่มนิสิตครูหญิงมีทัศนคติต่อกว้างข้อตรง ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตามอัตภาพ

($t = 0.325$, -1.2464 ตามลำดับ)

3.3.2 กลุ่มนิสิตครูหญิงมีทัศนคติต่อความเพียร ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตามอัตภาพ

($t = -1.614$, 1.7960 ตามลำดับ)

3.3.3 กลุ่มนิสิตครูหญิงมีทัศนคติว่าตนเองเบียดเบียนมากกว่ากลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.4650$) แต่มีทัศนคติต่อความไม่เบียดเบียนไม่แตกต่างกัน ($t = 0.0504$)

3.3.4 กลุ่มนิสิตครูหญิงมีทัศนคติว่าตนเองประพฤติผิดของคลองธรรมมากกว่ากลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -2.7233$) แต่มีทัศนคติต่อกว้างไม่ประพฤติผิดของคลองธรรมไม่แตกต่างกัน ($t = 0.5079$)

3.3.5 กลุ่มนิสิตครูหญิง มีทัศนคติข้อ ที่ 5 ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตามอัตภาพ

($t = -0.2303$, -1.4933 ตามลำดับ)

3.3.6 กลุ่มนิสิตครูหญิง มีทัศนคติต่อความซื่อตรง กว้างเพียร ความไม่เบียดเบียน กว้างไปประพฤติผิดของคลองธรรม และข้อ 5 โดยคิดจากคะแนนรวม ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตามอัตภาพ ($t = -1.1701$, -0.02289 ตามลำดับ)

4. การวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนคติต่อความซื่อตรง กว้างเพียร ความไม่เบียดเบียน กว้างไปประพฤติผิดของคลองธรรม และข้อ 5 ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตามอัตภาพ เมื่อพิจารณาในระหว่างกลุ่มนิสิตชาย - กลุ่มนิสิตหญิง

4.1 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด - กลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมด

4.1.1 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด มีทัศนคติต่อความซื่อตรง ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมด ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ

($t = 0.0293, -0.2314$ ตามลำดับ)

4.1.2 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด มีทัศนคติต่อความเฝ้ายาม ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมด ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ

($t = -0.2431, 0.6919$ ตามลำดับ)

4.1.3 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด มีทัศนคติต่อความไม่เบียดเบียน ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมด ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ ($t = -1.3287, 0.3638$ ตามลำดับ)

4.1.4 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด มีทัศนคติต่อความไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมด ($t = -1.8649$) ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ กลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมดไม่มีความประพฤติผิดทำนองคลองธรรมมากกว่ากลุ่มนิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.0402$)

4.1.5 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด มีทัศนคติต่อศีล 5 ไม่แตกต่างจากนิสิตหญิงทั้งหมด ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ

($t = -0.1146, -0.1093$ ตามลำดับ)

4.1.6 กลุ่มนิสิตชายทั้งหมด มีทัศนคติต่อความซื่อตรง ความเฝ้ายาม ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม และศีล 5 โดยทั้งหมดรวมจากตัวแปรทั้งหมด ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตหญิงทั้งหมด ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ ($t = -0.4774, 0.0927$ ตามลำดับ)

4.2 กลุ่มนิสิตครูชาย - กลุ่มนิสิตครูหญิง

4.2.1 กลุ่มนิสิตครูชายมีทัศนคติต่อความซื่อตรง ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตครูหญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทัศนคติภาพ ($t = -1.7251, -0.3031$ ตามลำดับ)

4.2.2 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความเพียร ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตครูหญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทนตามอัธภาพ ($t = -0.4459, -0.8914$ ตามลำดับ)

4.2.3 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความไม่เมื่อยล้า ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตครูหญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทนตามอัธภาพ ($t = -0.0362, -1.244$ ตามลำดับ)

4.2.4 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความไม่ประพฤตินิดทานอง-กลองธรรม ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตครูหญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทนตามอัธภาพ ($t = -0.0225, -0.9172$ ตามลำดับ)

4.2.5 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติว่าคนอื่นผิดศีล 5 มากกว่ากลุ่มนิสิตครูหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.5778$) และมีทัศนคติต่อศีล 5 ไม่แตกต่างกัน

4.2.6 กลุ่มนิสิตครูชาย มีทัศนคติต่อความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เมื่อยล้า ความไม่ประพฤตินิดทานองกลองธรรม และศีล 5 โดยคิดคะแนนรวมจากตัวแปรทั้งหมด ไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตครูหญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทนตามอัธภาพ ($t = -0.8839, -0.8227$ ตามลำดับ)

4.3 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง

4.3.1 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย มีทัศนคติว่าคนอื่นไม่ซื่อตรง มากกว่ากลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.1343$) และมีทัศนคติต่อความซื่อตรงไม่แตกต่างกัน ($t = -1.6904$)

4.3.2 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย มีทัศนคติต่อความเพียรไม่แตกต่างจากกลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะทนตามอัธภาพ ($t = -1.458, 0.5556$ ตามลำดับ)

4.3.3 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย มีทัศนคติว่าตนเองมีความเป็น
มากกว่ากลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.4236$)
แต่มีทัศนคติต่อความเปื่อยเปื่อยไม่ต่างกัน ($t = -0.7409$)

4.3.4 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย มีทัศนคติว่าตนเองมีความไม่ประพฤติก
ผิดทำนองคลองธรรมมากกว่ากลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
($t = -2.8624$) แต่มีทัศนคติต่อความไม่ประพฤติกผิดทำนองคลองธรรมไม่ต่างกัน
($t = -0.7409$)

4.3.5 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย มีทัศนคติข้อสี่ 5 ไม่แตกต่างจาก
กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและในลักษณะตามอรรถภาพ
($t = -1.1475, -1.5273$ ตามลำดับ)

4.3.6 กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชาย มีทัศนคติว่าตนเองมีความซื่อตรง
ความเพียร ความไม่เปื่อยเปื่อย ความไม่ประพฤติกผิดทำนองคลองธรรม และสี่ 5
โดยกิตติธเน รวมจากตัวแปรทั้งหกไม่แตกต่างกัน ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและ
ในลักษณะตามอรรถภาพ ($t = -1.9054, -0.8151$ ตามลำดับ)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษากวามสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว

ผลการศึกษากวามสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 5 ตัว พบความสัมพันธ์ทางบวก
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อกัน ในกลุ่มชีวิตทั้งหมด นิสิตกร นิสิตรัฐศาสตร์ นิสิตชายทั้งหมด
นิสิตหญิงทั้งหมด นิสิตกรชาย นิสิตกรหญิง นิสิตรัฐศาสตร์ชาย และนิสิตรัฐศาสตร์หญิง
ทั้งในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม และในลักษณะตามอรรถภาพ ซึ่งได้แยกออกคล้องกับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกข้อ แสดงว่ากลุ่มธรรมทั้ง 5 ข้อนี้มีอยู่ในสังคมไทย พฤติกรรมที่เลือก
มาเมื่ออยู่ในชีวิตประจำวัน และเป็นตัวแทนของกลุ่มธรรมทั้ง 5 ข้อ จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่าง

ที่ใช้ในการวิจัยนี้มีต้นตอที่ทฤษฎีการรวมกัน ซึ่งหมายความว่ามีความพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมนั้น ๆ ไม่มากนักย่อย ผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นหลักฐานที่สนับสนุนข้อคิดเห็นของ ดินพันธุ์ นาคะกะ (2509 : 87) ที่ว่า การประพฤติตามหลักธรรมย่อมก่อให้เกิดการปฏิบัติหลักธรรมข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องระหว่างกันและกัน

นอกจากนี้เมื่อแยกพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิทานองคลองธรรม และศีล 5 ก็พบว่าส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อกันในเกือบทุกกลุ่ม ดังนั้นจึงอาจยืนยันให้เห็นแบบแผนของความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ เมื่อจัดความสัมพันธ์ที่ละคู่ระหว่างความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิทานองคลองธรรม และศีล 5 จะพบความสัมพันธ์ในทางบวกในทุกตัวอย่างทุกกลุ่ม ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับสมมุติฐาน

2. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อตรง ความเพียร ความไม่เบียดเบียน ความไม่ประพฤตินิทานองคลองธรรม และศีล 5 กับความวิตกกังวลทั้ง 6 องค์ประกอบ ปรากฏว่าพบความสัมพันธ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มนิสิตครู นิสิตครูชาย นิสิตครูหญิง นิสิตรัฐศาสตร์ นิสิตรัฐศาสตร์ชาย นิสิตรัฐศาสตร์หญิง นิสิตทั้งหมด นิสิตชายทั้งหมด นิสิตหญิงทั้งหมด ทั้งได้ลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคมและได้ลักษณะตามอภิปภาพ ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็เช่นนี้เพราะ
- คุณธรรมดังกล่าวส่งเสริมให้เกิดคุณสมบัติหรือลักษณะของผู้นำ (Leadership Traits) และเป็คุณธรรมที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกไป การมีคุณธรรมที่ใช้ปฏิบัติงาน จึงเป็นหลักให้ยึดมั่นยึดเหนี่ยวในทางจิตใจอันจะทำให้ไปก่อให้เกิดความวิตกกังวล เพราะหากการปฏิบัติหน้าที่ปราศจากหลักการที่ถูกต้อง ความผิดพลาดหรือความไม่แน่ใจ อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งผลสุดท้ายความวิตกกังวลก็เป็สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังที่ แมน (Mann, 1969 : 152 - 174) ได้สรุปผลการวิจัยของเขาว่าลักษณะความเป็นผู้นำจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานสูงและไม่เกิดความวิตกกังวล

3. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่มระหว่าง 5 ข้อ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ปรากฏผลที่น่าสนใจคือ

3.1 กลุ่มนิสิตกฐ - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์

ผลการวิเคราะห์เชยชิด ปรากฏว่าในลักษณะการรับรู้มาตรฐานสังคม กลุ่มนิสิตกฐหนึ่งปีพัฒนากว่ากลุ่มอื่น ๆ ชอบเบี่ยงเบี่ยง และประพฤตินิทานองกลองธรรมมากกว่ากลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ($t = -2.465$ และ -2.7233 ตามลำดับ) ส่วนในกลุ่มธรรมข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มนิสิตกฐทั้งหมด กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ทั้งหมด กลุ่มนิสิตกฐชาย - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์ชายและกลุ่มนิสิตกฐหญิง - กลุ่มนิสิตรัฐศาสตร์หญิง

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มธรรมทั้ง 5 ข้อ ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในลักษณะความวิพากษ์ ไม่พบความแตกต่างของกลุ่มธรรมทั้ง 5 ข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 กลุ่ม เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มนิสิตทั้ง 2 วิชาชีพนี้มีทัศนคติต่อกฎธรรมทั้ง 5 ข้อ ไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติทางมาตรฐานสังคมแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอาชีพการของ ธรรมสังฆคณิศ์ทั้งทางวิชาการและคุณธรรม เพื่อให้เป็นนักคิดของครอบครัวและประเทศชาติ กรุจึงควรเป็นผู้ที่ธรรมสูงความทุกกลทั่วไป ถึงที่ สมพร เทพสิทธิ (2513 : 104 - 105) โกลลาวไวว่า "นอกจากวิชาการทางโลกแล้ว กรุควรเป็นผู้ที่ทางธรรมอีกด้วย แม้จะไม่ใช่ฆวนวิชาที่ธรรมก็ตาม เพราะหน้าที่ของกรุไปใช้เพียงการให้ความรู้แก่คนอื่นอย่างเกี่ยว แกะต้องธรรมสังฆคณิศ์ให้เป็นนักคิดอีกด้วย กรุจึงเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางโลกและคณิศ์ธรรม" กวญเหตุนี้กลุ่มนิสิตกฐ จึงมองมาตรฐานของคุณธรรมทางสังคมในปัจจุบันต่ำกว่านิสิตรัฐศาสตร์ เพราะกลุ่มนิสิตกฐมองคุณในแง่ของผู้ที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาคานคุณธรรม ซึ่งเบแะเรื่องี่ขาดคุณธรรม สวบในคานนิสิตรัฐศาสตร์ แม้จะไล่ปีการศึกษาคุณธรรมเหล่านี้แต่ก็มีใจเข้าไปใช้ในการธรรมสังฆคณิศ์ในสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะใจเป็นคุณธรรมประจำใจ เพื่อเป็นปทัสถานในการปกครอง กวแก่โชสดานการณี่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมที่พบเป็นเพียงการใช้คุณธรรมเพื่อตนเอง มีใจเพื่ออบรมสังฆคณิศ์คนอื่น

และในขณะที่เดียวกันกับบุคคลอื่น ๆ ว่ามีคุณธรรมประจำใจเช่นเดียวกับตน จึงทำให้กลุ่ม
วิถีการมองภาพฐานของคุณธรรมทางสังคมต่ำกว่ากลุ่มนิสัทธิศาสตร์

นอกจากนั้น กลุ่มนิสัทธิกรอาจเป็นพวกหัวเก่า (Conservative) ซึ่งมองพฤติกรรม
ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบเพียง เน้นไปจากความเป็นจริงมาก เห็นว่าปัญหาต่าง ๆ นั้น
เป็นเรื่องความวุ่นวายซึ่งมาจากการขาดคุณธรรม เช่น ความซื่อตรง คือ 5 ความไม่
เปิดเผยเป็น ฯลฯ ของบุคคล แต่กลุ่มนิสัทธิศาสตร์ อาจเห็นว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น
นั้น เป็นเรื่องธรรมชาติของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สิ่งแวดล้อมยิ่งเปลี่ยนแปลง
มาก การปรับตัวของบุคคลก็ยากขึ้น ความสับสนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีมากขึ้น ทำให้
การตัดสินใจมีจากความโลภ หยาซเป็น เรื่องของการขาดคุณธรรมไป จากเหตุผลดังกล่าว
เราจะทำให้กลุ่มนิสัทธิกรมีทัศนคติต่อมาตรฐานสังคมว่าต่ำกว่ากลุ่มนิสัทธิศาสตร์ ถึงผลการวิจัย
ที่ได้นี้

3.2 นิสัทธิชาย - นิสัทธิหญิง

ในลักษณะการรับรู้มาตรฐานแล้ว พบว่านิสัทธิกรหญิงมีทัศนคติว่า
บุคคลอื่น ๆ ชอบประพฤติผิดทำนองคลองธรรมสูงกว่านิสัทธิกรชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ($t = 2.5778$) นิสัทธิศาสตร์หญิงมีทัศนคติว่าบุคคลอื่นมีความซื่อตรง
และเปิดเผยสูงกว่านิสัทธิชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = -2.1343$
และ -2.4256 ตามลำดับ) และทัศนคติว่าบุคคลอื่น ๆ ประพฤติผิดทำนองคลองธรรมสูงกว่า
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -2.8624$) ส่วนในกลุ่มธรรมข้ออื่น ๆ ไม่พบ
ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งในกลุ่มนิสัทธิหญิงทั้งหมด - นิสัทธิชายทั้งหมด
นิสัทธิกรชาย - นิสัทธิกรหญิง และนิสัทธิศาสตร์หญิง นิสัทธิศาสตร์ชาย

ในลักษณะตามอัตภาพ ไม่พบความแตกต่างของคุณธรรมทั้ง 5 ข้อ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 กลุ่ม

จึงเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มนิสัทธิกร มีทัศนคติต่อมาตรฐานสังคมต่ำกว่ากลุ่มนิสัทธิหญิง
ซึ่งอาจมีเหตุมาจากกลุ่มนิสัทธิกรซึ่งมีประสบการณ์กว้างขวางกว่ากลุ่มนิสัทธิหญิง อันจะทำให้

รู้เรื่องราวต่าง ๆ ทั้งทางดีและทางชั่วได้มากกว่า ซึ่งมองคุณภาพมาตรฐานสูงกว่ากลุ่ม นิสิตหญิง นอกจากนั้น ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย ก็ล้วนทำให้ นิสิตหญิง ไม่กล้าแสดง ลักษณะที่ชักคอคือศีลธรรมอันดี เพราะถือว่าการกระทำพฤติกรรมที่ชักกับสังคมทำให้เกิด ความเสียหายได้ กลุ่ม นิสิตหญิง จึงมองมาตรฐานสังคมสูงกว่ากลุ่ม นิสิตชาย

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะอำนวยประโยชน์สำหรับข้าราชการ ประชาชน โดยเฉพาะผู้นำในสังคม ในการหาหลักฐานการวิจัยสำหรับยืนยันความมั่นใจของทนาย ทนายธรรม ทนายเพียร ทนายไม่เบียดเบียน ทนายไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม และศีล 5 เป็นคุณธรรมที่มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับความวิตกกังวล
2. เพื่อให้ทราบผลสรุปอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น จึงควรพิจารณาเรื่องนี้ซ้ำอีก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันหลาย ๆ กลุ่ม
3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมเหล่านี้ ซึ่งเป็นคุณธรรมของ ผู้นำทางพระพุทธศาสนา กับลักษณะผู้นำแบบกะวีเทก และคุณธรรมอื่น ๆ เช่น ราชฉันทวัตร 4 จักรวรรดิวัตร 12 และ ฉันทวชิรปริหานิยธรรมต่าง ๆ
4. ควรจะได้มีการวิเคราะห์ ทนายซื่อตรง ทนายเพียร ทนายไม่เบียดเบียน ทนายไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม ในแง่ที่เป็นเหตุและเป็นผลของพฤติกรรมต่าง ๆ โดยวิธีการทางการทดลองซึ่งจะสามารถสรุปผลที่ได้อีกต่อไปและมีความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น
5. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมเหล่านี้กับตัวแปรทางจิตวิทยา อื่น ๆ เช่น ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทนายไม่ประพฤติผิดทำนองคลองธรรม กับบุคลิกภาพ แบบบุคลิกนิยม - แบบประชาธิปไตย เป็นต้น เพื่อให้ทราบขอบเขตและลักษณะของ ความสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น
6. ปรับปรุงแบบทดสอบคุณธรรมเหล่านี้ให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้อัตราของการวิจัยถูกต้องมากยิ่งขึ้น.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กณีน จัตถโยธิน, หลวง อธิบายธรรมวิภาค น.ค. ตรี พระนกร โรงพิมพ์บรรณการ
2509, 202 หน้า.
- กรมการศาสนา, พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่ม 23 พระนกร โรงพิมพ์การศาสนา
2500.
- กรมการศาสนา, พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่ม 38 พระนกร โรงพิมพ์การศาสนา
2500.
- กรมการศาสนา, พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่ม 40 พระนกร โรงพิมพ์การศาสนา
2500.
- กรมการศาสนา, พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่ม 1 พระนกร โรงพิมพ์การศาสนา
2500.
- กรมการศาสนา, พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่ม 44 พระนกร โรงพิมพ์การศาสนา
2500.
- กองทัพบก, บึงกวนพระบาทมี, พระนกร บริษัทและการพิมพ์จำกัด 2505.
- กึกกฤษณ์ ปราโมช, ม.ร.ว., ถาวรบรรยายวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทย เรื่องพระพุทธศาสนา
2516, 49 หน้า (อค์สำเนา)
- จุมพล ศลัทธวีวิน, มโนภาพแห่งตน (Self Concept) ความวิตกกังวล (Anxiety)
ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำ (Leadership) ของนักเรียนที่เป็น
ผู้นำและนักเรียนที่เป็นผู้ตาม ในระดับ มศ.3 ปีการศึกษา 2514. ปรินิพนธ์พนธ์
ก.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 112 หน้า.
- ชดอ อุกกภรณ์, พุทธศาสนากับสังคมศาสตร์ วชิรวิทย์การพิมพ์ 2514, 62 หน้า.
- ชุบ กาตุจนะประกร และ สุชีพ ปุณฺณานุภาพ, ลุ่มน้ำนันทา, พระนกร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
2514, 303 หน้า.

ทินพันธุ์ นาคะกะ, คุณภาพของสหกรณ์ในการบริหารราชการ วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์ 2509, 185 หน้า.

ธงชัย ชิวปรีชา การศึกษาแบบการคิด (Cognitive Styles) ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 99 หน้า.

นวลละออ เวียงสุวรรณ การเปรียบเทียบแบบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับ
นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2516, 176 หน้า.

ประจวบ โกลทรัพย์ สหกรณ์กับวิทยาการสาร ฉบับที่ 1 โรงพิมพ์ปริทรรศน์ 2504
55 หน้า.

ปราณี สุวอคุณ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณี และบุคลิกภาพระหว่างชนไทยและ
จีน วิทยานิพนธ์ กศ.ม. คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,
103 หน้า.

ปิ่น มุทุกันต์, พ.อ. ธรรมราชา พระนคร ไชยมิตรการพิมพ์ 2509, 476 หน้า.

พระศาสนโสภณ การบริหารทางจิตสำนึกผู้ใหญ่ กรุงเทพมหานคร บริษัทโรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช 2515, 361 หน้า.

พุทธทาสภิกขุ ธรรมบรรยายแก่นมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด
การพิมพ์พระนคร 2516, 503 หน้า.

พุทธทาสภิกขุ ศาสนาและโอวาท ร.พ. สหกรณ์ขายส่งแห่งประเทศไทย, 2497, 407 หน้า.

ภัทร ศึกษานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้เกี่ยวกับกฎวินัยใน
ตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 68 หน้า.

วรรณิ รัศมีธรรม การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลความต้องการผลิตสัมฤทธิ์ และ
ความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กไทย เชื้อชาติไทย และ เด็กไทย เชื้อชาติจีน
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณมิตร ปีการศึกษา 2515
70 หน้า.

วันเพ็ญ วิชัยคำ การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตทางคณะวิชาและทางชั้นที่มีต่อ
พุทธศาสนา ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณมิตร 2515,
70 หน้า.

ศอพร มาลีเวชพงศ์ การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเรียน การสอนศีลธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่แปด
วิชาการศึกษาระดับสูง ปีการศึกษา 2516 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสาณมิตร, 2517, 105 หน้า.

อมพร เพงสีหธา พระพุทธรูปปางกับเศรษฐกิจและชีวิตประจำวัน โรงพิมพ์อักษรบริการ 2513,
2517.

สมเด็จพระสังฆราช (อุฎฺธายี) มงคลในระพุทธศาสนา บริษัทประชาชน พระนคร, 2512,
301 หน้า.

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ พระพุทธรูปและลัทธิพระพุทธศาสนา
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2516, 255 หน้า.

สุทธิพงศ์ ศันยาภิบาลสุทธิ ความสัมพันธ์ระหว่างลัทธิพระพุทธศาสนากับปรัชญาพื้นฐานของ
งานสังคมสงเคราะห์ วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2514, 194 หน้า.

สุนทรพิพิธ พระยา, ลักษณะบุคลิกของ พระนคร โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2506, 119 หน้า.

อำพล โอ่งเกลือบ ความวิตกกังวลความสามารถในการอ่านและลักษณะอื่นบางประการของ
บุคคลิกภาพ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสาณมิตร 2515,
245 หน้า.

- Edwards, Allen L., Experimental Design in Psychological Research, Holt, Rinehart and Winston, Inc., New York, 1968, 455 pp.
- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, Mc Graw - Hill Book Co., New York, 1966, 466 pp.
- Fiedler, F.E., A Theory of Leadership Effectiveness, Mc Graw - Hill Book Company, 1967, 310 pp.
- Guilford, J.P., Psychometric Methods, Tata Mc Graw - Hill Publishing Co. Ltd., Bombay, New Delhi, 1954, 597 pp.
- Kaplan, Bert "Personality Study and Culture" Studying Personality Cross - Culturally, Harper and Row, Publishers, New York, 1961, 687 pp.
- Lavitt, Eugene E., The Psychology of Anxiety, Bobbs - Merrill Company, Inc., New York, 1967, 223 pp.
- Mann, R.D., "A Review of the Relationships between Personality and Leadership and Popularity," in Leadership, pp. 152 - 180, edited by, C.A. Gibb, Penguin Books, Inc., Maryland, 1969.
- Miller, Daniel R., "Personality and Social Interaction" Studying Personality Cross - Culturally, New York, 1961, 687 pp.
- Tead, Ordway, The Art of Leadership, Mc Graw - Hill, New York, 1935, 308 pp.
- Weerayudh Wichiarajote and Nuanpen Wichiarajote, The State of Social Psychology 89 pp. (Mimeographed)

ភាគដេញ

แบบทดสอบ

1. แบบทดสอบวัดความรู้เชิงตรง (20 ข้อ)

ข้อ 1, 3, 8, 13, 14, 16, 20, 34, 37, 38, 41, 43, 47, 56, 57,
60, 65, 66, 69 และ 76

2. แบบทดสอบวัดความรู้เชิงเปรียบเทียบ (19 ข้อ)

ข้อ 7, 9, 25, 26, 27, 33, 35, 36, 39, 52, 55, 61, 62, 67, 68
70, 71, 72 และ 77

3. แบบทดสอบวัดความรู้เชิงแยกแยะ (20 ข้อ)

ข้อ 2, 5, 6, 11, 12, 13, 22, 28, 31, 32, 40, 44, 45, 46, 50
53, 59, 74 75 และ 78

4. แบบทดสอบวัดความรู้เชิงประยุกต์ทำนองกลองธรรม (20 ข้อ)

ข้อ 4, 10, 15, 17, 19, 21, 23, 24, 29, 30, 42, 48, 49, 51, 54
58, 63, 64, 73 และ 79

คำชี้แจงในการตอบแบบทดสอบ

๑. รายละเอียดส่วนบุคคล

๑.๑ เพศ

ชาย หญิง

๑.๒ ศาสนา

พุทธ อิสลาม คริสต์

๑.๓ ระดับชั้นการศึกษา

๒. ในการตอบแบบทดสอบนี้ ขอให้ท่านเปรียบเทียบความรู้ที่นึกคิด และการกระทำของท่านว่า เหมือนกับบุคคลในเหตุการณ์ต่างๆ "แต่ละข้อในแบบทดสอบนั้นหรือใบ้ เพียงใด ไม่มีคำตอบที่ผิดหรือถูก เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึก หรือการกระทำที่ต่างกัน ฉะนั้นโปรดตอบให้ตรงกับความรู้สึก และการกระทำของท่านเท่านั้น

๓. วิธีตอบแบบทดสอบ

๓.๑ ข้อความในแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก หรือการปฏิบัติของบุคคลทั่วไป (ข้อ ก.) และตัวท่านเอง (ข้อ ข.) หรือไม่ โดยตัดสินใจว่า ปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ มากน้อยเพียงใด

๓.๒ เลือกกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่คิดว่าเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้
ตัวอย่าง (๑) "แทนที่จะเห็นว่าเงินเดือนน้อย นิเวศพยายามวางแผนการใช้จ่ายเงินในรอบครัว
อย่างประหยัดที่สุดจึงไม่เกิดปัญหาเดือดร้อน"

ก. คนอื่นๆ ปฏิบัติเช่นเดียวกับนิเวศหรือไม่ ไม่ปฏิบัติ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ปฏิบัติ

ข. ถ้าท่านเงินเดือนท่านจะปฏิบัติเช่นนี้หรือไม่ ไม่ปฏิบัติ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ปฏิบัติ

วิธีตอบพิจารณาดังนี้

ของหมายเลข ๑ หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

ของหมายเลข ๒ หมายความว่า ปฏิบัติน้อย

ของหมายเลข ๓ หมายความว่า ปฏิบัติเพิ่มขึ้นจาก ๒

ของหมายเลข ๔ หมายความว่า ปฏิบัติปานกลาง

ของหมายเลข ๕ หมายความว่า เพิ่มขึ้นจากปานกลาง

ของหมายเลข ๖ หมายความว่า ปฏิบัติมาก

ของหมายเลข ๗ หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด

๔. แบบทดสอบนี้ไม่จำกัดเวลา แต่โปรดอย่าให้เสียเวลาไปการคิดแต่ละข้อมากนัก ให้ตอบไปตาม
ความรู้สึกครั้งแรกที่อ่าน คำตอบของท่านจะนำไปเปิดเผยเป็นรายบุคคล แต่จะนำไปศึกษาเพื่อ
ประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น จึงขอให้ท่านสบายใจที่จะตอบอย่างเสรีราบความนึกเห็นของท่าน

๑. ประสิทธิ์เป็นข้าราชการซึ่งมีอำนาจในการอนุมัติให้สร้างถนนเข้าหมู่บ้าน บริษัทแรก
ได้เสนอเงินพิเศษจำนวนหนึ่งให้เขา โดยขอให้บริษัทนี้เป็นผู้สร้างในราคาสูงกว่าปกติ
แต่ประสิทธิ์ปฏิเสธ กลับให้อีกบริษัทหนึ่งซึ่งเสนอราคาค่ากว่า แต่ไม่ให้เงินพิเศษแก่เขา
เป็นผู้สร้าง
 - ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิเสธเช่นเดียวกับประสิทธิ์หรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ปฏิเสธ
 - ข. ถ้าท่านเป็นประสิทธิ์ท่านจะปฏิเสธหรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ปฏิเสธ
๒. กำนันสะอาดอยากจะทำหมู่บ้าน ที่จริงสามารถที่จะนำเงินมาจ้างชาวบ้านได้ แต่ก็ไม่ได้ทำ
กับเกณฑ์แรงงานบ้านมาช่วยพัฒนาจนเสร็จ เพราะเห็นว่าลูกบ้านต้องทำงานให้ตนอยู่แล้ว
 - ก. คนอื่น ๆ เกณฑ์แรงงานบ้านเช่นเดียวกับกำนันหรือไม่ ? ไม่เกณฑ์ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/เกณฑ์
 - ข. ถ้าท่านเป็นกำนันท่านจะเกณฑ์แรงงานบ้านหรือไม่ ? ไม่เกณฑ์ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/เกณฑ์
๓. ในการเลือกตั้งกำนันครั้งใหม่ แสงทราบว่ากำนันคนเดิมที่มีบุญคุณต่อตนนั้น ใ้บัญชีในการ
สร้างถนน และซุกคลอง เอาเงินเข้ากระเป๋าสองกำนันเอง ครั้นจะออกเสียงเลือกตั้ง
ให้คนอื่นที่ซื่อสัตย์เข้ามาเป็นกำนัน แสงก็ไม่สบายใจเพราะกำนันคนเดิมมีคุณต่อตน
จึงตัดสินใจเลือกกำนันคนเดิม
 - ก. คนทั่ว ๆ ไปตัดสินใจเช่นเดียวกับแสงหรือไม่ ? ไม่ตัดสินใจ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ตัดสินใจ
 - ข. ถ้าท่านเป็นแสงท่านจะตัดสินใจเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ตัดสินใจ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ตัดสินใจ
๔. แม้จะมีกลุ่มคนยกขบวนมาร้องขอให้บุญสูงออกจากตำแหน่งหน้าที่ เขาก็มีความหนักแน่นพอ
ไม่ลาออกจากตำแหน่ง เพราะเห็นว่าเป็นตำแหน่งซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ร่วมใจกันมอบให้
 - ก. คนทั่ว ๆ ไปหนักแน่นเช่นเดียวกับบุญสูงหรือไม่ ? ไม่หนักแน่น /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/หนักแน่น
 - ข. ถ้าท่านเป็นบุญสูงท่านจะหนักแน่นเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่หนักแน่น /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/หนักแน่น
๕. เมื่อมันส์ทำความผิด แทนที่สมบัติจะลงโทษตามขั้นตอนและกฎเกณฑ์ เขากับลงโทษมันส์
โดยพลการอย่างเต็มที่เท่าที่อำนาจจะมี
 - ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับสมบัติหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ทำ
 - ข. ถ้าท่านเป็นสมบัติท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ทำ

๖. สุปจน์เป็นหัวหน้าพนักงานการไฟฟ้าที่เรียกร้องค่าแรงเพิ่มจากรัฐบาล เมื่อขอเรียกร้องนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ เขาจึงเสนอให้ตัดสายไฟฟ้าที่ส่งกระแสไฟไปยังชาวบ้านทิ้งเสีย เพื่อให้การเรียกร้องประสบผลสำเร็จ
- ก. คนอื่น ๆ เสนอเช่นเดียวกับสุพจน์หรือไม่ ? ไม่เสนอ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ เสนอ
- ข. ถ้าท่านเป็นสุพจน์ท่านจะเสนอเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่เสนอ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ เสนอ
๗. เมื่อได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีกระทรวงแห่งหนึ่ง สุกใจจึงต้องเสียเงินคดเคี้ยวมากมาย เพื่อให้ทันสมัยยิ่งขึ้น เพราะเห็นว่าความทรูหราโก้เก๋เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นำ
- ก. คนอื่น ๆ คิดเช่นเดียวกับสุกใจหรือไม่ ? ไม่คิด /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คิด
- ข. ถ้าท่านเป็นสุกใจท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คิด
๘. สุขะฐ์ขึ้นรถประจำทางที่มีคนโดยสารแน่นมากและกระเป๋ารถเสียเก็บเงินค่าโดยสาร สุขะฐ์เห็นว่าเขาเป็นผู้ให้บริการจึงควรจะให้เสียค่าบริการให้ เขาจึงยื่นเงินค่าโดยสารให้แก่กระเป๋ารถ
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับสุขะฐ์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสุขะฐ์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๙. กู๋หมิ่นของประทีปไถ่กลับไปทัศนาวรในวันเสาร์ - อาทิตย์ แต่มังเฉื่อยในวันดังกล่าว นายอำเภอซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของเขามีคำสั่งให้ไปทำงานตามปกติเพื่อทำบัตรให้แก่ประชาชน เขาเห็นว่าเป็นงานที่ต้องเพียรพยายามทำ จึงปฏิเสธไม่ทัศนาวรกับกู๋หมิ่น แม้เธอจะโกรธ
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับประทีปหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นประทีปท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๐. ฌรงค์เพิ่งจบปริญญาเอกทางจันเกษรกรรม และได้รับกำรบรรจุให้เป็นเกษตรกรเอก เขามักจะไปหาความรู้จากกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ เพราะเห็นว่าเป็นผู้มีประสบการณ์มากกว่า และนำความรู้ที่ได้ไปพูดทุกครั้งที่ได้รับเชิญเป็นวิทยากร
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับฌรงค์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นฌรงค์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๑๑. นายอำเภอคนเก่าได้จัดให้มีหน่วยไทยยามขึ้นในท้องที่โดยเก็บเงินจากชาวบ้านหลังละ ๒๐ บาทต่อเดือน สมชายเป็นนายอำเภอคนใหม่ เห็นว่าแพงไปเพราะถ้าเก็บหลังละ ๑๐ บาทก็พอเพียงแล้วสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงตกลงเก็บหลังละ ๑๐ บาทต่อเดือน
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสมชายหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมชายท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๒. เมื่อทวีได้เลือกขึ้นเป็นผู้นำหมู่บ้านเขากลับแก่งสมบูรณ์ ซึ่งเคยใส่ร้ายและโจมตีเขาตลอดเวลา
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับทวีหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นทวีท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๓. ศักดิ์จำเป็นต้องซื้อของอย่างหนึ่ง แต่พ่อค้าเรียกราคาแพงกว่าปกติ เมื่อผู้พ่อค้าทอนเงินเกินมา เขาจึงมีสิทธิ์ที่จะได้รับเงินนั้น แต่เพื่อแสดงความซื่อสัตย์กับพ่อค้า อันจะทำให้พ่อค้าสบายใจและมีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า เขาจึงคืนเงินให้
- ก. คนทั่ว ๆ ไปจะคืนเงินให้พ่อค้าเช่นเดียวกับศักดิ์หรือไม่? ไม่คืน ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คืน
- ข. ถ้าท่านเป็นศักดิ์ท่านจะคืนเงินให้พ่อค้าเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คืน ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คืน
๑๔. สวงขออนุมัติเงินซื้อจักรยานคันใหม่ ผู้บังคับบัญชาปฏิเสธ แต่จ่ายค่าซ่อมรถกันเก่าให้ใช้ส่งของไปก่อน สวงจึงฉวยโอกาสปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าขึ้น
- ก. คนทั่วไปทำเช่นเดียวกับสวงหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสวงท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๕. ครูณเห็นว่าสมัยนี้นักเรียนนักศึกษาเป็นผู้นำสังคมไปสู่วิถีทางใหม่ จึงไม่จำเป็นต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามกฎของวิทยาลัย แต่ทั้ง ๆ ที่เห็นเช่นนั้นเขาก็คิดว่าตัวเองเป็นนักศึกษา จึงไม่กระทำผิดกฎของวิทยาลัย ดังนั้นเขาจึงทำตามกฎของวิทยาลัย
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับครูณหรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นครูณท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๑๖. จุมพลเป็นครูใหญ่ของโรงเรียนแห่งหนึ่งมีฐานะค่อนข้างยากจน เขาก็จะนำเงินของทางโรงเรียนไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหลายครั้ง แต่ก็ใจทำเพราะเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่สุจริต
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับจุมพลหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นจุมพลท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๗. น้อยและแดงสอบตก ม.ศ. ๓ ประชุมเป็นครูใหญ่และเป็นพ่อของน้อย จึงเพิ่มคะแนนให้เฉพาะลูกของตนจนสอบได้ เพราะเห็นว่าการยอมทุจริตเพื่อให้ลูกจบ ม.ศ. ๓ นั้นเป็นความผิดที่น้อย และไม่มีใครเคียดแค้นเหมือนกับโกงให้ลูกไปแย่งที่เรียนของเด็กอื่นที่เก่งกว่า
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับประชุมหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นประชุมท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๘. ทรงเดชมักจะรุนแรงกับลูกน้องเมื่อทำงานผิดพลาด โดยคิดว่าเป็นวิธีที่จะทำให้ลูกน้องมีความเชื่อถือและยำเกรง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับทรงเดชหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นทรงเดชท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๙. น้องสาวของนายแพทย์เคื่อนตั้งครรภ์โดยไม่ได้แต่งงาน ทั้ง ๆ ที่นายแพทย์เคื่อนกลัวเสียชื่อเสียงของตระกูล ก็ไม่ยอมทำแท้งให้เพราะถือว่าผิดศีลธรรมและเมื่อน้องประพฤติดังนั้นก็ควรรับผิดชอบของความผิดนั้น
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับนายแพทย์เคื่อนหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนายแพทย์เคื่อนท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๒๐. เมื่อธนาคารต้องการซื้อรถยนต์คันใหม่ ก็มีพ่อค้าคนหนึ่งยื่นคือออกเงินให้เปล่า ๆ เขาก็ยอมรับทันที ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าพ่อค้าคนนั้นต้องการผลตอบแทนจากหน้าที่ราชการของเขา
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับธนาคารหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นธนาคารท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๒๑. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคราวหนึ่ง ผลการหยั่งเสียงปรากฏว่าตินกรชนะคู่แข่งอย่างขาดลอย แต่พอถึงเวลาเลือกปรากฏว่าตินกรแพ้คู่แข่งเพียงเล็กน้อย เขาจึงไม่ยอมรับว่าผลการเลือกตั้งครั้งนี้ยุติ
- ก. คนทั่ว ๆ ไปไม่ยอมรับเช่นเดียวกับตินกรหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ยอมรับ
- ข. ถ้าท่านเป็นตินกรท่านจะไม่ยอมรับเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ยอมรับ
๒๒. แม้จะเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงและสามารถกล่าวหาผู้อื่นให้ได้รับความเสียหายได้ แต่มักรักไม่เคยปฏิบัติ เช่นนั้นแม่แต่ผู้ที่เป็นศัตรูกับตน
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับอมรหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นอมรท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๒๓. พี่ชายของดิเรกมาขอให้ดิเรกซึ่งเป็นนายอำเภอสั่งให้เจ้าหน้าที่บนอำเภอทำธุระให้ตนก่อน เพราะจะรีบไปธุระอื่น ดิเรกเกรงใจพี่ชายจึงสั่งลูกน้องให้คาบนั้น
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับดิเรกหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นดิเรกท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๒๔. แม่พูนศักดิ์สมควรจะได้เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ผู้จัดการก็ไม่เลื่อนให้ เพราะคิดว่าจะทำให้การบริหารงานไม่สะดวก เนื่องจากพูนศักดิ์ชอบขัดใจตน
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับพูนศักดิ์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นพูนศักดิ์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๒๕. คนร้ายคนหนึ่งแย่งชิงสร้อยคอแล้ววิ่งหนีเข้าไปใบชอย ตำรวจ ๒ คนออกเวรแล้วผ่านนาพบการชิงสร้อยคอโดยบังเอิญ จึงวิ่งตามเข้าไป คนร้ายยังสวนออกมา ตำรวจทั้ง ๒ นายไม่มีปืน แต่ก็เพียรพยายามจนสามารถจับคนร้ายได้
- ก. คนทั่ว ๆ ไปพยายามทำเช่นเดียวกับตำรวจ ๒ นายนี้หรือไม่ ? ไม่พยายาม /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ พยายาม
- ข. ถ้าท่านเป็นตำรวจท่านจะพยายามเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่พยายาม /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ พยายาม

๒๖. ถ้าดาวทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ หรือทำงานไม่ได้ดี เขาจะท้อใจ และเลิกทำงานนั้น

ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับดาวหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นดาวท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๒๗. ภรรยาของคู่อยากได้วิทยุเครื่องใหม่ซึ่งราคาแพงมาก และทุกคนในบ้านก็ต้องการวิทยุเครื่องนั้น คู่เป็นหัวหน้าครอบครัวจึงซื้อวิทยุเครื่องนั้นมาให้ แม้จะเห็นว่าไม่จำเป็น

ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับคู่หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นคู่ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๒๘. แม้จะได้เงินเดือนไม่พอค่าใช้จ่ายในบ้านและค่าเทอมของลูก แต่ฉันพนันก็ไม่เคยไร้อำนาจ เบียดเบียนคนอื่น โดยเห็นว่ามันสมควรช่วยเหลือกันมากกว่า

ก. คนทั่ว ๆ ไปคิดเช่นเดียวกับฉันหรือไม่ ? ไม่คิด /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คิด

ข. ถ้าท่านเป็นฉันท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คิด

๒๙. อาจารย์พนเพิ่มคะแนนให้แก่ลูกศิษย์คนหนึ่ง แม้จะทำข้อสอบไม่ได้ดี เพราะเห็นว่าอุตสาหกรรมเวลาช่วยเหลือการงานของท่านกว่าความกตัญญู

ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับอาจารย์พนหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นอาจารย์พนท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๓๐. นายอำเภอแห่งหนึ่งปฏิบัติหน้าที่พัฒนาชุมชนอย่างเข้มแข็งจนชาวบ้านยกย่อง วินิจจึงเสนอวิธีชดเชยที่ถูกต้องให้นายอำเภอทราบต่อหน้าชาวบ้าน นายอำเภอเคยดำเนินการชดเชยมาก่อนแต่ไม่สำเร็จจึงปฏิเสธ แม้จะเห็นทางว่าสามารถทำได้จริง

ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิเสธเช่นเดียวกับนายอำเภอหรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ปฏิเสธ

ข. ถ้าท่านเป็นนายอำเภอท่านจะปฏิเสธเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ปฏิเสธ

๓๑. นายเจิมชักชวนเพื่อนบ้านออกเงินติดตั้งไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน เพื่อนบ้านส่วนใหญ่เห็นด้วย
เมื่อกำนันรูดาวโคกลาวห้ามนายเจิม จนลูกบ้านพากันเข้าใจนายเจิมผิด
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับกำนันหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นกำนันท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๒. สุปจน์และวิทยาทำงานในหน้าที่เดียวกัน เมื่อวิทยาทำผิดในหน้าที่การงาน สุปจน์จึง
ถือโอกาสซ้ำเติมเพื่อให้วิทยาเสียชื่อเสียง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสุพจน์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสุพจน์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๓. แม่บุญบังกับบุญซาไม่เห็นความดีที่ทำ อมราก็เพียรปฏิบัติหน้าที่ของเขาคตลอดมา
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับอมราหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นอมราท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๔. คำรงมีหน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤติของคนงาน มีเพื่อนสนิทของเขาทำความผิดอย่าง
ร้ายแรงด้วยการขโมยของในโรงงานไปขาย เขาไม่รายงานให้ทางโรงงานทราบ
เนื่องจากกลัวว่าเพื่อนของเขาจะถูกไล่ออกจากงาน
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับคำรงหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นคำรงท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๕. เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่คนอื่น ๆ คำรงซึ่งเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ จึงพยายามสำรวจ
รายการทุก ๆ เดือนของตน เมื่อเห็นว่ารายการใดเป็นสิ่งฟุ่มเฟือยก็ตัดออกเสีย
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับคำรงหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นคำรงท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๓๖. แม่จะมีอาการปวดศีรษะเล็กน้อย แต่วิระก็ปฏิบัติหน้าที่ของตนจนสำเร็จ เพราะเห็นว่างานในหน้าที่คงค้างอยู่มาก
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับวิระหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นวิระท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๗. ญาติมายืมเงินนี้ทักษ์ นิตักษ์ไม่มีเงินให้ ญาติขอร้องไห้ให้ทักษ์เอาเงินของบริษัทที่นิตักษ์รับผิดชอบมาให้อ่อน นิตักษ์ไม่ยอมทุจริต แมญาติจะไม่พอใจ
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับนิตักษ์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนิตักษ์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๘. สุขุมเป็นเจ้าของโรงงานน้ำตาลเขาตกลงจะซื้อออกจากเกษตรกรคนหนึ่ง ในราคาคันละ ๘๐๐ บาท แต่ก่อนจะชำระเงินราคาออดยลดกลงเหลือคนละ ๕๐๐ บาท แต่เขาก็ชำระเงินตามที่ตกลงกันไว้
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับสุขุมหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสุขุมท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๙. ในวันแต่งงานของเปี้ยก ลูกชายของนิรุติซึ่งเป็นประธานบริษัทแห่งหนึ่ง นิรุติได้จัดงานอย่างหรูหรา เพื่อถกึกเกียรติของเขา
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับนิรุติหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนิรุติท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๔๐. เมื่อใกล้จะถึงวันเกิดของสำรวย บิณูมาบอกว่าได้มีลูกน้องของเขาได้รวบรวมเงินทองจากข้าราชการที่สำรวยเป็นหัวหน้าอยู่ เพื่อจัดงานวันเกิดให้ สำรวยไม่เห็นด้วย เพราะรู้ว่าข้าราชการเหล่านั้นต้องเดือดร้อน จึงสั่งให้การจัดงานเสีย
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับสำรวยหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสำรวยท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๔๑. เงินของบริษัทแห่งหนึ่งแสงเป็นผู้ดูแลเงินจำนวนนี้ ให้นำเงินไปเปิดบัญชีในนามของตัวเองเพื่อหวังคอกเบี้ยจากธนาคาร เมื่อทางบริษัทต้องการเงินแสงก็ไปเบิกมาให้แต่ไม่แจ้งเรื่องคอกเบี้ยที่แท้จริงให้คณะกรรมการทราบ
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับแสงหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นแสงท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๔๒. กำนันบุญชูไม่ยอมรับมติของลูกบ้านที่จะนำเงินสมทบลไปใช้ขุดคลองซึ่งชาวบ้านต้องการ เพราะก่อนหน้านี้ท่านเสนอให้ทำถนน
- ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิเสธเช่นเดียวกับกำนันหรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นกำนันท่านจะปฏิเสธเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๔๓. ภรรยาของสมจิตป่วยหนักและเขาก็ไม่มีเงิน แต่สมจิตก็ไม่ยอมทุจริตต่อนายจ้างที่เขา มีโอกาสโกงได้
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสมจิตหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมจิตท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๔๔. นายชมเป็นคนซื่อตรงของกิตติ หลังจากเลิกงานแล้วนายชมต้องขับแท็กซี่ด้วยเพราะมีลูกหลายคน กิตติจึงให้หยิบยืมเงินเสมอ นายชมนำเงินมาก็นึกไว้ ถ้าไม่ก็นึกไม่ทวงถาม เพราะรู้สึกเห็นอกเห็นใจครอบครัวของนายชม
- ก. คนทั่ว ๆ ไปรู้สึกเช่นเดียวกับกิตติหรือไม่ ? ไม่รู้สึก /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นกิตติท่านจะรู้สึกเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่รู้สึก /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๔๕. เพื่อไม่ให้พนักงานต้องเค็ดครอน วรณาจึงเพิ่มค่าแรงขึ้นอีก เมื่อเห็นว่าค่าครองชีพในปัจจุบันสูงขึ้น
- ก. คนอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับวรณาหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นวรณาท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๔๖. ไกรศักดิ์ถูกขายสารวัตรสถานีตำรวจแห่งหนึ่ง ได้โต้เถียงกับสมนึกคนในคลาจนเกิดการชกต่อยขึ้น ไกรศักดิ์คิดว่าสมนึกน่าจะยอมตน เพราะตนเป็นลูกขายนายตำรวจในท้องที่นี้ แต่สมนึกกับไปยอม ไกรศักดิ์จึงนำเรื่องไปฟ้องพอ สารวัตรจึงให้ลูกน้องของตนไปจับสมนึกฐานทำร้ายไกรศักดิ์

ก. คุณอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับสารวัตรหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นสารวัตรท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๔๗. เหตุหนึ่งที่ทำให้ต้องท้องทะเลาะกับภรรยา ก็เพราะทนไม่ได้ที่เธอคอยบังคับขู่เข็ญให้เขายอมรับ "ของขวัญ" จากนักธุรกิจซึ่งหวังให้เขารวมทุจริตต่อหน้าที่ราชการด้วย

ก. คุณอื่น ๆ ทำเช่นเดียวกับจำลองหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นจำลองท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๔๘. แม่นายอำเภอเคยได้ผลประโยชน์จากโรงสี แต่ก็ไม่กลัวเสียผลประโยชน์เหล่านั้น กับตรวจตราวิธีการของโรงสีไม่ให้โรงกลึงข้าวบานในการสีข้าว และขัดขวางการทุจริตของเจ้าของโรงสีทุกครั้งที่ข้าวบานบารองเรียน

ก. คุณอื่น ๆ ไปทำเช่นเดียวกับนายอำเภอหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นนายอำเภอท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๔๙. orton กวดขันข้าราชการไต่ถามกับบัญชาไม่ให้หลบเลี่ยงราชการไปทำธุระส่วนตัว แต่เขียูเขามีธุระที่จำเป็นต้องทำด้วยตนเองในเวลาราชการ เขาเห็นว่าตนเองทำงานมากกว่าผู้ไต่ถามกับบัญชาอยู่แล้ว จะออกไปธุระสักครั้งสองครั้งก็ไม่เป็นไรจึงฝ่าฝืนระเบียบนี้

ก. คุณอื่น ๆ ไปทำเช่นเดียวกับorton หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นorton ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๕๐. สมมิตรต้องนำเงินจำนวนหนึ่งไปรักษาบิดาของตนซึ่งป่วยหนักจึงเสนอขายที่ดินจำนวนหนึ่ง ในราคาตารางวาละ ๓๐๐ บาท แก่ก้านั้นเสียง ภรรยาของก้านั้นเสียงเห็นเป็นโอกาสจึงกดราคาให้สมมิตรขายตารางวาละ ๒๐๐ บาท แต่ก้านั้นไปเห็นควยแม่จะขัดแย้งกับภรรยาของตน

เพราะรู้สึกสงสารสมมิตร จึงรับซื้อในราคาที่สมมิตรต้องการ

ก. คุณอื่น ๆ ไปรู้สึกเช่นเดียวกับก้านั้นหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

ข. ถ้าท่านเป็นก้านั้นท่านจะรู้สึกเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๕๑. อินทร์เป็นข้าราชการฝ่ายปกครองในตำบล เขาสนับสนุนกำนันให้ตั้งบ่อนการพนัน โดยได้รับผลประโยชน์รวมกับกำนัน ทำให้ชาวบ้านในตำบลนั้นเล่นการพนันกันมาก
- ก. คนทั่วไปไปทำเช่นเดียวกับอินทร์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นอินทร์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๒. ในขณะที่ทำงานอยู่ ชาวยุทธ์จะโทรศัพท์ถึงคนรักบ่อยครั้ง เพื่อนัดออกไปกินข้าวหรือทำธุระด้วยกันบ้าง ถ้าวันไหนไม่ทำอย่างนี้ เขาจะรู้สึกหงุดหงิดและไม่อยากทำงาน
- ก. คนทั่วไปไปทำเช่นเดียวกับชาวยุทธ์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นชาวยุทธ์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๓. สมัยที่ทองนำเงินจำนวนหนึ่งไปรักษาบิดาของตนซึ่งป่วยหนัก จึงเสนอขายที่ดินจำนวนหนึ่ง ราคาตารางวาละ ๓๐๐ บาทแก่กำนันเส็ง ภรรยาของกำนันเส็งเห็นเป็นโอกาสจึงกดราคาให้สมัยขายตารางวาละ ๒๐๐ บาท
- ก. คนทั่วไปไปทำเช่นเดียวกับภรรยาของกำนันหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นภรรยาของกำนันท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๔. วันชัยได้เลื่อนเป็นหัวหน้าในหน่วยงานหนึ่ง เขามักแสดงตัวเย่อหยิ่งต่อลูกน้อง เพราะคิดว่าความเป็นหัวหน้าจะต้องยิ่งใหญ่กว่าลูกน้อง
- ก. คนทั่วไปไปแสดงตัวเช่นเดียวกับวันชัยหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นวันชัยท่านจะแสดงตัวเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๕. เมื่อปีที่แล้วสมบุรณ์ปฏิบัติหน้าที่การงานของเขาด้วยความขยันหมั่นเพียร แต่เจ้านายมีแผนขอขึ้นเงินเดือนให้ ในปีนี้สมบุรณ์จึงลางานหลายครั้ง แม้จะไม่มีอะไร เพราะเห็นว่าทำดีไม่ได้ดี
- ก. คนทั่วไปไปทำเช่นเดียวกับสมบุรณ์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมบุรณ์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๕๖. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคราวหนึ่ง ทองดีเห็นว่าผู้สมัครคนหนึ่งต้องการ
เป็น ส.ส. เพื่อกอบโกยผลประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้องมากกว่าเห็นประโยชน์ของ
ประเทศชาติ เขาจึงไม่ยอมลงคะแนนให้ แม้ว่าผู้สมัครคนนั้นจะเป็นญาติสนิทของเขา
- ก. คนทั่วไปทำเช่นเดียวกับทองดีหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นทองดีท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๗. เทพเป็นข้าราชการฐานะของเขาไม่ค่อยดีนัก และยังมีภาระที่ต้องส่งเสียบุตรหลายคน
เดิมทีเคยว่าเขาเป็นคนซื่อตรงต่อหน้าที่ แต่ต่อมาเนื่องด้วยความจำเป็นบังคับเขาจึงยอม
รับสินบน เพื่อจะนำเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว
- ก. คนทั่วไป ไปทำเช่นเดียวกับเทพหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นเทพท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๘. เข็มขัดรัดไปส่งน้องสาวให้ทันรถไฟ บังเอิญไฟแดงเปิดพอดีที่รถของเขาถึงสี่แยก เขาจึง
หยุดรถตามกฎจราจร ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่มีใครกล่าวจับเขา เพราะเขาเป็นนายตำรวจ
- ก. คนทั่วไป ไปทำเช่นเดียวกับเข็มหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นเข็มท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๕๙. เมื่อสมโภชน์ทำงานในหน้าที่ของเขาได้มากกว่าที่นายจ้างกำหนดเขาจะไม่ขอค่าแรงเพิ่ม
แต่เมื่อเขาทำได้น้อยกว่าที่กำหนดก็จะถูกนายจ้างลดค่าแรงตามส่วน
- ก. คนทั่วไป ไปทำเช่นเดียวกับนายจ้างหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนายจ้างท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๖๐. นิวัติขับรถชนคนบาดเจ็บจึงไปติดสินบนเจ้าหน้าที่ให้เกลี้ยกล่อมเจ้าทุกข์ไม่ให้เอาเรื่องกับเขา
เจ้าหน้าที่ผู้นั้นตัดสินใจรับสินบนเพราะจะได้เงินนั้นไปเป็นค่าเล่าเรียนของบุตรในเทอมต่อไป
- ก. คนทั่วไป ไปทำเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่คนนั้นหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นเจ้าหน้าที่คนนั้นท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๖๑. สรรชัยเป็นนายอำเภอแห่งหนึ่ง เขาให้ความสนใจกับบุตรที่ชาวบ้านมาติดต่ออย่างจริงจัง แม่จะหมดเวลาราชการไปแล้ว เนื่องจากเห็นว่าเป็นหน้าที่ ๆ เขาจะต้องรับผิดชอบ
- ก. คนทั่ว ๆ ไปให้ความสนใจเช่นเดียวกับสรรชัยหรือไม่ ? ไม่สนใจ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ในความส
- ข. ถ้าท่านเป็นสรรชัยท่านจะให้ความสนใจเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่สนใจ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ในความส
๖๒. เพิ่มศักดิ์เป็นหัวหน้างานในที่แห่งหนึ่งได้รับเงินเดือนสูงมาก และยังได้รับมรดกจากบิดาของเขา ซึ่งร่ำรวยมาก ดังนั้นเขาจึงใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย
- ก. คนทั่ว ๆ ไปใช้เงินเช่นเดียวกับเพิ่มศักดิ์หรือไม่ ? ไม่ใช่ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ใช่
- ข. ถ้าท่านเป็นเพิ่มศักดิ์ท่านจะใช้เงินเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ใช่ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ใช่
๖๓. เถลิงเป็นกษัตริย์จังหวัด ลูกของเขาขยันเรียนมากแต่สอบไล่ตก เมื่อมีการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนนั้น เถลิงจึงไม่ยอมเสนอชื่อครูประจำชั้นคนนั้น แม้จะสมควรได้รับตำแหน่งนี้
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับเถลิงหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นเถลิงท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๖๔. จำรัสไม่ชอบสุรสีห์มาก่อน เพราะความคิดเห็นไม่ตรงกัน ครั้นจำรัสเป็นประธานในที่ประชุม เขาจึงไม่ยอมฟังความคิดเห็นของสุรสีห์แม้จะมีเหตุผลดี เพราะเชื่อว่าสุรสีห์คงไม่มีดีอะไร
- ก. คนทั่ว ๆ ไปเชื่อเช่นเดียวกับจำรัสหรือไม่ ? ไม่เชื่อ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ เชื่อ
- ข. ถ้าท่านเป็นจำรัสท่านจะเชื่อเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่เชื่อ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ เชื่อ
๖๕. เจ้านายสั่งให้สนิททูลขอหน้าที่ในด้านการเงิน สนิทยอมทำตามคำสั่งนี้ แม้จะต้องทำให้เขาเสียชื่อเสียงไปค่วย เนื่องจากกลัวจะถูกเจ้านายกลั่นแกล้ง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสนิทหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสนิทท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๖๖. ดิเรกได้รับหมายก่อสร้างอาคารแห่งหนึ่ง ซึ่งถ้าจะใช้วัสดุตามที่ตกลงกันไว้จะทำให้ขาดทุนเนื่องจากวัสดุและอุปกรณ์การก่อสร้างต่าง ๆ ใ้ค่าขึ้นราคาไปมาก หลังจากที่เขาได้ทำสัญญาไปแล้ว แต่ดิเรกก็ยังตั้งใจทำตามสัญญา เพื่อรักษาชื่อเสียงของเขาเอาไว้
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับดิเรกหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นดิเรกท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๖๗. แม่จะสนใจกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และเข้าร่วมทำกิจกรรมเป็นประจำ แต่อมรรัตน์ก็หาเวลาคุยหนังสืออยู่เสมอ เพราะเห็นเป็นหน้าที่ ๆ ต้องเพียรทำทั้ง ๒ อย่าง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปเพียรทำเช่นเดียวกับอมรรัตน์หรือไม่ ? ไม่มี /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ มี
- ข. ถ้าท่านเป็นอมรรัตน์ท่านจะมีความเพียรเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่มี /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ มี
๖๘. ถึงแม้สมศักดิ์จะต้องการซื้อรถยนต์ที่แพงมากกว่ารถที่ใช้ เพื่อให้เหมาะสมกับตำแหน่ง แต่เขาก็ไม่ซื้อ เพราะไม่ต้องการให้คนทั่ว ๆ ไปฟังเพื่อ จึงเพียรทำตัวให้เป็นตัวอย่าง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสมศักดิ์หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสมศักดิ์ท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๖๙. พินิจอยากจะเสนอโครงการต่อผู้ใหญ่ในที่ทำงานของตน โครงการนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ท่านหนึ่งซึ่งเคยเป็นครูของพินิจ ถ้าเสนอไปท่านก็ไม่ชอบพินิจ เพราะไปกล่าวกายหาที่ของท่าน แต่ทำไมเสนอโครงการนี้ก็ไม่เกิดขึ้น พินิจจำใจเสนอเพื่อเห็นแก่งานของตัวเอง
- ก. คนทั่ว ๆ ไปเสนอเช่นเดียวกับพินิจหรือไม่ ? ไม่เสนอ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ เสนอ
- ข. ถ้าท่านเป็นพินิจท่านจะเสนอเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่เสนอ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ เสนอ
๗๐. ขณะที่มีการประชุม คำรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ไม่น่าสนใจ แต่เพื่อรักษามารยาทในการประชุม เขาจึงตั้งใจฟังอย่างสงบ
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับคำหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นคำท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๑๑. สงครามเป็นเสมือนอำเภอ แม้จะมีคนมาติดต่อมากมายจนเขาต้องทำงานอย่างหนัก แต่เขาก็ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเสมอมา
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสงครามหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสงครามท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๒. นายมีได้ชักชวนให้เพื่อนบ้านไปซื้อสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งมาแล้วหลายครั้ง แต่เพื่อนบ้านก็ไม่ให้ความสนใจนายมีจึงชักชวนเพื่อนบ้านอีกในการเลือกตั้งคราวนี้
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับนายมีหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนายมีท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๓. ลูกน้องมาขอให้สุมาลีอนุมัติข้อพิพาทในที่ทำงาน สุมาลีอนุมัติ แม้จะไม่พอใจลูกน้องคนนั้น มาก่อน ก็พยายามระงับความไม่พอใจไว้ เพราะเห็นว่าจะช่วยให้งานในแผนกดีขึ้น
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับสุมาลีหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นสุมาลีท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๔. ในการจัดมวยชิงแชมป์โลกคราวหนึ่ง นายเงินผู้จัดเกรงว่าจะขาดทุนจึงนำบัตรไปให้ กับนายตำรวจซึ่งรู้จักกันช่วยจำหน่ายให้ ซึ่งนายตำรวจเหล่านั้นต้องยอมรับไวดวง ความเกรงใจ แลวนำไปขายให้กับพอกาตาง ๆ จนได้รับความเดือดร้อน
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับนายเงินหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนายเงินท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๑๕. จากข้อ ๑๔. ตอนเป็นนายตำรวจผู้หนึ่งไม่ยอมรับบัตรซึ่งเงินนำมาฝากขาย เพราะ เห็นว่าจะทำให้ผู้อื่นต้องเดือดร้อนด้วย
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับท่านหรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นท่านท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ /๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ

๓๖. จรรยาเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง และทำหน้าที่ติดต่อกับผู้รับเหมาก่อสร้าง
จึงมีโอกาสร่วมสนทนากับนายโครุ แต่เขาก็ปฏิเสธเงินสินบนที่ผู้รับเหมาก่อสร้าง
เสนอให้ทุกครั้งไป เพราะเขาคิดว่าควรจะต้องตรงต่อหน้าที่
- ก. คนทั่ว ๆ ไปปฏิเสธเงินเช่นเดียวกับจรรยาหรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ปฏิเสธ
- ข. ถ้าท่านเป็นจรรยาท่านจะปฏิเสธเงินหรือไม่ ? ไม่ปฏิเสธ / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ปฏิเสธ
๓๗. นางสาวต้อยไปในงาน ๆ หนึ่ง เธอคิดว่าต้องแต่งกายด้วยชุดที่หรูหราที่สุดในงาน ในขณะที่
ที่คนส่วนมากแต่งกายด้วยชุดที่ธรรมดา
- ก. คนทั่ว ๆ ไปคิดเช่นเดียวกับต้อยหรือไม่ ? ไม่คิด / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คิด
- ข. ถ้าท่านเป็นต้อยท่านจะคิดเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่คิด / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ คิด
๓๘. แม่นจัญจะมีโอกาสที่จะเอาตัวรอดได้จากความผิด โดยการใส่ร้ายผู้อื่น ซึ่งเคยมี
ประวัติไม่ดีมาก่อน แต่เขาก็ไม่เคยทำเช่นนั้น เพราะถือว่าเป็นการกลั่นแกล้งผู้อื่น
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับแม่นจัญหรือไม่ ? ไม่ทำ / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นแม่นจัญท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
๓๙. นักร้องเห็นเพื่อนเขาคืออยู่คนแถวคอยซื้อตัวสมภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง ถ้าจะเข้าไปแอบฝากชื่อ
ก็คงได้ แต่นึกอายใจ จึงไม่ยอมฉวยโอกาสนั้น เธอไปตอคิวท้ายแถว แม้จะรู้ว่าตัวเอง
อาจจะหมดชื่อเสียงก่อนก็ตาม
- ก. คนทั่ว ๆ ไปทำเช่นเดียวกับนักร้องหรือไม่ ? ไม่ทำ / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ
- ข. ถ้าท่านเป็นนักร้องท่านจะทำเช่นนี้หรือไม่ ? ไม่ทำ / ๑/๒/๓/๔/๕/๖/๗/ ทำ